

Almanlar Maginot'ya taarruza başladılar

60 kilometrelik bir cephede şiddetli muharebeler oluyor

Belçika ordusu mukabil taarruzla Almanları çekilmeğe mecbur etti

Almanlar Belçika ile Hollanda arasındaki rabıtayı kesmek ve
Maginot hattını arkadan çevirmek istiyorlar. Buna karşı
hazırlanmış olan plâna tevfikân hareket ediliyor

Londra 12 — Almanlar Sarre hav-
zasında Maginot hattına karşı taar-
ruza başlamışlardır. Bu taarruz, har-
bin iptidasındanberi yapılan ilk ciddi
hücumdur.

Newyork 12 — Paristen bildirildiğine
göre Almanlar bugün Fransada Maginot
hattının arkasına Reims ve Verdun'un
şimaline paraşütle asker indirmişlerdir.
Bunlar derhal yakalanmışlardır.

Belçikadaki muharebeler

Paris 12 (A.A.) — Düindenberi piş-
dar kıtaat arasında başlamış olan büyük
muharebe, gitgide büyük bir ehemmiyet
kesbilmektedir. Maginot hattı üzerinde
Forbach ile Vosgesler arasında 60 kilo-
metrelik bir cephede şiddetli muharebe-
ler olurken Almanlar, Belçika cephesin-
de de taarruza geçmişlerdir. Almanlar,
dün Liège'in şimal ve cenubunda iki
taarruzda bulunmuşlardır. Bu taarruzla-
rın birincisi, Hollandalıları ait olan Lim-
bourg ile Albert kanalı arasından yapılmış-
tır. Diğer taarruzta Ardennes'lerde Al-
manların Lüksemburg tariki ile yapmış
oldukları kuvvetli bir taarruz, şiddetli,
çarpışmalarla Neufchateau (Nöfşato),
istikametinde ilerlemektedir. Bu taarruz,
dolayısıyla Belçika kıtaatı, harp istikame-
tinde umumi bir ricate başlamıştır.

Maamafih kuvvetli İngiliz ve Fransız
kıtaatı, Belçika ve Hollandalıların yar-
dımına yetismek üzere süratle ilerlemek-
tedir.

(Devamı 8 nci sahifede)

Almanların taarruz istikametlerini ve başlıca harp sahalarını gösterir harita

Norveçte vaziyet

Almanlar Norveç meclis binasına ve kral şatosuna gamalı bayrağı çekmişler

Stokholm 12 — Social Demokraten gazetesinin bildirdiğine göre, Alman-
lar Norveç meclis binası ile Kral şatosunu işgal etmişler ve buralara gamalı
bayrağı dikmişlerdir.

Almanlar üç günde 300 tayıyare kaybettiler

Londra 12 — Alman zayıyatı çok müthişti. Bu zayıyat, Hitlerin Maginot hattı-
na taarruz etmekle tasavvur ettiği zayıyattan daha fazladır. Yalnız bugün 100 den
fazla taşıyare düşürülmüştür. Bularla birlikte Almanlar üç günde 300 den fazla
taşıyare kaybetmiş oluyorlar ki günde 100 taşıyare demektir.

Dikkatler:

Yeni yeni marifetler

Seyyah kılığına girmiş Almanların
Norveç limanlarını basmaları, bütün
dünyada turistlere karşı bir emniyet-
sizlik uyandırdı. Her yerde tedbirler
ahındı.

Hollanda harbi başlar başlamaz da,
o memleketin eskidenberi yerleşmiş
olan Almanlar, — paraşütlerle gök-
lerden inen hemcinslerinin faaliyetini
kolaylaştırmak ister gibi — karakol-
ları basmışlar.

Bu hareket, cihanın bütün karakol-
larında «Dikkat!» diye haykıran bir
alârm zili çalacaktır. Yeni aksülâmel-
lerle karşılaşacağız.

Hergün taptaze bir marifet!... Yal-
nız bitaraf memleketleri çiğnemek
hususunda değil; bu gibi yakası açıl-
madık usuller keşfetmekte de...

Son dakika

Son askerî vaziyet Maginot'da korkunç topçu muharebesi

Almanlar, Fransızların şimale imdat
göndermemeleri için Fransız müstahkem
hatlarına hücum ediyorlar

Paris 13 — Son askerî vaziyet şudur: Garpte büyük muharebe başlamıştır.
Muharebe çok geniş bir cephede cereyan ediyor. Fransız kıtaatı, Belçika ve Hol-
landa kıtalarile irtibatı tamamlanmış ve tesis etmişlerdir. Almanlar, görünüşe göre
Fransızların Belçikaya ve Hollandaya yardım göndermelerini menetmek mak-
sadile Maginot hattına hücumla başlamışlardır. Lüksemburgtan Rhin nehrine
kadar ve Sarre ile Vosges arasında, bütün gece korkunç ve müthiş topçu mu-
harebeleri olmuştur. Almanlar, görünüşe göre Fransız müstahkem hatlarına
saldırmağa hazırlanıyorlar. Maginot hattı boyunca otomatik silâhlar ve obüs-
ler de faaliyete başlamıştır.

Lüksemburgda, Fransız kıtaatı ilerilemeğe devam etmekte ve düşmanı ağır
zayıyata uğratmaktadır. Belçika kıtaatı Meusede muvaffakiyetle mukavemet et-
mektedir. Maastrichtin garbinde Alman taarruzu durdurulmuştur. Belçika kı-
taatı, hafif surette ricat etmişlerdir.

Hollanda cephesinde Alman taarruzu işselde durdurulmuştur. Bu munta-
kada Alman ilerileyişi 20 kilometreden fazla değildir. Almanlar paraşütçüler
indirmeğe devam etmişlerdir. Bu paraşütçülerden bir kısmı teslim olmuşlardır.
Diğer kısmının tathirine devam edilmektedir.

Hollanda tebliği

Fransız kıtaatı, Hollandada da Almanlar ile muharebeye tutuşular

Amsterdam 13 — Dün gece saat 1,15 de neşredilen resmi Hollanda tebliği-
ne göre Almanlar, İşel ve Meuse'u bazı yerlerde geçmişlerdir. Hollanda kı-
taatı, kısmen ricat eylemektedir. Hollandada Fransız kıtaatı, düşmanla tema-
sa gelmişlerdir. Şimali Hollandada tahkimat mevcut olmadığı cihetle, bura-
daki Hollanda kıtaatı muntazam bir surette ricat ediyorlar. İndirilen Alman
paraşütçülerinin tathir ve imhasına devam edilmektedir. Hollanda donanması,
memleketin müdafasına iştirak ediyor. Hükümet, memleket dahilinde va-
ziyete hâkimdir.

Bar sahibi — İyi amma ecnebi artistlerin yaptıkları numaraları yapabilir
misin? ...

Artist Ayten — Âlâsını yaparım!... Yalnız kendimi bedbaht bir kontum
kızı, yahut tahtı yıkılmış bir hanedanın son torunu diye yutturamam!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

İtalya, 4 sınıf ihtiyatı davet ediyor

Bazı genç faşistler müttefikler aleyhine İtalyada nümayişler yaptılar

Londra 13 — Romadan gelen haberlere göre Mussolini dün büyük erkânı harbiye reisi ile yaptığı mülakat neticesinde, 4 sınıf ihtiyatı silâh altına çağırma karar vermiştir. Bu dört sınıfın bir milyon asker vereceği tahmin edilmektedir.

Newyork 12 — Romadan alınan haberlere göre dün İtalyada bazı genç faşistler duvarlara müttefikler ve demokrasi aleyhinde beyannameler yapmışlardır. Bunlar bazı İngiliz tebaasına karşı da ufak tefek taşkınlıklarda bulunmuşlardır. İngiliz Hariciye Nezareti bu hadiselerle ehemmiyet vermemektedir. Roma seferatinden henüz bu hususta malûmat gelmemiştir. Romadan gelen telgraflar İngiliz sefirinin protestoda bulunduğundan bahsediyor.

Roma 12 — İtalyan gazeteleri müttefikler aleyhinde neşriyatta devam ediyorlar. Ciano ailesinin gazetesi olan Telgrafo gazetesinin başmuharriri Ansaldo, bugün söylediği bir nutukta demiştir ki: «Büyük ve kuvvetli müttefikimiz bu harpten galip çıkacaktır. Duşenin etrafında toplanmalı, onun dediğini yapmalıyız. İmparatorluğun banisine itaat yalnız bir vazife değil aynı zamanda bir borçtur.»

Müttefiklerin kontrolünden şikâyet

Roma 12 — Roma radyosu müttefiklerin kontrolünün İtalyan ticaretini güçleştirdiğinden şikâyet ediyor. Radyo bugünkü neşriyatında demiştir ki: «Müttefiklerin kontrolü İtalyan ticaretini güçleştirmektedir. Vapurlar bazan aylarca beklemeye mecbur oluyorlar. Evvelce teşkilât ikmal edilmediğinden teahhür

vukua geldiğini tahmin ediyorduk. Aynı halin devamı âdeta bunun bir intikamı tedbiri olduğunu göstermektedir. İngilizlerin kontrol ettikleri vapurlar bazan Fransızlar tarafından da kontrole sevk ediliyor. Bu hal büyük zararlara sebep oluyor. Postalarda da kontrol keyfi şekilde yapılıyor. Buna nihayet vermek lâzımdır.»

Bir İtalyan gazetesinin makalesi

Roma 12 — Voce d'Italia gazetesi yazdığı bir makalede Almanyanın Hollanda ve Belçikaya karşı harekete geçmekte haklı olduğunu söylüyor. Bu gazete Alman notasındaki iddiaların doğru olduğunu kaydederek Almanyanın bir taarruz değil müdafaa harbi yaptığını yazıyor.

Vatikanın gazete nüshaları Romada bir meydanda yakıldı

Paris 12 — Temps'in Roma muhabirinin gönderdiği bir habere göre Vatikanın Observatore Romano gazetesinin, Papanın Belçika kralına gönderdiği mesajı muhtevi nüshaları faşistler tarafından Romanın büyük meydanlarından birinde toplanarak yakılmıştır. Bu nüshada Papa, Alman taarruzunu takbih ediyordu.

Macaristan hükûmeti, birçok ihtiyat sınıfları silâh altına çağırdı

Budapeşte 13 — Macar hükûmeti, birçok ihtiyat sınıflarına silâh altına çağırılmıştır. Hükûmet, bu davetin talim maksadile yapıldığını beyan ediyor.

İspanya, sıkı bir bitaraflık takip edecek

Paris 13 — İspanyadan bildirildiğine göre general Franco İspanyollara hitaben neşrettiği bir tebliğde, bütün muhariplere karşı sıkı ve mutlak bir bitaraflık muhafaza etmelerini emretmiştir.

Rotterdam hava meydanı kâmilten tahrip edildi

İki tarafın da tayyareleri büyük faaliyet gösteriyor

Rotterdam 12 — Rotterdanda şiddetli muharebeler oluyor. Şehrin içinde müteaddid yangınlar çıkmıştır. Limanda bulunan Statendam adındaki Hollanda transatlantığı da yanmaktadır.

Londra 12 — Dün gece Rotterdam hava meydanına İngiliz tayyareleri yeniden taarruz etmişlerdir. Bu taarruz harbin iptidasındanberi yapılan hücumların

en şiddetlisi idi. İngiliz bombardıman tayyareleri dalgalar halinde altı defa hücum etmişlerdir. İlk taarruz saat 21 de yapılmış, Alman nakliye tayyareleri yakıldığı gibi birçok yangınlar çıkmıştır. Saat yirmi ikide ikinci taarruz yapılmış, yeniden yangınlar çıkmıştır. Bunu takip eden hücumlardan birinde müthiş (Devamı 8 nci sahifede)

İsviçrede seferberlik tamamlandı

Askerî nakliyat dolayısıyla tren seferleri azaltıldı

Bern 12 — İsviçrede seferberlik tamamlanmıştır. Trenler mütemadiyen hüduda asker, mühimmat naklediyorlar. Her tarafta bir uyanıklık vardır. Tayyare dâfi topları harekete hazır. Askerî nakliyat dolayısıyla tren seferleri azaltılmıştır.

İsveçte müdafaa tedbirleri

Stokholm 12 — İsveç hükûmeti geceleri bütün İsveçte ışıkların söndürülmesine karar vermiştir. Bu kararın sebebi malûm değildir. Işıkların söndürme yeni emre kadar devam edecektir.

Yangın söndürme tecrübeleri

Bugün saat on dördte; Fatihteki itfaiye müdürlüğü binasında geniş nispette yangın söndürme tecrübeleri yapılacaktır. Bu iş için yeni alınmış olan

İngiliz Nazırları yemin ettiler

Yedi yeni nazırın isimleri de ilân edildi

Londra 12 (A.A.) — Kral, öğleden sonra bir hususî konsey toplantısına riyaset etmiştir. Bu toplantıda yeni nazırlar yemin ederek mühürlerini almışlardır.

Londra 12 (A.A.) — B. B. C. radyo istasyonu bugün saat 21 de Başvekâletçe neşredilen 7 yeni nazırın isimlerini ilân etmektedir:

Adliye Lordu John Simon, Maliye Nazırı Kingsley Wood, Dahiliye Nazırı John Anderson, Müstemlekât Nazırı Lord Lloyd, Ticaret Nazırı Andrex Duncan, Harp levazımatı Nazırı Herbert Morrison, İstihbarat Nazırı Duff Cooper.

Londra 12 (A.A.) — İşçi partisi icra komitesi ve parlamento icra komitesi işçi mebusların kabineye iştiraklerini tasvip eden bir beyanname neşret-

Reisicümhur

Dün Ankarada at koşularını takib ettiler

Ankara 12 (Telefonla) — Reisicümhur İnönü bugün Hipodromda yapılan ilkbahar at koşularının ikinci kısmını de yüksek huzurlarla gerefledirdiler ve koşuları sonuna kadar takib ettiler.

Yeni mebuslar

Cumhuriyet Halk Partisi namzedleri ittifakla seçildiler

Ankara 12 (A.A.) — 12/5/1940 tarihinde yapılan intihapta boş olan Aydın mebusluğuna Eminönü Halkevi reisi Ağah Sırrı Levent, Bilecik mebusluğuna Adanada Gülek limited şirketi müdürü Kasım Gülek ve Zonguldak mebusluğuna Siyasal Bilgiler okulu profesörü Hazım Atif Kuyucak, Cumhuriyet Halk Partisi namzedi olarak ittifakla seçilmişlerdir.

Zelzele felâketine uğrayan bedelciler

İkinci taksitlerinin affı için bir kanun lâyihası hazırlanıyor

Ankara 12 (Telefonla) — İlk taksit bedelini vererek talim için askere alındıkları halde zelzele felâketinden dolayı ikinci taksit bedelini veremiyebilecek derecede zarara uğradıkları mahalli idare heyetlerince tasdik edilenlerin ikinci taksit bedellerinin affedilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hususta Millî Müdafaa Vekâletince bir kanun projesi hazırlanmaktadır.

İskenderiye muhtelitini 4 - 2 yendik

Takımımızın oyunu, çok beğenildi

Kahire 13 — Fenerbahçe - Galatasaray muhtelisi, dün İskenderiyede, İskenderiye muhtelisi ile yaptığı ikinci maçı 4 - 2 kazanmıştır. Birinci devreyi takımımız 2 - 0 bitirmiş, İskenderiye muhtelisi fazla gol yememek için sıkı bir müdafaa sistemi tatbik etmiştir. İkinci devrede Mısırlılar, çetin bir oyuna başlamışlar, bizimkiler de galibiyeti elden kaçırmamak için çok güzel oynamışlardır. Mısırlıların biri penaltıdan olmak üzere yaptıkları iki gole mukabil takımımız da 2 gol daha çıkararak maçı 4 - 2 kazanmıştır. Takımımız çok beğenilmiştir. Muhtelitimiz şu kadro ile oynamıştır: Cihad - Faruk, Adnan - Mustafa, Esad, Ömer - Melih, Naci, Gündüz, Boduri, Basri.

Antakya mıntakası bisiklet birincisi

Antakya 12 (A.A.) — Türkiye birinciliklerine iştirak etmek üzere tertip edilen bisiklet yarışının sonuncusu bugün yapılmıştır. 75 kilometrelik mesafeyi 2 saat 33 dakika 30 saniyede alan Süleyman Uçar mıntaka birincisi olmuştur. İkinciliği de bir saniye farkla Reyhaniyeden Mustafa almıştır.

Kral Karol köyü

Ankara 12 (Telefonla) — Erzincan vilâyetinde kurulacak olan Kral Karol köyünün kanunî formalitesi ikmal edilmek üzere. Kral Karol köyü, Yalnızbağ, Haşhas, Sarıgöl, Çukurköyü birleştirilmek üzere meydana getirilecektir.

İzmirde yeni bir heyelân

İzmir 12 (A.A.) — Bornovanın Altındağ köyü dahilinde ve İzmir - Halapınar yolu üzerinde iki köprü arasında tepeye kadar uzanan 7 dekarlık ve müesses şekilde bir sahada heyelân âsarı görülmüştür. Bu sahada Nafia idaresince fennî tedkikata başlanmıştır.

Batan vapurlar

Bir İngiliz tahtelbahiri battı

Londra 12 — Bahriye Nezareti 1500 tonluk Sil tahtelbahirinin üssüne evdet etmediğini ve bu gemiye kayıp nazarile bakıldığını ilân etmiştir. Tahtelbahirin mürettebatından bir kısmı esir düşmüştür. Sil, harbin iptidasındanberi batan yedinci İngiliz tahtelbahiridir.

Romanya, Balkan antantı müttefikleriyle rabitalarını takviye edecek

Başvekil Tataresko beyanatta bulunarak Rumen siyasetinin hedeflerini izah etti

Bükreş 12 (A.A.) — Tataresko gu beyanatta bulunmuştur:

«Siyasetimizin daimî hedefleri, her türlü ahvalde en sıkı bir bitaraflık muhafazası, Balkan antantını müttefiklerimizle rabitalarımızın takviyesi, komşularımızla olan münasebatımızın derinleştirilmesi, bütün milletlerle normal münasebetlerin inkişafıdır ve böyle olmakta berdevamdır.

Askerî hazırlık meseisine, memleketimizin, kendine aid olmayan herhangi bir menfaat peşinde sürüklenmesine meydan vermeden işlerin idaresini serbestçe temin edebilmesi için hududlarda teyak-kuz faaliyetine devam edeceğiz. Hükûmetin, bu nizam ve emniyet siyasetine devam edebilmek üzere, bütün Rumenlerin müzaheretine nail olacağına eminim. Yeni hükûmet ve yeni siyaset budur.

Dahilî sahada sükûnet ve sulhu temini siyasetine devam ederek bütün Rumenler arasında itihadi ve tesanüdü kuvvetlendireceğiz.

İktisadî sahada, harbin neticeleri ve zarurî ihtiyaçlarımızla gitgide daha muğlak bir hale gelen ekonomimiz için, yeni nizamlar vücade getireceğiz.

Harici sahada, müteaddid defalar izah ettiğimiz sulh ve müdafaa siyasetine devam edeceğiz. Bütün vaziyeti hükûmdarın tedkik nazarına arz etmek mecburiyetini, bize harici hadiselerin inkişafı tahmil etmiştir. Bu sebeble, bugün Majeste Krala, bütün hükûmetin istifasını takdim ettim. İstifa kabul edilmiş ve Kral, Kabineyi teşkile gene benî memur etmek suretile hakkındaki yüküsek itimadını göstermek lûtfunda bulunmuştur. Bu yeni vazifemi, vakit geçirmeden ifa ediyorum.»

Felemenk Hindistanı

Bütün iptidai maddeler müttefiklerin emrine verildi. 700 Alman tevkif edildi

La Haye 12 (A.A.) — Hollandanın harbe girdiği haberi Felemenk Hindistanında sükûnetle karşılanmıştır. Halk sadakat ve bağlılığını izhar etmektedir. Mahalli hükûmet makamları Alman tebaasını tevkif etmiştir. Müstemlekelerin bütün iptidai maddeleri müttefiklerin emrine verilmiştir.

Londra 12 — Antilles denizinde Hollandaya ait Curacao ve Aruba adalarına müttefik kıtaat çıkarılması buralardaki petrol tasfiyehanelerini Almanların taarruzundan korumak içindir. Felemenk Hindistanında 700 Alman tevkif edilmiştir. Bunların malları müsadere, evrakları zaptedilmiş, kendileri Batavya civarında bir adaya nakledilmişlerdir. Nazi taraftarı birkaç yüz kişi tevkif edilmiştir.

Heyecanlı bir hava muharebesi

3 İngiliz avcı tayyaresi 30 Alman tayaresile çarpıştı

Londra 12 — Bu harbin en heyecanlı hava muharebesi bu sabah Belçika hududunda olmuştur. Hurican sistemi 3 İngiliz avcı tayyaresi 30 bombardıman ve son sistem Messerschmidt tayyaresinden mürekkep bir Alman koluna taarruz etmiştir. 20 dakika birçok akrobasi hareketlerinden sonra üç tane Messerschmidt 110 tayyaresi düşürülmüştür. Bu sırada 4 İngiliz avcı tayyaresi daha geldiğinden Alman tayyareleri geri dönmüşlerdir. İngiliz tayyareleri salimen üstlerine avdet etmişlerdir.

Bu sabah bir Heinkel, bir de Dornier sistemi Alman tayyaresi düşürülmüştür. Dün gece Fransa üzerinde 36, Hollandada 11, Belçikada 5 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Belçikalılar 40 tayyare düşürmüşlerdir.

İngilterenin bir teddiri

Şark sevhilinde oturan 16-60 yaş arasındaki Alman ve Avusturyalılar bazı kayıtlara tâbi

Londra 12 — Büyük Britanyanın şark savahilinde oturan 16 - 60 yaş arasında bulunan Alman ve Avusturyalı erkekler mevkuf tutulacaklardır. Bu mıntakada bulunan diğer erkek ecnebler de bazı kayıtlara tâbidirler. Bunlar akşam sekizden sabah altıya kadar evlerinden çıkmıyacaklar, ne bisiklet ve ne de başka muharrik vasıta kullanmıyacaklardır.

La Heye'de bir hâdis

La Haye 12 (A.A.) — Hollanda Başkumandanlığı, La Haye'de ikamet eden Almanların şehrin merkezine yürümeğe teşebbüs ettiklerini, fakat bunların bir Hollanda müfrezesi tarafından terdedildiğini bildirmektedir.

Askerî makamlar, Hollandalılara karşı herhangi bir hasmane hareket bulunan bir kimseyi barındıranlara karşı

İçlerinde yüksek memurlar, polis erkânı vardır.

Japonyanın vaziyeti

Newyork 12 (A.A.) — Büyük Okyanus'ta statükonun muhafazasına dair geçen de Hull tarafından yapılan beyana hakkındaki tefsirlerde bulunan Newyork Herald gazetesi diyor ki: «Japonyanın Felemenk Hindistanı hakkındaki tarzı hareketi şüphe ve tereddüde mahal bırakmıyacak kadar sarıhtır.»

Bu gazete, Almanya Hollandada süratle muvaffak olduğu takdirde Japonyanın müdahaleciliği şiddet kasbedeceğini kaydetmekte ve Amerikanın asıl menfaatlerinin Hollanda müstemlekeleri tamamiyetinin masun kalmasını istilzam ettiğini tebarüz ettirmektedir.

Şüpheli ecnebler

Hollanda'da yüzlerce ecnebi tevkif edildi

Amsterdam 12 (A.A.) — Hollandada yüzlerce şüpheli ecnebi, zabıta tarafından tevkif edilmiştir. Amsterdamın bir çok caddelerinde çarpışmalar olmuştur, fakat askerî makamat 11 mayıs akşamı vaziyete hâkim bulunuyordu.

Londra 12 — Amsterdamda Alman tayyarelerine işaret veren biri yakalanmış, derhal kurşuna dizilmiştir.

Amsterdamdaki İngilizler

Amsterdam 12 (A.A.) — Reuter: İngiliz baş konsolos, Amsterdamda bulunan bütün İngiliz vatandaşlarına, emirlerine verilen son vapura binmelerini tavsiye eylemiştir.

Zafere kadar harp

Çeklerle Slovakalar, Alman-yaya karşı kendilerini hali harpte telâkki ediyorlar

Londra 12 (A.A.) — British Legion'un bugün yapılan senelik konferansına 562 muraahhas iştirak etmiştir. Konferansta general Lelong, Fransa atışmilleri, Çekoslovakya eski Cümhurreisi Benes, Norveç elçisi de Corban hazır bulunmuşlardır. British Legion azasının sadakat hislerini ifade etmek üzere krala bir mesaj gönderilmiş ve bu mesajda zafere kadar harbe devam etmek için memleketin yardımına kosmak arzusu izhar olunmuştur.

Müttefiklerin harbi itimadla karşıladıklarını söyleyen general Lelong'un nutkundan sonra Benes, Çeklerle Slovakaların kendilerini Almanya'ya karşı hali harpte telâkki ettiklerini söylemiştir.

Corban söylediği nutku şu sözlerle bitirmiştir:

«Harpte bulunuyoruz ve kazanacağız.»

Yangın başlangıçları

Dün akşam üzeri Vali Konağı caddesinde Saadet apartmanının bacasından Taksim stadıyomundaki soyunma odasından; Süleymaniyede İbrahim isiminde birine aid paçavara deposundan; Şık sinemanda da filmilerin tutuşmasından birer yangın başlangıcı olmuş ise de derhal yetişen itfaiye grupları tarafından

AKŞAMDAN AKŞAMA

Katliamlar hazırliyan meş'um nazariye

Gece yarısı halk derin uykudayken paraşütlerle elâlemin memleketine tepeden inmişler. Hududdan bilmem kaç fersah ötedeki, deniz kenarındaki üsleri işgal etmişler. Mahalli kuvvetler toplanıp da mevkiileri istirdada gelince, Alman kumandanı haber yol-lamış:

— Gözüünüzü açın... Dikkat!... Şa-yed üzerimize top atarsanız, elimizde-ki esirleri öldürürüz...

Bilmem yalan, bilmem doğru... Fakat bu haber telgraflarla bildiriliyor... Uydurmaysa bile buna yakın hadise-ler ileride olabilecektir. Zira bir kere mevcut usulleri yaktın mı arkası çorap söküğü gibi gider... Almanların ise, beynelmilel teamüllere riayetten ayrıldıkları meydandadır. Devletleri bitaraf ve günahsız memleketlere uy-kudayken ölüm darbesi indirmeye kal-kınca zabıtları da «Esirleri keserim hâ...» derse çok mu?

Efendi tef çalarsa hane halkı rakseder elbet!

Bu neden böyle?... Bunlar vahşi in-sanlar mı?... Vicdan «Evet!» demeğe kail olamıyor... Beynelmillel aile için-de Alman milletinin bir çok cihetler-de ne yüksekliklerini biliyoruz... Bu dönen kavgada bitaraf değilsek de hakşinasız.

Öyleyse, medeni bir milletten bu gibi hareketler nasıl sadır oluyor?

Bir nazariye meselesidir bu: «Top yekûn harp! — Yıldırım harbi!» na-zariyesi... Yani hasmı altetmek için maddî, manevî bütün vasıtaları sürat-le kullanmak nazariyesi... Eğer buna baş vurulursa galebe temin edilir ka-naati... Ve hattâ bunun insanî bir şey olduğu zehabı:

— Şayed birdenbire var kuvvetimiz-le saldırır, düşmanı kötürümleştirir-sek, harp daha çabuk biter, netice da-ha çabuk alınır; binaenaleyh — man-zarası çirkinmiş gibi görünmekle be-raber — daha insanî bir iş yapılmış olur.

İşte düşünce budur... Gördükleri-miz, duyduklarımız da bu nazariyenin tatbikatı.

Fakat şayed bütün bunlar sır ha-linde kalsaydı, karşı taraf muhasımın bütün mevcut kaidelere riayet ede-ceğini sansaydı, usul ihtimal fayda verirdi. Amma şimdi herkes «Suyun uyu-yup düşmanın uyumadığını» ga-yet iyi öğrendi. Kulak kiriste, göz gedikte, parmak tetikte bekleniyor. İngiltere, paraşütçülerin inmesini ih-bar etsinler diye bütün sivil halkı me-mur etti. İski, kuşku son kertesinde...

Demek ki yukarıda anlattığımız harp usulünün mevhum muhasenatı ortadan kalkıp ancak seyyiatı baki kalacaktır: Çocukları bombalamak, esirlerin kafasını kesmek, kralların kellesi peşinde kovalamaca yapmak ve bunlara mukabelebilmisilde bulun-mak, ilh, ilh, ilh gibi...

Ve bu gidişle, iş, daha da azıtacak... Öyleyse, bütün medeni millet evsa-fına rağmen 20 nci asrılı olmanın kurunu ulâ, kurunu vüsta katliâmıncısı olmaktan ne farkı kalıyor? Bir kaç adım daha himmetle oraya da varila-cak...

Beğenmedikleri Timurün hayatını okuyun. Bu adam ne ince bir şahsiyet-tir: Her sahada büyük bir teşkilâtçı-luk, büyük bir Führelik dehâsı gös-termiş; ardı sıra asırlarca sürecek olan

ŞEHİR HABERLERİ

Belediyede kadro genişletilmiyor
Yeni memuriyetler ihdası teklifi reddedildi

Belediye, 940 senesi bütçesini hazırlarken gerek belediye şubelerinde, gerek beledi-yeye bağlı hastanelerin kadrolarında yeni vazifeler ihdas etmişti. Bütçe encümeni, bütçenin tevzin ve tanziminde tasarruf kaidesine riayet ederek yeni memuriyetler ihdası ile maaşlara zam tekliflerini red, ancak pek zarurî görülen bazı yeni vazife-leri kabul etmiştir. Bütçe encümeninin bu kararı, umumî meclis tarafından da tasvip edilmiştir. Kabul edilen bütçeye göre ye-niden ihdas edilen vazifeler şunlardır: Ha-seki Hastanesinde: Bir hemşire, iki hasta-bakıcı, iki hademe, bir ahçı kalfası. Cer-rahpasa hastanesinde: Bir hemşire, bir hastabakıcı, bir ahçı kalfası. Bu hastane-nin dış tabii ücreti 75 den 85 liradan çıkartılmıştır.

Beyoğlu hastanesinde eski kadroda mev-cud olmadıktan yeni bir kimyager-lük ihdas edilmiş, bir hemşire, bir müstah-zar, bir asistan ilâve edilmiştir. Zeynep Kâ-mil Doğumevine de birer müstahzar, ka-loriferci, hastabakıcı ve hademe ilâve edil-miştir. Kimyahaneye de yeni bir kimya-ger ile bir gece bekçisi ilâve edilmiştir.

Zührevi hastahıklar hastanesine de bir doktor, bir sıhhiye memuru ve bir gece bekçisi tayini muvafık görülmüştür. Has-tanelerin ihtiyaçları gündün güne arttı-ğundan bu yeni vazifelerin ihdasına lüzum görülmüştür. Maamafih diğer sertabille-rin maaşlarına zam yapılması teklifi redde-dilmiştir.

Belediyenin diğer şubelerine gelince: Caddelerde açılan elektrik, havagazı, su, telefon bacalarının — masrafları bu mü-

esseselerden alınmak üzere — belediyece açılıp kapanması kararlaştırıldığından bu işe bakmak üzere bir mühendis ile üç baca kontrol memuru fen işleri müdürlüğü ka-drosuna ilâve edilmiştir. Teşkilâtı genişlet-iyerek imar müdürlüğüne bağlanmak iste-nen harita şubesinin, bugünkü kadrosile fen işleri müdürlüğünde bırakılması mu-vafık görülmüştür.

İmar müdürlüğündeki yeni vazifeler kabul edilmemiş, ancak muvakkat müddetle ve üçü geçmemek üzere haricîten mimar kul-anılabileceği kabul edilmiştir. İstimlak müdürlüğüne de yeni bir memur alınması muvafık görülmüştür.

Diğer bütün şubelerdeki kadroyu geniş-letmek suretile yeni memuriyetler ihdası teklifleri reddedilmiştir.

Hatayda kütüphane

İstanbul kütüphanelerinden bir miktar kitap gönderilecek

Maarif Vekâleti, Hatay vilâyetinde yap-tığı tedbirler neticesinde burada bir kütüphane tesisine karar vermiştir. Bu kü-tüphane ileride genişletilecektir. Vekâ-let, Hatayda teşkil edilecek umumî kütüp-hanelerin ilk ihtiyaçlarını, münakale su-retile diğer vilâyetlerden, bilhassa İstan-buldan teminini şimdilik muvafık görmüş-tür. Bu cihetle Vekâletten, şehrimizdeki alâkadarlara gelen emirde, Hataya gönde-rilecek kitapların seçilmesi bildirilmiştir. İlk olarak Çemberlitaş'taki Köprülü kütüp-hanesi ile Fatih'teki Millet kütüphanesin-den kitaplar nakledilecektir.

Bu kitaplar kâmlen yeni Türk harfleri-le basılmış olacaktır. Bundan sonra, lüzum görüldüğü takdirde, diğer kütüp-hanelerden de Hatay umumî kütüphanesine kitaplar gönderilecektir.

emsalsiz bir imparatorluk kurmuş. Öz memleketini mamûrlaştırmış. Büt-tün «Devlet harici turanileri» şuurla aynı Reich içine toplayıp ırkdaşlarına aynı hususî payeyi vermiş. Vesaire... Fakat bir kabahati: Yıldırım harbinin icabatını, o zamanın tekniğine göre tatbik etmiş...

Pek hoşlandığı ulema meclisinde şöyle konuştuğunu tasavvur ediyorum. (Hoş, bizzat kaleme aldığı eserde ken-dini müdafaa etmiş ya...) Elbet diye-cektir ki:

— İşî uzatmaktansa ve dünyayı aleyhime kaldırmaktansa bana muka-vemet edenleri kılıçtan geçirdim... Di-ğerlerine ibret dersini teşkil etti... Kısa ve «temiz» yolu tercih ettim.

Kısa ve «temiz» yol... Bugünkü har-bin de felsefi mahreği.

Fakat bugünkü, beterin beteridir. Zira o zaman, yalnız ordular harbedi-yordu. Halkın diğer kısımları passif kalıyordu. Bugünse, total harp hem bütün beşeri ve gayri beşeri kuvvetle-ri — yerin altındaki madenlere ka-dar — seferber ediyor; hem de hey-hat, kuvvetler birbirine aşağı yukarı denk iki muhasımın idaresine taksim olmuş... Bu şerait altında, hiç bir dö-vüştürme kaidesine de riayet edilmeyin-ce, dünya tam mânasile barbarlığın kucağına atılabilecektir.

«Total harp — Yıldırım harbi» na-zariyeleri, insanlığı yalnız harp değil, kılal, katliâm uçuşumlarına da sü-rüklemek tehlikesini arz ediyor. Hem de bütün asrî ve medenî vasıtaların vüsatile... Bu gidiş o gidiş...

(Vâ - Nû)

Feci bir sandal gezintisi

Bir sandal parçalandı, bir çocuk boğuldu

Dün Ortaköyde feci bir sandal kazası olmuş, bir kişi boğulmuştur. Vaka şudur:

Ortaköyde oturan 13 yaşında Manol, 17 yaşında Vitali, 18 yaşında Rıza, 16 yaşında Avak, 8 yaşında Eran, 16 yaşında Muiz, Mustafa Ali Cana ait sandalı çözümler ge-zmeğe çıkmışlar, Beşiktaş'a doğru ilerlemeğe başlamışlardır. Tam Çırağan sarayı önün-de, Beşiktaş'a doğru ilerleyen 22 tonluk (Feyzi bahri) yelkenlisinin arkasındaki filika ile sandal çarpışmış, altı arkadaş denize dökülmüştür.

Kazazede çocuklardan Manol, Vitali, Ri-sa, Avak, yelkenli; Eran ise Şirketi Hayri-yenin 58 numaralı vapuru mürettebatı ta-rafından kurtarılmışlardır. Yapılan büt-tün araştırmalara rağmen Yenimeyhane sokak 15 numaralı evde oturan Muiz bu-lunamamıştır.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Pangaltıda oturan Mustafa oğlu Sü-leyman dün Nişantaşı caddesinden geç-ken sofor Osmanın idaresindeki kamyonun sadmesine maruz kalmış, ağır yaralanmış-tır. Yaralı, Beyoğlu hastanesine kaldırıl-mıştır.

★ Feriköyünde oturan Hacı kızı 5 yaşı-n-da Nadide, Harbiyeden Taksime doğru ge-lirken bir tramvayın sadmesine maruz kal-mış, yaralanmıştır. Yaralı, Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

★ Büyük Parmakkapıda oturan Yorgi isiminde birisi, Boğazkesen caddesinden ge-çerken Recebin idaresindeki tek atlı ara-banın sadmesine maruz kalarak yaralan-mış, suçlu yakalanmıştır.

Belediyede temizlik amele-lüğinden başka boş vazife yok

Son günlerde vilâyete, belediyeye bir işe kayınlamak üzere müracaat edenler bir hayli artmıştır. Her gün alâkadâr makam sahipleri yüzlerce müracaatçı karşısında ka-lıyorlar. Halbuki kadrolar muayyen oldu-ğundan bu isteklerin isafına imkân bulu-namıyor.

Müracaatçıları önlemek ve açık yer ol-madığını göstermek üzere vali muayini B. Halûk Nihad Peşeyi'nin kapısına şu ilân asıl-mıştır: «Temizlik ameleliğinden başka boş vazife yoktur. Müracaat etmeyiniz. Ve tav-siye mektubu getirmeyiniz.»

Mektep inşası tahsisatı

939 vilâyet bütçesile şehir içinde ve ka-zalarda yeni ilkömtekte binaları inşası için tahsisat konduğu halde — ahvali hazıra dolayısıyla — bu mekteplerin inşası için ta-lip çıkmamıştı. Bu itibarla 940 bütçesinde yeni mektep binası için geniş tahsisat ko-nulmamıştır. Ancak çok zarurî olan mek-teplerin açılmasını temin etmek üzere e-şerh ve köy okulları inşası ve istimlak için yalnız 95 bin liralık bir tahsisat ayrılmış-tır. Bu tahsisat ile vilâyet, vilâyetin muh-telif semtlerinde bazı yeni mektep bina-ları yapacak ve birkaç köy mektebi yeniden açacaktır. Bunların mikdârı bilâhare tes-bit edilecektir.

Yeni stadyom

19 Mayısta temel atma resmi yapılacak

Dolmabahçede eski (İstablâmire) bina-sı arсында yapılacak yeni stadyomun büt-tün hazırlıkları tamamlandığı için 19 ma-yısta tesadüf eden önümüzdeki pazar günü temelatma resminin icrası kararlaştırıl-mıştır. Stadyomun inşasına muktezil de-mir malzemenin Belçikadan temin edilmesi kararlaştırılmıştır. Fakat Almanların Bel-çikaya tecavüzü üzerine demirin Belçika-dan getirilmesi şüpheli görüldüğünden bu malzemenin diğer memleketlerden temin edilmesi ve bu suretle stadyom inşaatının sektye uğramaması düşünülmüştür.

19 Mayıs spor müsabakaları

Fatih Halkevinden: 1 — 19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramı münasebetiyle Evimiz spor komitesi 19 mayıs pazar günü saat 8.30 da Edirnekapıdan başlamak ve Büyü-kçekmece yolu üzerinde gidip gelme 50 ki-lometrelük yarı mukavemet bisiklet müs-a-bakası tertip etmiştir. Müsabaka herkese açıktır. Girmek isteyenlerin 19 mayıs paz-sar sabahı saat 8 de Sarıcahanedaki Ev kurduğunda bulunmaları kâfidir. Derece alanlara madalyalar verilecektir.

2 — 19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramı münasebetiyle Evimiz Spor komitesi 19 ma-yıs pazar günü saat 14.30 da Karagümrük Stadından başlamak Edirnekapı - Sur ha-rici - Topkapı - Şehremini - Çapa - Ak-saray - Horhor - Sarıcahanabaşı - Fatih'ten geçmek ve Karagümrük Stadında bit-mek üzere bir yarım Fatih turu sokak ko-susu tertip etmiştir. Koşu herkese açıktır. Girmek isteyenlerin pazar günü saat 14 de Karagümrük Stadında koşu hakem heyetine müracaat etmeleri kâfidir. Dere-ce alanlara madalyalar verilecektir.

3 — 19 Mayıs pazar günü yapılacak Fa-tih sokak koşusunda bulunmak üzere aşa-ğıda isimleri yazılı olan hakemlerin me-zkûr gün saat 14.15 de Karagümrük sta-dında bulunmalarını Spor komitemiz rica eder. Adil Giray, Naili Moran, Fûrîzan Tekin, Semih Türkoğlu, Ömer Besim, Ali Besim, Recep Ogan, Neriman Tekin, Gar-bis, İ. Bakır, Faik Öner.

Yararlılığı görülen itfaiye efradına ikramiye

Yangınlarda itfaiye efradının bazan ha-yatlarını tehlikeye düşürecek derecede yap-tıkları büyük fedakarlık nazarı dikkate alınmış, yararlılığı görülenlere ikramiye ve-rilmek üzere 3,000 liralık tahsisat ayrı-lması muvafık görülmüştür. Bu ikramiye, fedakarlığı görülenlere belediye reisliğinin tensibile verilecektir.

Semplon ekspresi dün sekiz saat rötarla geldi

Dün, 7.20 de gelmesi beklenen semplon ekspresi, Sirkeci garına tam 15.10 da ge-lebilmiştir. Dün gelen semplon ekspresi, Hollanda ve Belçikada son harbin patla-masını müteakip yola çıkmıştı. Gerek hu-dutlardaki sıkı pontrol, gerekse bazı mem-leketlerde alınan ihtiyatî tedbirler yüzün-den 8 saat rötarla gelmiştir. Konvansiyonel treni seferlerinde aksaklık olmamıştır.

İktisadi meseleler

Hayat pahalılığının sebepleri

Fransadaki hayat pahalılığında bah-sedilirden, şu sebepler ileri sürülmekte-dir:

1 — İthal maddelerinde, harp yüzün-den husule gelen yükseliş,

2 — Vergilerin artırılmasının sebep olduğu yükseliş,

3 — Ziraî maddelerin yetiştigi yer-lerde fiatların yükselişi.

Bizde de hayat pahalılığında bahs-ederken, bu mevzular üzerinde durma-muz icap eder. İthal maddelerinin paha-lılığı, daha doğrusu dünya fiatlarının yükselişi... Netice itibarile harp ekono-misinin en karakteristik şartları, pahalı mal satmak, pahalı mal almak...

Fransada, hayat pahalılığını tetkik ederken, yabancı memleketlerden ithal edilen maddelerin fiatlarının yükselmesi ileri sürülmektedir. Fakat buna mukabil Fransadan ithal edilen maddelerin de fiatları yükselmiştir. Hasılî mütakabilen fazla fiatlar mal mübadelesi vardır.

Eldeki istatistiklere göre, geçen seneye nisbetle mallarımız daha fazla fiata sattığımız şahit oluyoruz.

Meselâ: 939 senesinin 2 nci kânun ve şubat aylarında 182 bin ton miktârında mal 20 milyon liraya satmıştık. Halbu-ki 940 senesinin muayyen iki ayında, 139 bin ton miktârındaki mal 22 mil-yona sattık. Demek oluyor ki, ihracat mallarımızın satış fiatlarında umumî ola-rak yüzde otuzdan fazla bir fark müşa-hede edilmektedir.

Diğer taraftan ithalat maddelerine ge-çen seneye nisbetle ne kadar fazla ver-dik?

Harpten sonra dışarıdan aldığımız malların fiatlarında yüzde otuzdan çok fazla bir yükseliş olduğu şüphe yok-tur. Bunların başında demir, kalay, de-ri, kauçuk, kimyevi maddeler, her tür-lü kumaşlar, kâğıt gelmektedir. Bunların arasında demir fiatları harpten evveline nisbetle iki misli fazladır. Pamuklu ku-maşırlardaki tereffü miktarı yüzde kırkla, yüzde elli arasındadır.

Netice itibarile hesap edersek harp şartlarına göre ziraî maddelerimizi, dışarıdan aldığımız mamul maddelere nis-betle yine ucuz satıyoruz.

Diğer taraftan kuru meyvalarımızın geçen seneye nisbetle fiatları düşükdür. Fındık, ceviz, kuruk erik, kayısı gibi... Hatta bu gibi maddeleri satın almamak hususunda tedbirler ithihaz eden mem-leketler bile vardır. Meselâ; İsveç bir kararnameyle kuru meyvaları lüks gıda maddesi addederek bunların ithalatını menetmiştir.

Harp ekonomisinin vücuda getirdiği tesirlere kısa bir göz gezdirmek icap et-se, bundan daha ziyade ham madde ih-raç eden memleketlerin müteessir oldu-ğu neticesine varabiliriz. Elinde demir, demir malzeme, makine, her türlü ma-mul madde bulunan memleketler, bu malları ziraî maddelerden daha fazla fiata satmışlardır.

Elimizde ham maddeleri işliyen bir kaç fabrika da olmasaydı, sınaî ihtiya-çlarımız için, dışarıya daha çok para ö-demek suretile, harp ekonomisinin ağır şartlarına tahammül edecektik.

Hüseyin Avni

Bir kızı dostu yaraladı

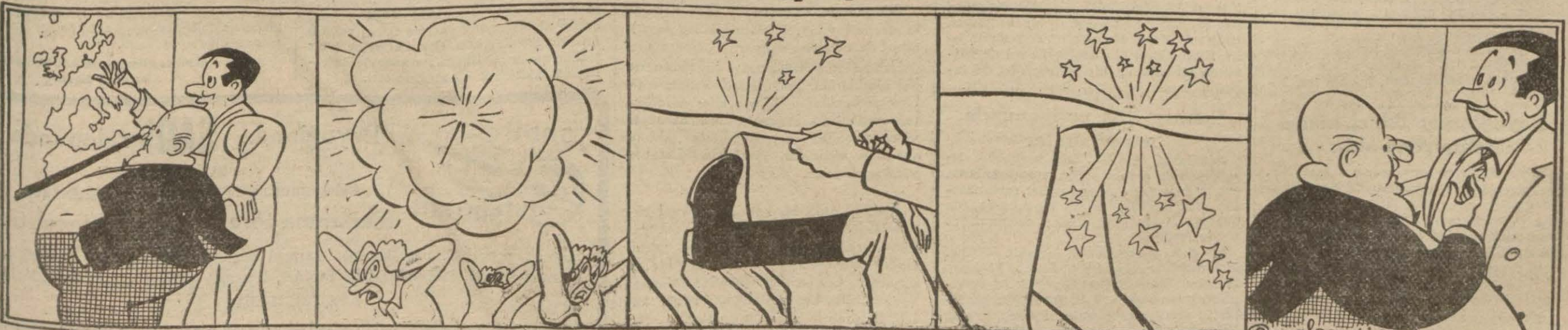
Galatada Despina isiminde bir kız dostu Salâhaddin tarafından kunduracı bıçağı ile yaralanmıştır. Carih, bıçağı ile beraber yakalanmış, yaralının ilk tedavisi yapılmıştır.

İki yangın

Feriköyde Batı caddesinde oturan ame-le Mehmedin evinde dün mangaldan sıçı-yan kıvılcımlar ot minderi tutuşturarak yangın zuhuruına sebebiyet vermiştir. Yan-ğın büyümemiş, fakat bitişliğindeki 43 ve 47 sayılı evlere de sırayet ettiğinden üç ev-de de tahribat yapılmış. Bu evlerin Ayşe ve Ahmed adındaki kimselere ald olduğu anlaşılmıştır.

Dün öğleden sonra, Şık sinemasında film tutuşması neticesinde yangın çıkmışsa da etrafa sırayetinde meydana verilmeden it-faiye tarafından söndürülmüştür.

Bay Amcaya göre !...

— Anlaşılan intizar ateşi muhariple-rin tahammül mülkünü yakıtı bay Amca...

... Kabak Hollanda ile Belçikanın ve biçare Lüksemburgun başında patladı amma...

... Almanlara bin seneyi garanti eden dananın kuyruğu da ele geçtili...

Şimdi bütün mesele bu kuyrukta: Ko-pacak mı, kopmayacak mı?...

B. A. — Elbet kopacak!.. Baksana dava, adalet divanile meşhur (La Ha-ye) e dayadılı.

Dörtler turnuası

Galatasaray, Vefayı 3-2 mağlup etti.
Beşiktaş, F. Bahçe ile 2-2 berabere kaldı

Millî kümenin dört klübü arasında hususi surette tertib olunan Dörtler kupası maçlarına dün de Taksim stadında devam edilmiş ve bir gün evvelki maçlardan daha fazla meraklı kitle si bugünkü karşılaşmaları takip etmiştir. Günün ilk karşılaşmasını Cumartesi günü Fenerbahçe'ye 3-0 yenilmiş olan Vefa ile; Beşiktaş 4-4 berabere kalan fakat kura ile mağlup sayılan Galatasaray ve ikinci karşılaşmayı da turnuanın ilk gününün galibleri olan Fenerbahçe ile Beşiktaş yapmışlardır. Vefa Galatasaray oyunu 3-2 Sarı kırmızılıların lehine bitmiş, fakat ikinci maç gene beraberlikle ve 2-2'ye nihayetlenmiştir.

Bu suretle maçın gene yarım saat temdidî mevzuu bahsolumuş ve vaktin gecikmesi buna imkân bırakmadığından oyun da bu suretle sona ermiş, fakat ortaya konmuş olan kupanın kime verileceği meselesi ortaya çıkmıştır. Komite bu husustaki kararını bugün verecek ve o zaman kupanın hakiki sahibi meydana çıkacaktır.

Galatasaray - Vefa

Günün ilk maçını Galatasaray ile Vefa takımları yaptılar. İki taraf da bugün şu kadrolarla sahada yer almış bulunuyorlardı.

Galatasaray: Hakkı - İbrahim, Salim - Barbaros, Enver, Celâl - Necdet, Süleyman, Saim, Sarafim, Gazanfer.

Vefa: Azad - Süleyman, Artin - Abdus, Lütfi, Fethi - Necib, Hüseyin, Gazi, Mehmed, Haydar.

Hakem: Ahmed Adem.

Oyun Galatasarayın hücumile başladı. Galatasarayın ilk anlarda yaptığı birkaç inişten sonra Vefalılar da mukabeleye geçtiler. Oyun çok zevksiz ve heyecansız devam ederken Galatasaraylı Süleyman devrenin 13 üncü dakikasında ilk golü yaptı.

Bu gol Vefalılar canlandırdı, Galatasarayın semeresiz hücumlarına mukabil daha müessir ataklar yapıyorlardı. Çok batı ve heyecansız devam eden bu maçın 39 uncu dakikasında Galatasaray sağıncısı Necdet bir gol daha yaparak sayı adedini ikiye çıkardı ve devre de bu suretle 2-0 Galatasarayın lehine bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Vefalılar başladılar. Fakat iki taraf da çok durgun ve cansız bir halde idiler. Bu durgunluk onuncu dakikadan itibaren zail olmağa ve oyun da binnisbe seri bir şekle almağa başladı.

Devrenin 12 nci dakikasında Vefa lehine verilen bir frikikten Lütfi güzel bir vuruşla Vefanın ilk golünü yapmağa muvaffak oluncu oyun düzgün bir mecraya döktüldü. Ve Vefanın Galatasaray müdafaasını hırpalayan birkaç hücumundan sonra Galatasaraylılar da mukabeleye başladılar ve 23 üncü dakikada gene Necdet güzel bir vuruşla üçüncü Galatasaray golünü de yaptı. Bu golden sonra açılan ve canlanan Vefalılar hücumlarını sıklaştırdı iseler de Galatasaray kalecinin fedakarlığı net yapmalarına imkân bırakmadı. Nihayet Vefanın bu tazyiki 41 inci dakikada Mehmedin yaptığı ikinci golle semeresini verdi ve

Dünkü atletizm müsabakaları

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından tertip edilen atletizm deneme müsabakalarına dün sabah Fenerbahçe stadında devam edilmiş ve 110 metre mânialı koşuda Faik, Balkan rekoru yapmıştır. Müsabakalarda alınan dereceler şunlardır:

100 metre - Sezal 11.5, 2 - Ferid, 3 - Yuvan.

200 metre - Hilmi 24.2, 2 - Hayri, 3 - Rizepulos.

400 metre - Melih 57.8, 2 - Recep, 3 - Tahsin.

800 metre - Recep 2.17, 2 - Hüseyin, 3 - Abdullah.

110 mânialı - Faik 14.7 (yeni Balkan rekoru)

Gülle - Samim 11.19, Kakulidis, Hakkı. Disk - Melih 32.57, 2 - Alâeddin, 3 - Özden.

Yüksek - Hüsameddin 1.56, 2 - Yorgo, 3 - Cemil.

Üç adım - Yavru 13.62, 2 - Üç tek, 3 - Nadi.

Beyoğluspor ikinci küme şampiyonu oldu

İkinci kümenin şampiyonunu tayin etmek üzere dün Fener stadında Beyoğluspor ile Beylerbeyi klüpleri ikinci müsabakalarını yapmışlardır. Malum olduğu üzere bu müsabakanın birincisini Beyoğluspor 2-0 kazandı. Bu maçta mağlup olsalar dahi şampiyonluğu kazanacaklardı. Ancak Beylerbeyinin fazla golü bir galebesi birinciliği Beylerbeyine kazandırabilirdi.

Haibuki dünkü müsabaka bunun tamamı aksı oldu. Çok heyecanlı geçen maç ilk devresi Beylerbeyinin 4-2 mağlupiyetle bitti. İkinci devreye Beylerbeyiler çıkmadıklarından hükmen mağlup sayıldılar ve bu suretle Beyoğluspor ikinci küme şampiyonu oldu.

maç ta bu şekilde 3-2 Galatasarayın galebesile bitti.

Fenerbahçe - Beşiktaş

Günün ikinci karşılaşması, Vefayı yenen Fenerbahçe ile kura sonunda galib sayılan Beşiktaş arasındaydı. Bu maçta iki takım da değişik kadrolarla çıkmışlardı.

Fenerbahçe: İrfan - Şevket, Orhan - Zeynel, Fikret, Lebib - Nâzım, Niyazi, Yaşar, Orhan, Rebii.

Buna mukabil Beşiktaşlılar takımlarına yeniden aldıkları elemanlardan başka Galatasaraydan ayrılmış olan Cemil de aralarına alarak şu şekilde bir kadro yapmışlardı:

Mehmed Ali - Taci, Rifat - Âdil, Muhterem, Feysi - Yorgo, Hakkı, Cemil, İbrahim, Fuad.

Hakem: Necdet Gezen.

Oyuna Beşiktaşın ortadan yaptığı bir hücumla başladı. İlk anlarda iki taraf da karşılıklı hücumlar yaparak birbirini deniyorlardı.

Oyun birinciden çok zevkli ve süratli oynanıyor Fenerliler ilk anlarda daha fazla hücum yapıyorlardı. Devrenin 15 inci dakikasında kadar Fener hücumundan kendini sıyrabilmek için Beşiktaş müdafaası Hakkının da yardımına ihtiyacı hissetti. Ve bu sırada Beşiktaş takımında yeni bir tadil yaparak İbrahimi beke Rifatı orta hafa aldı. Bu değişiklik Fenere yaradı ve 17 inci dakikada Niyazi fevkalâde bir şütle ilk golü yaptı. Bu sırada gene Fenerliler ağır basıyorlardı. Nitekim devrenin 23 üncü dakikasında küçük Nâzım Rebiinin güzel bir ortasından istifade ederek ikinci golü de çıkardı. Bundan sonra daha hâkim ve güzel oynayan Fenerbahçe karşısında Beşiktaş semere alamadı birinci devreyi 2-0 mağlupiyetle bitirdi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Fenerliler başladılar. Bu devrede iki takım da bazı değişiklik yapmıştı. Fener takımından Fikret çıkmış, Beşiktaş da iki açıklarını değiştirmişti. Oyun başlar başlamaz Beşiktaş çok enerjili oynuyordu. Nihayet üçüncü dakikada soldan ilerliyen bir Beşiktaş akınında Hakkı şahsi bir gayretle ilk golü yaptı.

Bu golden sonra Fikret gene takımında yerini aldı. Ve oyun tekrar mütevazın cereyan etmeğe başladı.

20 nci dakikaya kadar mütevazın geçen oyun bundan sonra daha ziyade Beşiktaşın hücumları ile devam ediyordu. Bu sırada Fikret sakatlanarak oyundan çıktı. Fikretin sakatlanmasından istifade eden Beşiktaşlılar 26 nci dakikada Fener müdafaasını tekrar zorladılar. Bu esnada Fener müdafaının yanlışlıkla kendi kalesine attığı top Beşiktaş beraberliğe çıkardı.

Beraberlik golünden sonra maç biraz sertleşti ve aynı zamanda süratlendi. Beşiktaşın baskısı devam ediyordu. Fenerliler Fikretin mahrum oldukları için birinci devredeki oyun tarzlarını bir türlü tatbik edemiyorlardı.

Oyunun bundan sonraki zamanı daha fazla Beşiktaş hücumları ile geçti ise de iki taraf da neticeyi değiştirmeye muvaffak olmadı ve maç da 2-2 beraberlikle bitti. Ve vaktin geçikmesi maçın temdidine imkân bırakmadı.

İzmirdeki millî küme maçları

İzmir 12 (Telefonla) — Bugün Alsancak stadında büyük bir kalabalık önünde millî küme maçlarına devam edildi ve Ankara klüpleri ile İzmir takımları ikinci karşılaşmalarını yaptılar.

Günün ilk maçı dün Altınordu'yu yenen Ankara şampiyonu Gençlerbirliği ile Altay arasında yapıldı. Çok heyecanlı ve o nisbette çetin geçen bu karşılaşmada İzmir futbolcuları çok yüksek bir oyundan sonra Ankara şampiyonu Gençlerbirliğini 1-0 mağlup ettiler.

Günün ikinci maçı Altınordu ile Muhafızgücü arasında oldu. Muhafızlılar çok hâkim bir oyuna rakiplerini 6-1 gibi açık bir sayı farkla mağlup ettiler.

İzmirde tenis klübü açıldı

İzmir 12 (Telefonla) — Kültürparkta yapılan tenis klübü merasimle açılmıştır. Klüp reisi Dr. B. Halim bir nutuk söylemiştir. Klüp, bütün yeni tesislerle memleketimizde eş olmayan bir müessesedir. Merasimden sonra bir çaylı dans verilmiştir.

Ankara atış poligonunda müsabakalar

Ankara 12 (A.A.) — Dün ve bugün atış poligonunda devam edilen müsabakalarda çok iyi neticeler alınmıştır. Her zamankinden fazla rağbet gören bu müsabakada puanların yüksekliği sayanı memnuniyet bir vaziyettedir.

Şimdilik 60 üzerine 58 puanla birinci Mehmed Özer, şimdilik 60 üzerine 57 puanla ikinci Mustafa Ural, şimdilik 60 üzerine 54 puanla üçüncü H. Rıza İzöz, şimdilik 60 üzerine 54 puanla üçüncü Yaşar Yalçınkaya.

Müsabakalara salı ve perşembe günleri haric her gün saat 16-17 arasında devam edecek ve cumartesi günü müsabakaların finali yapılacaktır. Bu müsabakalara herkes iştirak edebilir.

«Mart içeri, pire dışarı» tabirinden de belli ki onlar da baharla beraber meydana çıkarlar, havalar ısındıkça ürerler, pasaklı evlerde o hali bulurlardı ki bazı memleketlere ârız olan çekirge yağmuru haltetmiş...

Evet, halâs çaresi yok değil... Ortalığı sıkı sıkı süpür, tahtaları sodalı sıcak suyla sil; köşeye bucağa pire tozu ek; odaların kapısını bacasını iyice kapayıp içeride günlük, kükürt yak; yatak yorganı güneşe serip havalandır.

Pire gayet apiko ve âdeta bir cambazdır. Malum a atık, çevik kimselere (pire gibi) derler. O afacan kolay kolay tutulmaz. El atar atmaz yakalayan hatunlara (kocayı da tutar) diye gıpta edilirdi.

Pire, ele avuca sığmazlığından dolayı öbür haşaratın hepsinden fazla insanı huylandırır a; binaenaleyh (pirelenmek) şüpheye düşmek ve huylanmak manasına da geliyor. (Bir pire için bir yorgan yakmak) tabirini de unutmayalım.

Sırası gelmişken mahut fıkrayı ilâve edivereyim:

Bir mecliste pire lâfı açılıp, şerhleri sayılıp dökülürken adamcağuzun biri cakakı cakakı:

— Ben yaman bir usul keşfettim!..

— İki parmağın arasına aldın mı derhal gözlerine kül ekeceksin. Artık önünü, arkasını göremez. Ama âma, sürüne sürüne ölürlü deyince dinliyenler kahkahaları koparmışlar:

— Burup gebertivermek daha kestirme değil mi?..

Saf adam:

— O da kabill.. cevabını vermiş.

Pirenin gücü kuvveti, müthişliği şayanı hayrettir. Hesap meydana: En anacı bir, bir buçuk milimetre boyundadır. Yarım metre havaya, yani boyunun 333 misli yüksekliğe ferah ferah sıçar!..

Bu ne demektir biliyor musunuz? Orta kamette bir adamın zıbbadak 45 metre, Süleymaniye camisinin âlemine hopleyivermesi. Gövde ve bacak adalelerindeki kuvvetin derecesini görüyor musunuz?

Yavuzluluğunun ikinci isbatı: Pire en ufak tefek insandan bile hiç şüphesiz cüssece milyonlarca defa küçüktür. Meselâ Büyük Çamlıca kadar bir dev anasının bud tarafını Adem oğlundan biri usulcacık ısırtıyor. İfritin rahatı, huzuru dedirgin; azap içinde; zelzele oluyorcasına ortalığı birbirine katmadı...

Piredeki tersin akıl durduracak reddeliliği de başka bahis: Hacminden çok fazla ve mütemadiyen zuhurda...

Deve, gergedan, fil pirenin yanında çok zavallı kalmış mahlûklardır. Mitolik devirlerin halkı neden pireyi Tanrı tanımamışlar, sıvıya tapmamışlar, buna şaşmaktayım...

Yerde gezer tatarına Ben onu tutarına Ayakları yüse yüse Gövdesi tombalisa

diye bilmececi olan tahtakurusu da ne âfettir yarabbi... İstanbul içinin ecdatın kalma eski konaklarında, kenar mahallelerin hak kuran kafeslerinde, sayfılık köylerin mevsimliği on beş, yirmi liraya tutulan küçük evlerinde kum gibi kaynarlardı.

Bunlardan yaka kurtarmak hepsinden zordu. Sıvası dökülmüş duvarların bağdadileri, süpürgeliklerin kenarları, döşeme kirşilerinin, tavan tahtalarının araları pıtrak.

Baş vurulan tedbirler boşuna. İstenildiği kadar döşeklerin arasına incir yaprakları dizilsin (yaprağın önce tüyleri şimdiki tankların yürüyüşüne mani demir kabloları kabilinden); karyolanın ayaklarına su dolu çanaklar konulsun; yastıkların altına tahtakurusu tozu, kırmızı biber serpsilsin; deliğe deşilse diğış maki nesinin yağdanlığı gaz aktılsın; değneğe bez sarılıp, hamızı kibritte daldırılıp boydan boya sıvansın, nafil.

(O zamanlar Flit, milit yok; hoş olsa da ne fayda). (Köküne kibrit suyu) tabiri de buradan geliyor.

Üstüne gazı damlatınca şişikoların ne hal aldıklarına hiç dikkat ettiniz mi? Hemen bocalayıp üç beş kere gerildikten sonra kafa aşağıda, ard bacaklar yukarıda, eski cimnastikcilerin kabak vuruşları vaziyetini almakla beraber yamyasılışlardır.

Bundan otuz bu kadar yıl evvel akrabalarından biri, Göztepe ve Erenköyünün sıvrıştığından gık diyerek yazlık Boğaziçine çıkmış, Kanlıca'da bir ev tutmuştu. Göçettikleri gecedan itibaren, (yağmurdan kaza doluya tutulur) kabili, haşaratı la yüflubun bastırır.

Saydığımız tertiplerin hiçbirini kâr etmiyor. Gerişin geri dönmekten gayri yapılacak yok. Fakat para verilmiş, hava tebdili de lâzım. Sabır zaruri ya Musa...

Pire, tahtakurusu

Merhum tomar tomar bakkal kâğıdı alır; iki parmak eninde boy boy keser; kolayca batırıp batırıp yatak odasının döşeme tahtaları aralıklarına yapıştırır.

Sabahtan akşama kadar deli pösteği sayarcasına helâk olduktan sonra, gece uykuya varacağı sıralar yastık yüzünün üstünde yine katar mevcut.

O lunduha, abullabud kan ve koku tulumu kâfirler az kurnaz mı? Tavandaki arahlardan aşağıyı noktasi noktasi olçüp, hizalayıp, yine şimdiki paraşütçüler gibi kendilerini bırakivermeğe başlamışlar. Rahmetli ertesi sabah yine bir kucak kâğıt, bir kâse kola ile üç ayaklı merdivene çıkar. Kan ter içinde tavanı da yapıştırır babam yapıştırır.

Biçare, tutulmuş boynunu santim kadar kımltadamaz halde bir gün bize gelmiş, (tahta kurularının epeyce önünü keşebildim amma tamamilen kurtulmak mümkün mü?) diye yaka silke silke, bir daha yazlığa çıkmamağa tövbeler etmişti.

Eski bir ahababın başına geleni de nakledeyim:

Kızıtoprakta aydınlık, ferah, kanarya kafesi gibi bir köşkeciğ yapıp taşındılar.. Hep sevinçteler:

— Oh, elâlemin kirli paslı evinden, kiradan kurtulduk! Çırak çıkmış dadı

Mektepler muhtelili maçıında

Ankara, İstanbulu 2-1 mağlup etti

Maarif Vekâletinin tensibi üzerine bir İstanbulda diğeri Ankara'da iki müsabaka yapması tekrâr eden Ankara ve İstanbul mektep muhtelileri dün Fenerbahçe stadında karşılaştılar. İki bin kadar bir seyircinin bulunduğu bu maç birinci küme takımlarının müsabakaları kadar heyecanlı ve güzel oldu ve Ankaralılar 2-1 galip geldiler.

İstanbul muhtelili Galatasaray ve Boğaziçi mekteplerinin futbolcularından mahrum olduğu cihetle pek kuvvetli bir manzara arz etmiyordu. Buna mukabil Ankaralılar tam bir anlaşmış takım halindeydiler. Saat 15 de sahaya çıkan takımlar kısa süren bir merasimi müteakip şu şekilde dizildiler:

Ankara muhtelili: Nuri - İbrahim, Cevad - Sedat, Şeref, Nuri - Suphi, Hikmet, Kadri, Ahmed.

İstanbul muhtelili: Muvahhid - Murad, Süleyman - Feridun, Faruk, Arif - Yunus, Zeki, Mükrem, Kadri, İsmet.

Müsabakaya İstanbulun soldan yaptığı seri bir atakla başladı. Dakikalar ilerledikçe Ankaralıların bilhassa açıklar vasıtasıyla yürüttükleri ataklarla İstanbul kalesini tehdit ettiği görülmüştü.

İstanbul oyuncularını birbirleriyle iyi anlaşamadıkları cihetle Ankara ataklarını karşılamakta müşkülât çekiyorlardı. Bu sırada İstanbul müdafillerinden Murad ve Faruğun çok canlı çalışmaları Ankaranın sayı yapmasına imkân vermedi ve birinci devre 0-0 beraberlikle nihayetlendi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Ankaranın merkezden yaptığı bir hücumla başladı. Her iki takımda tadilat yapılmış ve yorulan oyuncuların bazıları değiştirilmiş olduğundan oyun çok seri devam ediyordu.

5 inci dakikadan itibaren Ankaralılar oyuna hâkim oldular ve bu devrede İstanbulun yaptığı ender bir kaç atakından maada bütün müsabaka İstanbul kalesi önünde cereyan etti.

16 nci dakikada sağ taraftan topu süren Suphi anı bir şütle Ankaranın ilk golünü yaptı ve bu sayı daha fazla çalışmalarına sebep oldu. Üstüste yaptıkları atakların birisinde kazandıkları favülden Orhan vasıtasile ikinci gollerini de çıkardılar.

Müsabakanın bu şekilde nihayetleneceği tahmin edilirken devrenin bitmesine bir dakika kala İstanbulun merkezden zorla sürüklediği bir akında Kadri sıkı bir şütle şeref sayısını yaptı ve müsabaka bu vaziyetle değişmeden 2-1 Ankaranın galebesile nihayetlendi. Bu karşılaşmanın revanşı 19 mayıs Spor ve Gençlik bayramında Ankarada yapılacaktır.

Şişli Ankarada yenildi

Ankara 12 (Telefonla) — Dün Demirspora mağlup olan İstanbulun Şişli takımı bugün az bir seyirci önünde ikinci maçını Ankaragücü ile yaptı. Çok sıkı ve sert bir şekilde geçen müsabaka neticesinde Ankaragücü rakibini 2-1 mağlup etti.

kalfalarının sıtma çeken, sıksa, kavruk, on, on iki yaşında bir kızı var. Emektar, yalvarır yakarır:

— Kuzum hanfendiciğim, yavrum bir iki ay hava değıştirsın, kendini toplasın; evelallah sonra sizin sayenizde sıhhatine kavuşsun!..

Aşağı katta bir oda verirler. Kadın iki yataklı iki bohça alıp gelir, Aradan çok geçmeden bütün köşkte tahtakurusu kaynamıyor mu? Kalfanın getiremez olası döşekleri kumkama halinde değil mi imiş?

Temizleyinceye kadar anamızdan emdiğimiz burnumuzdan geldi derlerdi.

Bir de süt kardeşim Ali Tefvik anılatdı. 315 senesinde Eyüpteki Baytar ve eczacı rüştiye askeriyesinde talebeydi. Bina, Nuh yılından kalma İplikhane kışlası.

Uyku için kovuşlara varılınca tavanlardan, duvarlardan, sağdan soldan binlerce tahtakurusu hücumla başlamış. Korunmanın baş çaresini şunda bulmuşlar:

Vücut sıgıracı genişlikte, Amerikan bezinden bir torba. Girilip, kollar da içeride, ağzını boyundan büzmek... Çokları havasızlıktan bunalmayı göze alır, kafa da dahilde, tepenin üstünden bağlatırlarmış...

Sermed Muhtar

BULMACAMIZ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Soldan sağa:

- 1 — Kredisi kalmamış.
- 2 — Akdenizde bir ada.
- 3 — Tersî büyük konaktır.
- 4 — Hükümdarlık.
- 5 — Damen - Tersî tefrik ettir demektir.
- 6 — Küçük bir nevi kayak - Tersî yıkıntının başıdır.
- 7 — Yalnız başına çalgı çalan - Sporcu nidası.
- 8 — Güzel Sanat - Büyük bahçe.
- 9 — Maddî değil - Bir nevi kumaş.
- 10 — Bir sayı - Odun baltası satan.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Dokuma tezgâhi iğnesi - Finlândiya şimalinde bir liman.
- 2 — Temsil - Lâhza.
- 3 — Ferman istahsal eden.
- 4 — İktisad yapan.
- 5 — Susuzluk - Osmanın başı - Tersî şikârdır.
- 6 — Tarassud - Tersî bir sıfat edatıdır.
- 7 — Başına «Z» gelirse muarızdır - Hristiyanlığın başlangıcı.
- 8 — Sayfiye - Sevda.
- 9 — Tersî soğanın başıdır - Tersî pazarı demektir.
- 10 — Tamam kırk tane ayağı var.

Geçen bulmacamızın hali

Soldan sağa:

- 1 — Arayagiren, 2 — Çöparabası, 3 — Anonim, 4 — Relaf, Paşa, 5 — Senebaş, 6 — Gato, Erime, 7 — Anici, Al, 8 — İsyanyapma, 9 — Oksamak, 10 — Eşk, Asaray.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Açar, Gale, 2 — Rönesans, 3 — Apoletiyok, 4 — Yananocak, 5 — Arife, İnşa, 6 — Gam, Be, Yas, 7 — İb, Parlama, 8 — Raraşı, Par, 9 — Es, Şımamka, 10 — Nila, Elâ.

TEŞEKKÜR

Ailemizin reisi, Ankara mebusu Şakir Kinacı'nın elim ziyayı dolayısıyla cenaze merasimine iştirak eden veya telgraf ve mektupla taziyele bulunarak acımızı paylaşılan muhterem dostlarımıza ayrı ayrı teşekkür etmeğe büyük teessürümüz mâni olduğundan bu zevata derin minnetdarlık duyularımızın iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu dileriz.

Kinacı ailesi namuna: Mehmed ve Ziya Kinacı

Beyoğlunda **SADI** salonunda

BU AKSAM

Salonumuzun Mevsim sonu münasebetile

SALONU

Kapanma töreni tes'it edilecektir.

Mevcut programımıza ilâveten kanunî Bestekâr ARTAKI'nin iştirakile Kemani **SADİ, SALÂHADDİN PINAR**, Piyanist **ŞEFİK** tarafından klâsik

SAZ ESERLERİ

Sahibinin Sesi artistlerinden bazıları sürpriz olarak iştirak edeceklerdir. Mevsimin bu son veda gecesinde yapılacak musiki ve eğlence ziyafetini kaçırmayınız. Telefon: 43776

SÖZÜN GELİŞİ

Neler konuşuyoruz?

Eskiden konuşacak söz bulamıyanlar, lâf olsun diye: «Bugün hava ne güzel!» derlerdi. Şimdi konuşacak lâf yokmuş gibi: «Harp vaziyeti hakkında ne düşünüyorsunuz?» diyorlar. Zihinler dünya hadiselerle meşgul. Hele bizim gibi mesleği gazetecilik olanların insanlar arasındaki konuşma durumunu büsbütün yürekler acısı. Aylardanberi görmediğiniz bir dostunuz karşınıza çıkınca sevinçle elinizi uzatıyor, hatırları soruyorsunuz ve dünyadan bihaber, zannediyorsunuz ki o da sizin hatırlarını soracak, yalnız ikinizin bildiği şeyleri tath tath konuşacaksınız. Heyhat! Selâmuza bile mukabele etmeden başlıyor: «Ne haber var yahu? Sen gazetecisin, bilirsin!»

Biraz evvel, dostunuza raslamaktan gelen sevinç, onunla tath tath konuşmak ümidleri söntüp gidiyor. Neşesiz, neşesiz: «Hic, diyorsunuz, yeni bir şey yok». O hayret ediyor, samimiyetinizden şüpheleniyor, beyhude yere sizi eğelemek için zorlanıyor. Halbuki: «Yeni bir şey yok» derken hakikati olduğu gibi kendisine söylemişsinizdir. Çünkü duyduğunuz haberlerin hepsi o günkü gazetede çıkmıştır ve gazetecilik mesleğinde bazı havadisleri neşretmiyerek dostlara hususi surette söylemek üzere saklamak âdet değildir. Bunu dostunuza bir türlü anlatamıyorsunuz, başka bahislere geçmek için yaptığınız bütün hamleler boşa gidiyor. Gazetelerde çıkan, yani onun da, sizin de bildiğiniz haberleri tekrarlınız boş mütalâalar serdediyorsunuz. Yarım saat süren fena bir konuşmadan sonra Allaha ısmarladık!

Yaşamın tadını kaçıran dünya vukuatı konuşmayı da bir mevzuu inhisar ettirerek zevksizleştirdi. İnsanlar tedirgin oldu. Dostunuz bile artık o eski dost, konuşacak lâf bulamadığı zaman: «Bugün hava ne güzel!» diye lâf açmağa çalışın, bulutlardan, kuşlardan bahseden insanların hasretini çekiyorum.

Şevket Rado

Köy evlerinin ıslahı

Dahiliye Vekilinin mühim bir tamimi

Ankara (Akşam) — Dahiliye Vekilimiz B. Faik Özlak köy evlerinin ıslahı, içtimai hayata ve iktisadi zaruretlere göre yapılması, kiremitlenmesi ve gayri sıhhi köy evleri inşasına müsaade olunmaması hakkında bir tamim göndermiştir. Ehmmiyetine binaen tamimi aynen bildiriyorum:

«Millî Şefimiz Sayın Cümhurreisi İsmet İnönü Erzurum seyahatinde müşahade buyurdıkları hususata ait notları arasında, Orta Anadolu'da köylerde damlardan kurtulmamızın, tuğla ve kiremidi yapamamamızın gittikçe daha ziyade hayret edilecek bir mevzuu haline aldığını tesbit buyurmakta ve bu mevzuu daha yakından ve ameli bir surette tekkik etmemizin ameli bir tedbir bulabilmek bakımından faydalı olacağını da emir ve tavsiye etmektedirler.

Sayın Cümhurreisimiz evvelce şimali Anadolu'da yapmış oldukları bir gezide de köy evleri meselesine işaret buyurmuşlar ve bu direktifleri bir tamimle tebliğ olunarak tuğlalı, kiremitli, sıhhi köy evlerinin inşası etrafında gereken teşviklerin yapılmasını ve köylü için taş, tuğla ve kiremit ocakları tesis edilerek imce ile bunların işletilmesi, bu suretle de malzeme yükünden köylünün yarınmaz bırakılmaması bildirilmiştir.

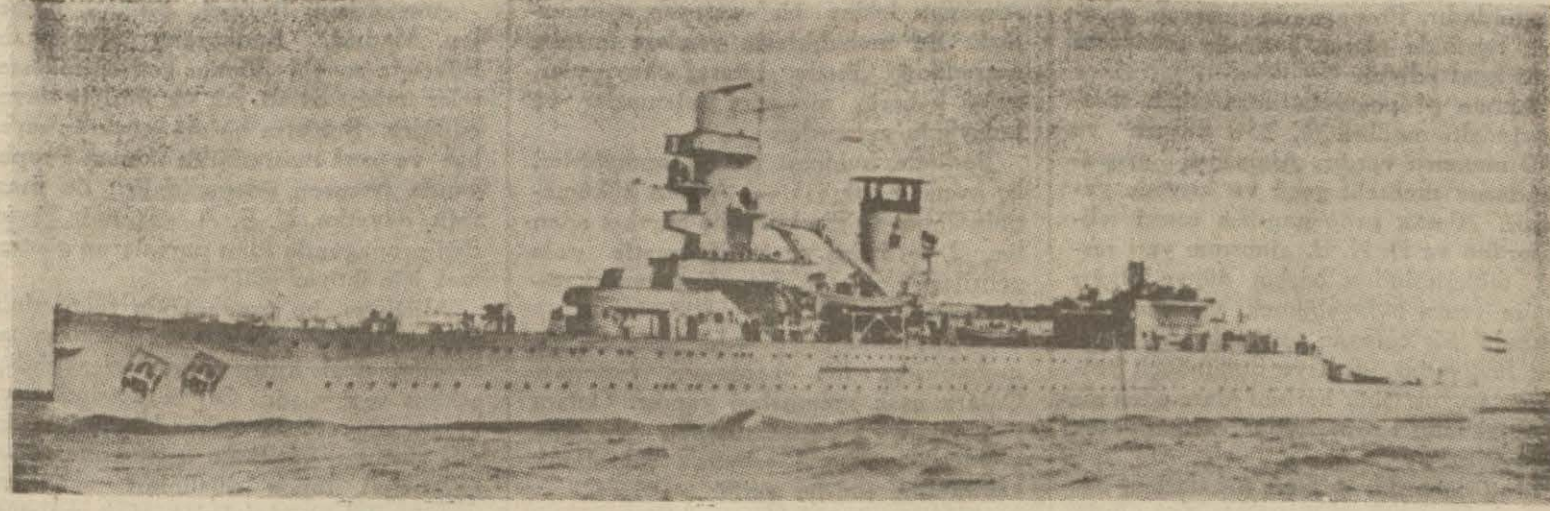
Son yer sarsıntısı, duvarları adı ve yuvarlak çay taşından veya sadece kerpiçten ve bağlantısız yapılmış dam ve evlerin elim hasarları yanında duvarları muntazam taştan, tuğla ve kerpiçten yapılmış ve fakat ayrıca duvar içleri az fasallarla karşılıklı ve çepçevre kuvvetli

hatırlarla bağlanmış köy evleri zayıflarının çok mahdud olduğunu göstermiştir. Bu feci hâdise, köy evleri yapılıma tarzında elde tutulması zaruri inşa tarzı hakkında da acı örnekler vermiş ve bilhassa toprak dam evlerin köy inşaatı arasında bundan sonra sureti katiyede yer alması icap edeceğini tesbit ettirmiştir.

Millî Şefin her iki gezide de bilhassa işaret buyurdıkları ve köylünün sıhhat ve hayatı ile en çok alakadar köy yapıları etrafındaki yüksek buyruk ve direktiflerinden ilham alarak evvelki tamimde işaret edildiği vechile köy kanunu gereğince yerleri tayin ve tesbit olunmuş köy içi çaprazlama yollarının ve köy meydanının etrafına yapılacak âmm hizmetlerine ait yapı ve tesislerle köy orta malı emlak ve akarat için tahsis olunmuş yerler dışında kalacak ve yerleri mahallen işletilmemiş kısımlarda yapılacak sükunatın köylünün içtimai hayat ve iktisadi zaruretlere ve sağlık icaplarına uygun surette bahçeli ve bol ağaçlı arsalar üzerine inşa edilmesi hususunun teşvik, tergi ve takip edilerek tahakkuk ettirilmesi çarelerine tevessül buyurulmasını, mecburi işlere alınmak suretile evi yanan veya yıkılanlar hakkındaki köy kanunu hükümleri tatbikatında ve köy orta malı yapılarında da mütehasşılara tesbit olunmuş esaslara aykırı inşa tarzlarına, umumi yapılarında bu tamim hükümlerine ve salâhiyetler plânsız inşaatı kati surette meydan verilmemesi yerinde ve zaruri bir tedbir olacaktır.»

HOLLANDA

Küçük olmakla beraber sahil müdafaasına yarar bir kuvvettir

Hollanda'nın yeni gemilerinden De Buyter kruvazörü

Hollanda deniz aşırı müstemlekelerine sahip olduğundan gerek bunlarla irtibat ve muvasalatı temin ve gerek müstemlekelerindeki iptidai maddeleri ihraç etmek için deniz ticaretine ehemmiyet vermek suretile mühim bahri bir nüfuz tesis etmiştir. Bu devlet yelkenli gemi devrinde satvetli bir donanmaya malik olduğundan, Avrupa'da en kuvvetli bahri devletler sırasında bulunuyordu. Fakat 17 nci asrın ortalarında kendisine Hollanda donanmasını rakip gören İngiltere, otuz sene içinde müteaddid muharebelerle bu donanmayı yıpratıp mağlûp ettikten sonra, Hollanda bir daha donanma vücutu getirmek için imkân ve fırsat bulamadı. Bugünkü Hollanda donanması iki eski zırhlı ile dördü modern olmak üzere beş hafif kruvazör, sekiz muhrip, dokuz torpidobot, 23 tahtelbahir, 22 gambot, 16 mayn dökücü gemi, 4 hücum botundan ibarettir. Bu donanmayı kâmilan kendi tezgâhlarında inşa etmiştir. Donanmanın mürettebatı iyi talim görmüş olup bilhassa tahtelbahirleri mükemmel bir vaziyettedir. Bu itibarla Hollanda donanması adeden az olmakla beraber harp kabiliyetini hâiz bulunmaktadır.

Bu memlekele vaki olan Alman taarruzu, İngiltereden deniz yoluyla Hollanda'ya gelecek imdad kuvvetlerini karşılamak için aynı zamanda Alman donanmasının Hollanda sahillerinde faaliyeti için icab ettireceğinden, bu sebeple Hollanda donanmasına sahil müdafaası vazifesi terettüp etmektedir. Binaenaleyh bu donan-

ma, derhal üslerinden denize açılarak Alman donanmasının Hollanda sahillerine taarruzuna ve denizden yapacakları nakliyata darbe vurmağa çalışacaktır.

Acaba Hollanda donanması bu işi başarabilir mi? Evveleminde Hollanda'nın bugünkü deniz harbi şeraitine uygun 32 mil süratindeki dört yeni kruvazörü 8 muhriple birlikte, 15 lik toplarla Alman muhrip filotillasının Hollanda limanlarına taarruzlarını karşılayacak bir filo halindedir ve bu filo Alman muhriplerini yalnız yakaladığı takdirde onları ricate mecbur edecek bir kuvvet teşkil etmektedir. Sanıyen 23 tahtelbahirden hiç olmazsa yarısı faal bir vaziyette bulunacağından, Alman donanması ve nakliye gemileri teması temine çalışarak hücum fırsatı arıyacaklardır. Torpidobot ve mayn gemileri matlup sahaları maynliyerek Alman donanmasının hareketini sekteye uğratmağa teşebbüs edeceklerdir. Hollanda mayn silâhını kendisi yaptığından elinde kâfi miktarda mayn bulunduğuna şüphe yoktur.

Gambotlarının ekserisi Felemenk Hindistanı denilen Sumatra ve Cava müstemlekelerinde bulunduğundan ana vatan sahillerinin müdafaasında bunlar mevzuubahis olamazlar.

Bundan başka Hollanda bahriyesi tayyareden torpido almak hususunda oldukça tecrübede olduğundan, bu taarruz silâhından da icabında istifade edebilir.

Acaba Alman donanmasının ilk dritnot ve iki cep zırhlısından mü-

rekkep ana kuvveti Hollanda limanlarını bombardımana teşebbüs eder mi? Filhakika karşındaki kuvvet yalnız küçük Hollanda donanmasından ibaret olsaydı, Alman donanması bittabi buna cesaret ederdi. Fakat müttefik donanmalardan ayrılan kuvvetli bir filonun taarruzuna uğrayacağından korkarak buna teşebbüs edeceğine ihtimal verilemez. Binaenaleyh Almanlar Hollanda sahilinde ihraca müsait noktalara asker çıkarmak için hafif kruvazörleri himayesinde muhrip filotillalarını kullanacaklardır. Bu takdirde Hollanda kara sularında hafif kuvvetlerin şiddetli çarpışmasına intizar edilebilir. Bu sulara mayn harbi her iki muharip tarafı hayli zayıfla duçar edecektir. Çünkü Almanlar da müttefik deniz nakliyatına mani olmak için Hollanda önlerini maynliyeceklerdir. Hollanda hükûmeti sahil bataryalarına eskidenberi büyük bir ehemmiyet atfetmiştir. Gerçi umumi harpten evvel sahillerine tâbiye etmek için hazırladıkları uzun menzilli ağır topları, o vakit bu memleketin Almanlar tarafından zaptedilmesi ihtimalle, tâbiyesine İngilizler muvafakat etmemişlerse de umumi harpten sonra Hollanda sahillerini hayli tahkim etmiştir.

Hulâsa; Hollanda donanması küçük olmakla beraber sahil müdafaasında oldukça işe yarar bir kuvvet arz etmektedir. Taarruz felâketine uğrayan Belçikada donanma namına hiç bir kuvvet bulunmamaktadır.

A. B.

Adana Halkevi Temsil kolunun seyahati

Adana Halkevi temsil grubu Niğdeden ayrılırken teşyi edenler arasında

Adana (Akşam) — Dört temsil vermek üzere Niğde ve Konyaya seyahate çıkan Adana Halkevi temsil şubesi elemanlarından 14 kişilik grup seyahatlerini bitirmiştir. Niğde ve Konyada temsil edilen Dr. Vedat Nedim Tör'ün «Kör» piyesi İbnürrifîk Ahmed Nurinin «Himmetin oğlu» isimli eseri âdeta bir temsil hadisesi olmuş, amatör sanatkarlar pek çok alkışlanmışlardır.

Bilhassa bayan Nuriye Üner ve bay Hamdi Paramyok ferikâlede bir muvaffakiyet göstermişlerdir. Hatice Kaynak, Yusuf Ayhan ve Ahmed Yurdsal muvaffakiyette hissesi olan elemanlarımızdandır. Niğde ve

Konya gazeteleri takdîrkâr makaleler yazmışlar, aktör Ertuğrul Sadı Tek «Ekekon» gazetesinde neşrettiği tenkidinde amatörlerimizin gösterdikleri muvaffakiyetin profesyonel sanatkarları kışkındıracak derecede parlak olduğunu kaydetmiştir.

Grup, dekor ve sair sahne levazimatını beraber götürmüştür. Rejisör bay Coşkun Güven, genç arkadaşlarını tam bir vukufu talim ettirmiş, koyduğu mizansenler takdir ve hayranlıkla alkışlanmıştır. Dekoratör bay Necmi Şenel ihtisas ve melekeliği bir sanatkar olduğunu isbat etmiştir. Kafiye mühendis bay Fikri Sayar riyaset etmekte idi.

Yunanistanda halıcılık

Bir sene zarfında 69,220 metre murabbai halı imal edildi

(Yunan halı teşkilâtı) yıllık istatistiğini neşretmiştir. Bu istatistik Yunan halıcılığı hakkında çok geniş malumat vermektedir. İstatistiğe nazaran, 1939 senesi zarfında halı imalâthaneleri ile halıcılık mekteplerinde 2198 tezgâh ile 3716 halı ustası kadın ve 95 memur çalışmıştır. Bu müddet zarfında 69,220 metre murabbai halı imal edilmiştir. Atina, Pire, Selânik, Vodine ve Karaferye şehirleri, Atina dışındaki Nea Kobinya ve Nea Eyonia muhacir semtleri Yunanistanın büyük birer halı merkezleri olmuşlardır.

Yukarıda zikrettiğimiz 69,220 metre bali-dan 15,005 metre murabbai Atina'da ve 18,848 metre murabbai Nea Kobinyada imal edilmiştir. Aşağıdaki cetvel son sekiz sene zarfında Yunanistanda imal edilenlerle ihraç edilen halı miktarını göstermektedir.

Sene	İmalât	İhraçat
1932	42.107 M.	10.998 M.
1933	47.603 "	13.412 "
1934	57.243 "	20.564 "
1935	65.513 "	27.872 "
1936	63.282 "	28.029 "
1937	66.379 "	44.738 "
1938	69.388 "	32.843 "
1939	69.220 "	28.886 "

Harp yüzünden ihraçat azalmıştır. Yunan halı teşkilâtı Amerikaya halı sevketmek için çalışmaktadır. 1939 da Yunanistanda yapılan halıların 183.378 okka yün içi ve 62.025 okka pamuk içi sarfedilmiştir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Liège şehri

Ve bu şehir etrafında 1914 de on gün devam edip Belçikalı general Leman'a şan veren muharebe

Belçikanın Liège şehri civarında büyük bir muharebenin hazırlandığı haber veriliyor.

Liège'in fiiancası Luick'tir. Bu şehir, kendi ismini taşıyan eyaletin merkezidir. 168,000 nüfusu vardır. Meuse nehri-ne hakim tepeler üzerinde bulunur. Buranın üniversitesi, rasadhanesi vesair ilim ve fen müesseseleri vardır. Dokuzuncu asrda yapılmış Saint - Paul kilisesi meşhur binaların en eskisidir. Belediye binasının karşısında Liège hürriyetinin timsali olan bir çeşme ziyaretgâhlar arasındadır. Bura, idare, sanat ve ilim merkezi olduğu kadar mühim sanayi merkezidir. Silâh ve lüks sanayi pek ileri gitmiştir. (Top izabehaneleri meşhurdur.) Camilikten mensucata, mobilyeciliğe, çikolatacılığa, biracılığa, elektrikli malzemesine ve kauçukculuğa kadar türlü istihsal şubeleri Liège'ileri zenginleştirir.

Liège, sekizinci asırdanberi tarihte anılan bir şehirdir.

Liège, 1914 teki harpte de nam almıştı. O zaman general Leman isimli bir kahraman burasını Alman akınına karşı müdafa etmişti.

Liège'de, 1649 da inşa edilen eski bir kaleden maada, 1886 danberi inşasına girişilen yeni müdafa tesisatı vardı. Bunlar 4 - 6 kilometre fasallarla birbirlerinden ayrı olan beton ve çelik istihkamlardı; 55 kilometre kadar uzunlukta bir sahayı işgal

ediyorlardı. Bilhassa bu istihkamların altısı çok kuvvetliydi.

4 ağustos 1914 te, ... yani umumi harp bağlar başlamas - 120,000 Alman, general von Emmich'in kumandasında Liège'in önüne varmışlardı. Yukarıda bahsettiğimiz bu müstahkem mevki Belçikalı general Leman'ın kumandasında 35,000 kişilik bir kuvvet tarafından müdafa ediliyordu.

Aynı gün zarfında, general Leman Alman casuslarının bir suikastine uğramış, fakat ölümden kurtulmuştur.

İstihkamlar mukavemet etti. Hatta Belçikalılar Fleron ve Evengne arasından mukabil taarruza bile geçtiler.

6 ağustos sabahı, general Leman, kuvvetlerini Meuse nehrinin soluna geçirdi; köprüleri de yıktı.

Almanlar iki koldan suyu geçtiler. Şehir kısmen aldılarsa da dahilde müdafa devam etti.

Belçikalılar altı meşhur istihkâmdan Loncin kalesine sığındılar. Teslim olmamağa karar verdiler. Pek büyük bir boğuşma oluyordu. Leman burada 6 ağustostan 15 ağustosa kadar dayandı. Nihayet kaleyi berhava etti. Kendi bu sefer de mucize kabilinden ölmedi. Baygın bir halde bulundu. Almanlar ona kilim taşımak hakkını verdiler ve 1917 de İsviçreye gitmesine müsaade ettiler. General Leman, Fransızlar ve Belçikalılar tarafından büyük merasimle karşılandı. Kendisine kontluk verildi.

Alman propaganda teşkilâtı

Almanya propaganda için her sene hesapsız para sarfediyor

Bir Fransız gazetesi yazıyor: Almanyanın propaganda nezareti teşkilâtı pek muazzamdır. Berlin hükümeti, dünya efkârıumumiyesini kendilerine celbetmek için hesapsız para harcediyor. Deneyebilir ki, Almanyanın propaganda teşkilâtı, âdetâ devlet içinde bir devlet durumundadır. Propaganda nezareti şubeleri, Berlinde altıyüz katlı üç muazzam bina işgal ediyor.

Alman propaganda nezaretinin merkezde altı müdürlüğü, 250 bürosu ve 800 memuru vardır. Almanya, propagandasını muhtelif şekil ve kısıpde yapıyor. Alman propagandası resmi tebliğlerden ve D. N. B. ajansının yarı resmi tebliğlerinden başka, dünya efkârı umumiyesini avlayabilmek ve Almanya lehinde bir cereyan uyandırmak için asıl faaliyetini gizli ve dolambaçlı yollarla yapıyor. Sınır harbini idare eden makam, Alman Propaganda Nazırı doktor Göbels'tir.

Motörlü zırhlı Alman fırkalarının falan ve filân bitaraf memleketin hududları civarında yığıldığına dair arasıra bitaraf memleketlerden ortaya çıkarılan haberleri neşredenler, Berlinde aldıkları talimat dairesinde hareket eden harikteki Alman Propaganda Nezaretinin muhtelif kisveler ve memuriyetlerle asıl hüviyetlerini saklayan ajanlardır. Bu ajanlar, hakikî hüviyetlerini saklayabilmek için arasıra Almanya'ya gayri müsaid gibi görünen bazı haberler yaymağa da ihmal etmezler.

Alman Propaganda Nezareti, ecnebi matbuatını ve bilhassa Berlinde bulunan muhabirlerini elde etmeğe büyük ehemmiyet vermektedir. Bunun için Alman Propaganda Nezaretinin kasaları açıktır. Bazı bitaraf ecnebi gazetelerin Berlinde biri Alman olmak üzere iki muhabiri vardır.

Alman neslinden olan muhabir, doğrudan doğruya doktor Göbels'in ve ya-

hut matbuat şefi doktor Dietrich'in ilhamı ile mensup oldukları gazeteye makaleler ve haberler gönderir. Aynı gazetenin Alman olmanın bitaraf muhabirine arasıra Almanya'yı tenkid edici makale ve haber göndermesine de müsaa-de edilir. Fakat oyunun hedefi birdir: Almanya lehine bir cereyan uyandırmak. Bu muhabirlerin yazıları imzasız neşredildiği cihetle, bitaraf okuyucular, gelen haberin menşei anlamazlar ve kolaylıkla alırlar.

Berlinde bulunan ecnebi muhabirler, üç kısma ayrılır: 1 — Alman hükümetinin ilham ve direktiflerle hareket edenler, 2 — Hilm ve mülayemetle yola getirilecek olanlar, 3 — Cereyana kapılıp gidenler.

Birinci kategoriye dahil olan ecnebi muhabirlere hiç ehemmiyet verilmez. Onlara usak muamelesi yapılır. Onlara yığın yığın tebliğler, plânlar ve saire gönderilir, sebepli sebepsiz çağırılarak kendilerine emirler verilir.

İkinci kategoriye mensup olan muhabirler, ayrı ayrı kabul edilirler. Haftada iki üç defa yemeğe davet edilirler. Bu ziyafetlere ekseriyetle doktor Göbels riyaset eder. Muhabirlerin söylediklerine âzamî ehemmiyet verir gibi bir tavır takınır ve onlara:

— İstediginizi yazmakta tamamiyle serbessiniz. Disiplinli ve kendi hak ve kuvvetinden emî Almanyanın heybetli manzarası, size kâfi derecede ilham verecektir. İstediginiz yere, refakatsiz ve tarassudsuz gidebilirsiniz. Otomobillerimiz, emrinize âmadır. İstediginiz zaman otomobillerimizden istifade edebilirsiniz.

Bu zahiren hür düşünceli muhabirlere sürî bir serbesti verilir. Fakat hakikat haşin çehresini göstermekte gecikmez.

Sinema ile propaganda işleri de Almanya'da âzamî derecede inkişaf etti-

rilmiştir. Propaganda filimlerine tahsis edilen paralar, 200 milyon markı geçiyor. Geçen teşrinievveldenberi, 30 propaganda filimi çevrilmiştir. Bu filimler vakia ecnebi memleketlerde rağbet görmez. Fakat Almanyanın dahilinde her gün gösteriliyorlar.

Amsterdam, Brüksel, Milâno, Barse-lon, Madrid, Budapeşte, Kopenhag, Bükreşte ecnebi filimler getiren müesseseler müesseseleri, sık sık Berlinde davet edilirler. Bunların birinci mevkide seyahat ve otel masraflarını Alman Propaganda Nezareti ödemektedir. Bu masraflı davetler, U. F. A. şirketinin çevirdiği propaganda film parçalarını göstermek için ihtiyar ediliyor.

Almanya, bu propaganda filimlerinin haricte rağbet görmediğini görünce, tabiiyesini değiştirmiş ve bunları aktüalite şekline çevirmiştir. Cephe gerisinde muazzam dekorlarla asker kıyafetine girmiş aktörler vasıtasile keşif kolları muharebeleri, topçu düelloları sahneleri çevirmekte ve bunlar hakikî müsademeler diye sürülmeğe istenmektedir.

Almanya, spor vasıtasile de propaganda yapmağa ihmal etmemiştir. Spor vasıtasile propaganda servisleri, büyük bir binada iki kat işgal ediyor. Alman sporunun Tschemmer von Olstein fih-reri, bu servisin şefidir. 1936 senesi Olimpiyad oyunlarından sarfettiği büyük gayretlerden ne büyük manevî istifadeler temin edileceğini Alman hükümeti düşünmüş Alman ağır siklet boks şampiyonu Şmeling, derhal faaliyete davet edilmiş, Siegfried hattında seferber bulunan Walter Neusel, Heuzer ve sair maruf sporculara izin verdirilerek bunlar Propaganda Nezaretinin emrine verilmişlerdir.

Doktor Göbels'in idare ettiği propaganda ordusu Alman hazinesine 40 fırkanın ve beş zırhlı kruvazörün masraflarından daha pahalıya mal oluyor.

Saray ve konakların dili

Yüz yıllık Nişantaşı ve civarı

- 6 -

Yazan: Mustafa Ragıp

Teşvikiye nasıl istisnâî bir kayde tâbi idi?

Nişantaşında tesis ettiği yeni mahalle-ye (Teşvikiye) ismini veren Sultan Me-cid, şehrin bu güzel ve havadar surlarının — mümkün olduğu kadar — kısa bir zaman içinde bir mamure haline gelmesini istiyordu. Padişahın arzusuna göre bu semt, öyle bir şekilde imar ve tan-zim edilecekti ki birkaç sene sonra İs-tanbulun en mergup ve kibar bir muhiti olacak ve şehrin rağbette olan diğer mahallelerini gölgede bırakacaktı. Bu-nun için burada yapılacak binaların mi-mari ve inşai tarzına bilhassa ehemmi-yet verilecek ve binalar — zamana gö-re — konforu ihtiva edecek tarzda mey-dana geleceklerdi. İstanbul şehrinin yan-gınlar yüzünden harabeye döndüğünü pek iyi bilen hükûr, (Teşvikiye mahal-lesi) nde yapılacak yeni binaların kâr-gir olmasını arzu ediyordu.

Bunun üzerinedir ki yeni mahallede ilk açılan büyük caddede (Teşvikiye caddesi) hazineyi hassa tarafından veya bizzat padişahın himaye ve teşvikile ya-pılan ilk binalar, tamamiyle horosan harç-la, kârgir olarak inşa edilmişlerdi. Fakat Sultan Mecid, bu arzusunun bir fer-manla teyid etmediği için bir müddet sonra daha kendi hayatında, (Teşvikiye ma-hallesi) nde ahasp evler, konaklar ço-ğalmağa başladı. (*)

Bundan başka padişah, (Teşvikiye) deki cadde ve sokakların — İstanbul diğer semtlerinde olduğu gibi — dar ve gayri muntazam olmasını istemiyordu. Bu maksadla mahallenin ana yolunu teşkil eden (Teşvikiye) ve buna müvazi (Çınar) caddeleri geniş olacak, bu cad-delere amud olarak açılacak sokaklar da mümkün olduğu kadar vüsatlı buluna-caktı.

Nitekim — evvelce izah ettiğim vec-hile — (Teşvikiye mahallesi) nin Sul-tan Mecid tarafından kurulduğunu gös-teren mermer kitabelerden birinin Ni-şantaşında dört yol ağzının Maçkaya doğru sol köşesinde, diğerinin caddenin karşı tarafında polis karakolu yanında rekzedilmeleri aynı zamanda caddenin genişliğini de tayin eden birer nişanedir.

Padişahın bu kadar büyük bir heves-le tesis ettiği bu yeni mahalleye kısa bir zaman sonra her arzu edenin — bilhassa frenklerle hristiyanların — bina inşa et-tirmeğe kalkışacakları tabii idi. Halbuki Sultan Mecid, bir taraftan saray men-suplarıyla devlet ricalini tamamiyle bir halk muhiti olan Beşiktaştan ayırmak maksadile Teşvikiye mahallesini tesis ederken, diğer taraftan da bu yeni ma-halleyi bir ecnebi ve hristiyan muhiti olan Beyoğlundan tecrid etmek arzusun-u gösteriyordu. (Gülhane hattı hümayu-nu) nun — din, mezhep ve milliyet far-kı gözetmeksizin — bütün Osmanlı te-baasını hukukta müsavî addeden hüküm-leri karşısında istisnâî bir mahiyeti haiz olan hükümdarın bu kararı, devletin ta-kip etmeğe başladığı yeni dahili politi-kasile bir tezad teşkil eder gibi görünüy-yor. Kendi tebaasına müsavî muamele yapmağa ilân eden, garp muâzeret ve hayat şartlarına meylederek Avrupa dev-letlerine yanaşmak isteyen Sultan Mecid, (Teşvikiye mahallesi) nde ecnebilerle gayri müslimlerin bina inşa ettirmelerini bir (iradei seniye) ile menetti.

Garpperest bir zihniyetle tanınan pa-dişah, bu kararla ecdadının vaktile ehemmiyetle tatbik ettikleri bir usule ricat ediyordu.

Tanzimattan evvel, bütün Osmanlı hükümdarları gayri müslimler tarafın-dan yapılacak binaların müslüman evle-rine benzememesine — binaların kat adedine kadar tahdit ederek — bilhassa dikkat ediyorlardı. Hatta yeniçeriliğin lâğvile Avrupa tarzında bir ordu kur-mak ve umumî kıyafeti değiştirmekle — selden olsun — garplılaştıran Sultan Ma-hmud, bu karardan iki sene sonra 1243 Muharreminde (1827) Babâliye tebliği ettiği bir fermanla gayri müslim binalar hakkında ötedenberi tatbik edil-en usule riayet edilmesini tekid ediyor-du: "... Reayâ menzilleri (yani gayri müs-lim tebaa binaları) kârgir olmamak ve su satılmamak mukaddema verilen ni-zam muktezasından idüğü bedihi ve bâ-hir olduğundan..."

Tanzimatın ilânından sonra bu geriye dönüş, bizzat hükûr bir endişesinden doğuyordu: Hariciye Nazırlığı zama-nında büyük Reşid paşanın telkin ve te-sirleri altında (Gülhane hattı hümayu-nu) ile gayri müslim tebaa lehinde ilân edilen yeni hükümlerden biraz da veh-me uğrayan Sultan Mecid, gayri müslim

bakılmağa ihtiyacı olmadığını, kendi kendisini pekâlâ idare edebileceğini gös-termiştir. Bunun üzerine serbestisi artı-rılmış, Marie yavaş yavaş hâlden çıkarak bulvarlarda gezmeğe başlamıştır. Marie bu gezintilerinde birçok dostlar peyda etmiştir. Bunlardan bazılarını va-

unsurları İslâm muhitlerine ulaştırmak is-temiyordu.

1264 (1848) tarihinde Fransa İhtilâ-li Kebirinin bütün safhalarını yakınday- takip eden padişah, bilhassa o tarihte meclisi vükelâda cereyan eden müzakere neticesinde bizzat Reşid paşa tarafından yazılıp takdim edilen bir «Tezkere-i ma-ruza» ile vehme uğramıştı. Reşid paşa bu maruzatında: "... Fransada tagyiri şekli hükümet olunup da âsarı her ne ise oraya münhasır ve mahdud kalacak olsa tefâs ve belki kaydedecek şekil değil ise de poletikâi umumîi âleme tesirâtı had-sei efkâr olup bir taraftan Fransızların mazbut olan etvarı gayri mazbutaları iktizasınca neşri efkârı serbestiye kalkı-sarak..." fıkraile Fransız ihtilâlindeki fikirlerin Fransadan harice yayılacağını işaret ettikten sonra «... Saltanatı seni-yenin dahi maddi ve manevî iki taraftan gelebilecek mazarrâtı karşı kendisine düşen tedabiri mütalâa ve ittihaz eyle-mesi muvafıkı akıldi hikmet olduğun-dan...» diyor. Fransa ihtilâlinin kanlı safhalarından ürken padişah, ihtilâlcile-rin, anaristlerin ecnebi ve hristiyan un-surlar arasında yetişerek beslenecekleri-ni düşünüyör ve bu suretle saraya yakın tepelerde tesis edilen (Teşvikiye mahal-lesi) ne — kendi düşüncesine göre — tehlikeli unsurların sokulmasını doğru bulmuyordu.

Sultan Mecid, son zamanlarda gayri müslim unsurların Beyoğlundan Pangal-tı ve Şişliye yayıldıklarını görerek yeni mahallenin de bu tesirden masun kalma-yacağını düşünüyordu. Padişah (Teşvi-kiye mahallesi) hakkındaki bu istisnâî tedbirî alırken bu semtin bir saray mu-hiti olan Dolmahçe ile Beyoğlu ara-sında bir emniyet muntakası halinde bu-lunmasını temin ediyordu.

Sultan Mecid'in, bu fermanı, 1908 Meşrutiyet inkulâbına kadar hükümünü muhafaza etti ve bu tarihe kadar hiçbir ecnebi ve gayri müslim (Teşvikiye ma-hallesi) nde bina inşa ettiremedi. Yalnız bu fermana aykırı bir teşebbüsü ikinci Abdülhamid zamanında görüyoruz: Abdülhamid, mabeyincilerinden Nişli Mahmud bey (Gazi Ahmed Muhtar pa-şa kabinesinin Dahiliye Nazırı merhum Ali Daniş beyin kaymepederi) vefat edin-ce Mahmud beyin Teşvikiyedeki konağını (şimdi tramvay caddesinde Varon ve Aysel apartmanlarıyla Maçka eczanesi-nin bulunduğu saha) veresinden satın alarak o zaman Hariciye Nezareti müs-teğari olan Artin paşaya hediye etmeğe karar vermiş ve muamelesinin tapuca yapılmasını irade etmişti. Fakat (Defte-ri hâkânî Nezareti) (**) tarafından sa-daret vasıtasile yazılan arzai cevabiye-de: "... Vâlidî mâcidi emcedleri Sul-tan Abdülmecid han tarafından gayri müs-lim tebaaya ve ecanibe mesken ittihazi menedildiği..." bildirilmesi üzerine ikinci Abdülhamid de babasının bu ferma-nından haberdar olunca, Mahmud beyin konağını Artin paşaya hediye etmekten vazgeçmiş ve konak ile müstemelâti ve-resinin uhdesinde kalmıştı. Padişah bu kararından vazgeçiren ikinci bir saik de bir zevcesile bir kızı kalan Mahmud beyin refikası Sükrîye hanımın ikinci ma-beyinci Hacı Ali paşa vasıtasile hükûr nezdinde yaptığı müracaat ve istihramın kabul edilmiş olmasıdır. Abdülhamid, bu teşebbüsünden sonra babasının bu fermanına mugayir hiçbir harekette bu-lunmadı.

Fakat Osmanlı unsurları arasında itti-had, müsavat ve hürriyet prensiplerile hareket eden 1908 Meşrutiyet idaresi ilân edince, Sultan Mecid'in bu fermanı hükümsüz bırakıldı: Meşrutiyete kadar tapu idaresi, bu mahallede gayri müs-limlerle ecnebilerle ait hiçbir alım satımı tescil etmediği halde Meşrutiyetin ilânın-dan sonra ecnebi olsun, Osmanlı tebaa-sından bulunsun her arzu eden, serbesce tasarruf hakkından istifade ederek, em-lâk alım ve satımına başlamış ve bazı arsalarda ecnebilerle gayri müslimler ta-rafından satın alınarak yeni binalar yük-selmisti.

(*) Şehrin diğer taraflarında olduğu gibi Nişantaşında da birkaç sene içinde ahasp bina inşası taammüm etti. Bu teh-likeli teamülün yüzündendir ki şehrin diğer semtlerinin kurtulamadığı iki bü-yük yangın felâketi, 1920 senesinde (Teş-vikiye) mahallesinin en güzel evlerini ve konaklarını mahvettiği halde Sultan Mecid tarafından yaptırılan ilk kârgir binalar atefinden masun kalarak hâlâ mev-cuttur.

(**) Tapu idaresi.

ların camekanları önünde durarak bun-ları merakla seyretmekteydi. Bilhassa bir saatçi dükkânı pek hoşuna gitmiştir. Her gezitisinde bu dükkânın önünde bir müddet durarak çeşit çeşit saatleri sey-retmektedir.

Yukarıdaki resimler Marie'nin haya-

Paris'in meşhur kazı

Marie'nin en büyük zevki bir saatçi dükkânının camekânını seyretmek!

Marie isminde bir kaz son zamanlar-da Pariste çok şöhet kazanmıştır. Fran-sız gazeteleri bu kazın hayatına ait bir çok resimler bastıkları gibi İngiliz, hat-ta Amerikan gazeteleri de fotoğrafları-nı göndererek Marie'nin müteaddit re-simlerini çektiler. Marie'nin şöhet kazanması evvelâ sevimsizliğinden, sonra zeki olmasından ileri gelmiştir. Ü-çüncü olarak da cesareti kendisini her kese sevdirmişti.

Marie alelade bir kaz olmakla bera-ber tüyleri çok parlak ve renkleri gözü oksavan bir tarzda imiş. Sevimsizliği bun-

hemen her memlekette kaz en aptal hay-yan addedildiği halde Marie, şaşılacak derecede zeki imiş. Adını öğrenmiş, Pa-ris'in karışık sokaklarını bellemiş, dost-larını tanımış...

Cesareti ne geline, tayyare tehlikesi işareti verildiği zaman herkes sığınakla-ra koşarken Marie bununla alay eder gibi vaziyet alarak istifini bozmuyormuş!

Marie, altı ay evvel Paris'in merkezi hâlinde bir satıcıya hediye gönderilmiş-tir. Hâle bütün hayvanlar kesilmiş gön-derilir. Canlı bir kaz gelince, satıcı bu-nu ne yapacağını düşünmüş ve ilk iş

kaz ilk zekâsını burada göstererek öyle mazlum bir tavır takınmıştır ki satıcı kesmekten vazgeçmiş ve birkaç gün sonra Paris civarında bir köyde oturan ailesine göndermeğe karar vermiştir.

Kaz bu birkaç gün zarfında kendisi-ni hem sahibine, hem de dükkân kom-sularına sevdirmeye muvaffak olmuştur. Âdetâ hâlde bir eğlence vesilesi teşkil ettiğinden komşular kazın hâlde aliko-nulmasını teklif etmişler ve kendisine Marie ismini vermişlerdir. Sahibi, müs-tereken bakılmak şartile bunu kabul edince Marie hâlde kalmıştır.

SİNEMA

En çok para kazanan artist

Gracie Fields'in haftalık kazancı 2000 İngiliz lirasından fazladır, artist Maurice Chevalier ile bir film çevirecek

Meşhur İngiliz artist Gracie Fields Fransadaki İngiliz askerlerine şarkı söylemek üzere geçen hafta Fransa'ya gelmiş, bu münasebetle Operada tertip edilen bir müsamerede birkaç şarkı söylemiştir. Gracie bütün Fransızları derhal teshir etmiştir.

Gracie Fields, İngilterede müzikhol kraliçesidir. Fransıza Maurice Chevalier, Tino Rossi, Marie Dubas, Lucienne Boyer, Mistinguette ne kadar tanınmışsa İngilterede de Gracie o derece meşhurdur. Yalnız İngiliz artist ile saydığımız Fransız artistleri arasında büyük bir fark vardır. Fransız artistlerinin hepsi hafif şarkılar söylerler. Halbuki Gracie Fields her türlü şarkıyı büyük muvaffakiyetle söyler. Hafif bir şarkıdan Viyana valsine, opera parçasına kadar geçer. Aynı zamanda mükemmel bir sahne artistidir. Çevirdiği filmler de büyük rağbet görmüştür. İngilizler Gracie'yi çok severler, ondan bahsederken «bizim Gracie» derler.

Gracie Fields şimdi 42 yaşındadır. Fakat yaşından çok genç görünür. Lancashire'de doğmuştur. Ailesi çok

Gracie Fields

fakirdi. Gracie beş yaşında iken komşulara iş göverek birkaç para kazandı. 10 yaşında bir cambaz kumpanyasına girmiş, altı sene burada çalışmıştır. 16 yaşında iken sahneye çıkmaya başlamıştır. Sahnede yavaş yavaş ilerlemiştir. 923 te 25 yaşında iken tanınmış muharrirlerden Archie Pitt'in «Londra kalesi» isimindeki piyesinde baş rolü yapmış ve büyük muvaffakiyet kazanmıştır. Bu piyes 7 sene mütemadiyen oynanmıştır. Matine ve suareler hesap edilirse 4.824 defa temsil edilmiştir. Gracie bu temsillerden

hiçbirisini kaçırmamış, hepsinde baş rolü yapmıştır. Artist piyesin muharriri ile evlenmiştir.

Gracie o tarihten sonra her gün yükselmiştir. Şöhreti o dereceye varmıştır ki bir ilanda Gracie'nin isminin bulunması muhakkak rağbet temin ederdi. Bunun için sağdan, soldan müracaatlar karşısında kalmıştır. Bir gece bir piyesin ilk perdesinde rolünü bitirdikten sonra müzikhole giderek şarkı söylediği çok görülmüştür.

Gracie bugün en çok kazanan artisttir. Haftalık kazancı 2000 İngiliz lirasıdır. Hollivutta bile bu kadar kazanan artist yoktur. Gracie çok âlice-naptır. Bütün ailesine yardım eder. Birkaç sene evvel bunlara 45 bin İngiliz lirası dağıtmıştır. Birkaç ay evvel Amerikaya gitmiş, her tarafı dolaşarak şarkı söylemiştir. Bu seyahat müthiş hasılat temin etmiştir. Gracie bu hasılatı İngiliz Kızılhaçına bırakmıştır.

Gracie günde 9000 mektup alır. Bu mektuplar dünyanın dört bir köşesinden gelir. Artist birkaç sene evvel ilk kocasından ayrılmıştı. Şimdi, sessiz film zamanının meşhur artistlerinden Monty Banks ile evlenmiştir. Monty Banks Amerika tabiiyetine geçmiş İtalyandır. Fakat aralarındaki anlaşma mucibince Gracie İngiliz tabiiyetini muhafaza edecektir.

Gracie'nin Napoli karşısında Kapri adasında güzel bir köşkü vardır. Fakat senede ancak bir hafta burada istirahat etmekte, diğer vaktini hep çalışmakla geçirmektedir. Maurice Chevalier baş dostlarından biridir. Parise son seyahati esnasında Chevalier ile birlikte bir film çevirme kararı vermiştir.

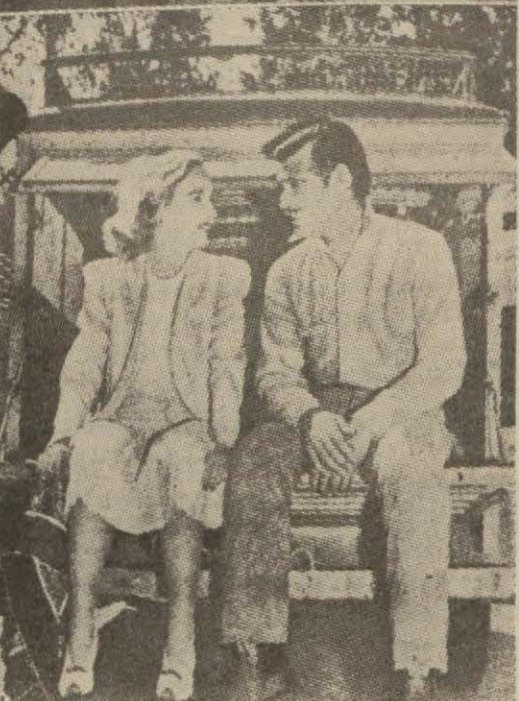
Clark Gable, Carole Lombard yarı mütekaid hayatı yaşıyorlar

Clark Gable yemek pişirmesini öğrendi: «İşsiz kalırsam ahçı olacağım,, diyor

Hollivuttun çok sevilen iki artisti, Carole Lombard ile Clark Gable geçen sene evlenmişlerdi. Bu izdivaçtan sonra Carole'un artık film çevirmeyeceği ve ev işleriyle meşgul olacağı söylenmişti. Bu haber tahakkuk etmemiştir. Carole film çevirmekte devam ediyor. Fakat eskisi kadar çok çalışmamakta, senede ancak bir iki film çevirmektedir.

Diğer taraftan Clark Gable de pek az çalışıyor. Bir aralık, yaşı kırka yaklaştığı için, artık jönpromye rolü yapamayacağı ve bunun için film çevirmeyeceği şayi olmuştur. Bu şayianın doğru olmadığı anlaşılmıştır. Clark'ı sevenler gene filmlerini arıyorlar. Fakat yeniden birçok jönpromye yetiştirdiği için Clark Gable daha seyrekeçe görünmeği muvafık bulmuştur.

Carole Lombard ve Clark Gable bir çiftlik satın almışlardır. Vakitlerinin çoğunu burada geçiriyorlar. Gündüzleri tarlaları geziyorlar, kümesi ziyaret ediyorlar, ineklerine bakıyorlar. Yorulunca bol bol meyva yiyorlar. En çok rağbet ettikleri meyva karpuzdur. Kaliforniyada pek büyük ve lezzetli karpuz yetişir. Hatta on beş, yirmi sene evvel bazı çiftçiler Diyarbakırdan sureti mahsusada iri karpuz tohumu getirtmişlerdi. Carole ve Clark bu karpuzların tohumundan tedarik etmişlerdir. Yoruldukları zaman birer dilim karpuz yiyorlar.

Yukarıda Clark ve Carole dışarıda oturarak birer dilim karpuz yiyorlar, aşağıda: Karı koca bir kamyonun arkasında yakındaki köye gidiyorlar

Çiftlikte uzun yürüyüşler yapıyorlar, sık sık Hollivuttan misafir davet ediyorlar. Fakat gelen misafirlerin de kendileri gibi tarlaları gezmesi, yürüyüş yapması şarttır. Birkaç hafta evvel tanınmış artistlerden Fred Mac Murray çiftliğe misafir gitmişti. İlk gün vakit pek iyi geçmiş, fakat ertesi gün iş tarlaları gezmeğe gelince artistin takati kesilmiş, yarı yoldan geri dönmeğe mecbur olmuştur.

Çiftlikte mutfak işleriyle Carole meşgul oluyor, Clark da karısına yardım ediyor. Bu sayede Clark yemek pişirmesini öğrenmiştir. Şimdi dostlarına: «İşsiz kalırsam ahçılık edebilirim» diyor.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Enebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihaadına dahil olmayan enebi memleketer: Senelik 3600, altı aylığı 1800, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Rebiülâhır 5 — Hızır 8

S. İmsak Güneş Öle İkinci Akşam Yatsı

E.	7,25	9,28	4,53	8,49	12,00	1,49
Va.	2,42	4,45	12,10	16,06	19,18	21,06

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 13

Kitaplar Mecmualar

Faust ve tercemesi etrafında

Aylık sanat ve fikir mecmuası «Yücel» in mayıs sayısı, her zaman olduğu gibi, genç muharrirlerin değerli yazılarıyla intişar etmiştir. Bu nüshanın mündericati arasında Orhan Burian ve Saffettin Pinar'ın Hümanizma mevzulu makaleleri, Seniha Bedri Göknil'in «Lessing», Pertev Boratav'ın «Türk halk teması», Ceyhan Atuf Kansu'nun «Birinci senfon», Vedat Günyol'un «Faust ve tercemesi etrafında» isimli yazıları, Cemal Nadir'in bir karikatürü, İlhan Tarus'un uzun bir hikâyesi, genç şairlerin şiirleri ve tercemeler vardır.

Vedat Günyol'un «Faust ve tercemesi etrafında» isimli yazısı doktor Abdülhak Adnan'ın yeni intişar eden «Faust - tahlil tecrübesi» isimli eseri dolayısıyla yazılmıştır. Bu tahlil yazısının ilk parçasını aynen naklediyoruz:

«Doktor Adnan, «La science chez les Turcs Ottomans» adlı kıymetli eserinden sonra, ikinci muvaffak eserini vermiş bulunuyor. Büyük şair Goethe'nin ebedi Faust'u hakkında değerli bir tahlil tecrübesi. 102 sahifelik bu kitap, Faust «insanlık trajedisi» nin özü bir tahlil ve hulasasıdır. Bu kitap, müellifi «senelerdenberi vakit vakit kavrayan Faust iptilâsı» nin canlı bir eseridir. Bir buçuk ay kadar kısa bir zamanda kaleme alınan bu tahlil tecrübesi, senelerin tetkik ve mütalâa hamulesiyle ortaya çıkmıştır. Müellifin gayesi: «Faust denilen muazzam fikir şirinden bir haber almak isteyenlere hizmet» etmek, «Faust diyarını gezecek olanlar için bir küçük bedeker» vermekten ibarettir. Tevazu, hakiki değerini elzem bir unsur telâkî edenler, müellifin eseri hakkındaki bu fikrini, kitabın ihtiva ettiği vasi malumat ve vukufia karşılaştıktan sonra, haksız bulmakta gecikmeyeceklerdir.

Dr. Adnan'ın eseri, Faust'un baştan başa tahlilli bir hulasasıdır. Urfaust'un prologundan başlayarak, her perde birer birer hulasası ve analiz edilmiştir. Müellifin tahlil ve mütalâalarını o mütalâaları te'kid eden veya tamamlayan tercümeler takip etmektedir. Öyle ki, her izahı kısa bir tercüme tamamlamak veya aydınlatmaktadır. Tercüme edilen bu muayyen parçalar karî'e hem bu izahları kontrol ve hem de o izahların ötesine geçmek serbestliğini bırakmaktadır. Bu karî kementlemekten kaçın ve ona hür bir ifham ve idrâk sahası bırakan zihniyet, metinlerin tercümesinde de hâkimdir ve birçok Almanca kelimeler, ayrı ayrı yerlerde, başka başka Türkçe mukabilleriyle ifade edilmiştir. Meselâ, an, dakika, zaman, aynı bir kelimenin; toprak, yer, arz gene başka kelimenin mukabilleri olarak kullanılmıştır. Burada tercüme tehaccür etmiş bir şekil vermekten kaçınan haklı bir tasa var. Bu zaruri elastikiyette, Faust'u tercüme edecekleri son derece müteyakkız olmalarını temenni eden bir tavsiye var.

Eserdeki ufak tercümeler çok muvaffak olmuştur. Meselâ, Mephisto'nun ağzından şu (adem) tarifi ne kadar temiz ve selis bir üslûpla tercüme edilmiştir.

«Eğer engin denizi yüzerek geçecek olsaydın ve eğer ondaki hudutsuz büyüklüğü seyrederek olsaydın orada hiç olmazsa bir dalganın diğer dalgayı takip ettiğini ölüm korkuları arasında görebilirdin. Hiç olmazsa sakın denizin yeşillikleri üzerinde Yunus balıklarının sıradığını, bulutların, güneşin, ayın, yıldızların geçtiğini görebilirdin. Halbuki bu ebedi boş uzaklıklarda hiçbir şey göremiyecüksün Atığın adımların sesini bile işitmiyeceksin. Tutunacak hiç bir şey bulamıyacaksın.»

SAVAŞ

On beş günde bir çıkan Savaş mecmuasının dördüncü sayısı intişar etmiştir. Bu nüshasında vatanseverlik ve kahramanlığa dair menkıbeler, şiirler, askeri bahisler ve bu seneki askeri liseler mezunları münasebetile yapılmış röportajlar vardır.

Nietzsche

Meşhur Avusturyalı muharrir Stefan Zweig'in Nietzsche hakkındaki etüdü B. Hasan Cemil Çambel tarafından almanca dan Türkçeye çevrilmiş, Kanaat Kitabevi neşretmiştir. Eser «Nietzsche, Be-monla muharebe» adını taşımaktadır. 126 sahife, 60 kuruştur.

iki güzel şiir

«Yeni İnsanlık» mecmuasının bu ay çıkan üçüncü sayısı muhtelif teditik yazıları ve makalelerden başka H. İ. Dinamo'nun «Faust ve Bulutlar» isimli uzun bir şiirinden başka genç şairlerin şiirlerini neşretmekte ve Ahmed Hamdi Tanpınar'ın «Geçen yaz» isimli son şiirini nakletmektedir. Alâka uyandıran ve sanat muhitlerinde çok beğenilen bu şiir biz de «Yeni İnsanlık» mecmuasından ıktibas ediyoruz:

GEÇEN YAZ

Mümtaz Turha'a

Ne güzel geçti bütün yaz
Geceler küçük bahçede,
Sen zanbaklar kadar beyaz
Ve ürkek bir düşüncede;

Sanki mehtaplı gecede,
Hülyan eşgi aşılmaz
Bir saray gibiydi bize...

Hapsolmuş gibiydim hense
Bir gözülmez bilmecece...
Ne güzel geçti bütün yaz,
Geceler küçük bahçede!

Ahmed Hamdi Tanpınar

«Yücel» mecmuasının gene mayıs sayısında genç şair Cahid Sıdkı Tarane'nin yeni bir şiiri vardır. «Kuşlar» ismini taşıyan bu güzel şiiri aşağıya alıyoruz:

KUŞLAR

Kuşlar gelir konar pencereme;
Penceremden kuşlar uçar gider.
Bu kanat sesleri, bu hengâme,
Kâh müjde olur, kâh kara haber.

Tüylerinin renginden bilirim
Hangi kuş hangi iklimden gelir.
Aşkımı kuşlara sor sevgilim,
Öleceğim günü kuşlar bilir.

Cahid Sıdkı Tarane

Türkiye maarif tarihi

İstanbul vilâyeti mektupçusu B. Osman Ergin tarafından yazılmakta olan Türkiye maarif tarihinin ikinci cildi intişar etmiştir. Bu cild İstanbulda Tanzimat devri mektepleri hakkında vesikalara dayanan geniş malumatı ihtiva etmektedir. Derin tettebülleriyle tanınmış kıymetli müellif mekteplerin kuruluşlarını seneler üzerine tasnif etmiştir. İkinci cildin birinci bahşini «Nizamı cedid yahut doğuş ve kurtuluş seneleri» başlığı altında 1773 den 1839 a kadar kurulan ilk askeri ve sivil mektepler teşkil etmektedir.

İkinci bahş «Tanzimatı hayriye yahut gelişme ve genişleme seneleri» başlığını taşıyor. Burada 1839 dan 1876 ya kadar kurulan mektepler kuruluş senelerine göre sıra ile takip edilmektedir. Bu bahiste ilk, orta ve lise tahsili veren mektepler; büyük tahsili, meslek ve ihtisas mektepleri; azınlık ve yabancı mektepleri ve müesseseleri ayrı ayrı tasnif edilmiştir. Kitapta mekteplerin kuruluşlarına dair vesaka müstenid malumatla beraber bunların teşkilatları hakkında sarıf izahat ve çok sayı dikkatli hasiyeler vardır. Bu kitapla milli kütüphanemiz kıymetli bir eser kazanmıştır. (676 sahife. 150 kuruş).

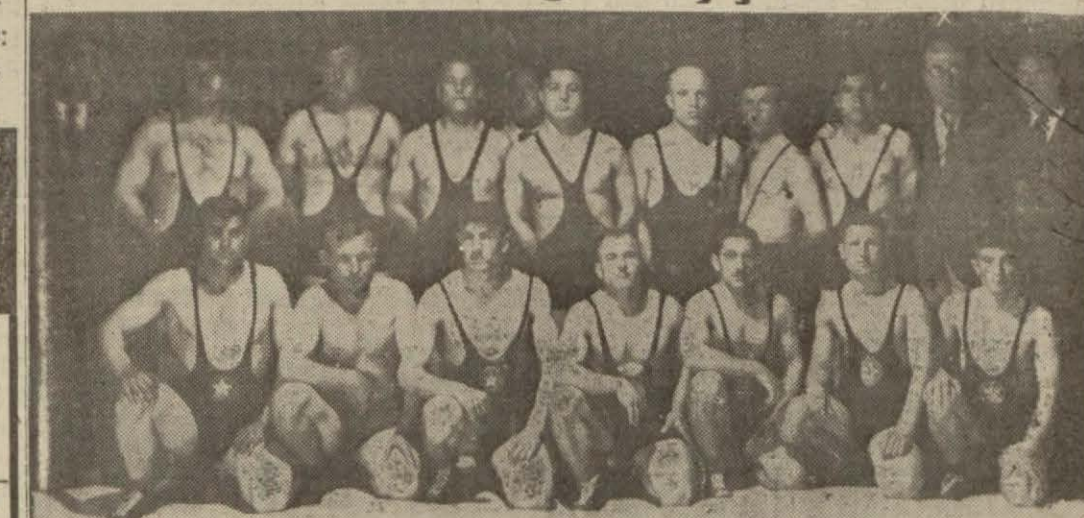
6 No. Koşuş

Büyük Rus ediplerinden Anton Çehov'un «6 numaralı koşuş» isimli meşhur eseri muharrir arkadaşlarımızdan Hasan Ali Ediz tarafından doğrudan doğruya Rusçadan dilimize çevrilmiştir. Eserin başında mütercim tarafından yazılmış, Çehov'un hayatına ve Rus edebiyatına aid ed formalık bir önsöz vardır. Bu eser Remzi Kitabevinin «Dünya muharrirlerinden tercümeler» serisine dahildir.

Almanca gramer

Almanca okumak, yazmak, gramer kaideleri ve cümle tertibini gösteren bu kitap B. Zeki Cemal tarafından yazılmıştır. Üniversite, lise ve orta mektep müfredat programına göre hazırlanmış bu eserden talebelerle, Almanca öğrenmek isteyenler istifade edebilirler. Fiyatı 50 kuruştur. Çığır Kitabevinde bulunur.

Kocaeli güreşçileri

İzmit (Akşam) — Kocaeli güreşçileri, güreş ajanı Nuri Özdoğanın ve muallimleri B. Kemalin nezaretinde muntazaman çalışarak Türkiye güreş birinciliklerinde greko romen ve serbes güreşlerde ikincilik almaya muvaffak olmuşlardır. Beden terbiyesi genel müdürü İzmiti ziyaretinde güreşçilerin çalışmalarını görmüş ve 400 lira kıymetinde bir güreş minderini hediye etmiştir.

Genel direktörlük, Kocaelinin Bursa güreşçileriyle karşılaşmalarındaki tam muvaffakiyetini de nazarı dikkate alarak (Kırkpınar) da yapılacak Türkiye serbes güreş birinciliklerine İstanbul takımı gibi doğrudan doğruya iştirak etmek yükseki hakkını vermiştir.

Gönderdiğimiz resim son Bursa - İzmit güreş karşılaşmasında iki takım bir arada gözükmektedir. Ayaktakiler İzmitliler, oturanlar Bursalılardır.

Harp tebliğleri

Fransız tebliği, Lüksemburg hududunda muharebelerin tekrar başladığını bildiriyor

Paris 12 (A.A.) — 12 Mayıs sabah tebliği: Albert kanalı ve Meuse havasında Alman taarruzları son derece şiddetle devam etmektedir. Taryarelerimiz, bu muntakada, Belçika kıtaatına toplu ve müessir bir surette yardım etmişlerdir.

Bombardman taryarelerimiz, akşam üstü düşman kafilelerine ve birinci derecede ehemmiyetli köprülere taarruz etmişlerdir. Bu hareket esnasında 8 düşman taryaresi düşürülmüştür. Gece müteaddid hava hareketi yapılmış ise de neticeleri henüz belli değildir.

Karada, yaklaşma hareketlerimiz, tesbit edilen saatlere göre normal şekilde devam etmektedir.

Alman topçusu, Sarre muntakasındaki Vosges'lerin garbinde devamlı ve şiddetli atışlar yapmıştır. Sabaha karşı bu muntakalarda muhtelif noktalarda muharebeler başlamıştır.

Paris 12 (A.A.) — Akşam tebliği: Hollanda vaziyet bugün düzelmiştir. İngiliz taryareleri Hollanda müdafaaasına kuvvetle yardım ediyorlar.

Belçikada düşman tazyiki Maastricht'in garbinde ve Tongres muntakasında devam etmektedir. Müttefiklerin Maastricht muntakası köprüleri üzerinde yaptıkları hareket düşman tazyikine kuvvetle mâni olmaktadır. Almanlar ağır zayıat vermişlerdir.

Kitaatımız Belçikanın merkezi kısmında yürüyüşüne normal surette devam ediyor. Düşman Belçika ardenlerinde mühim bir hamle yapmıştır ve bunun neticesinde şiddetli müsademeler olmuştur. Lüksemburg hududunda muharebeler tekrar başlamıştır. Düşman Varnet ormanı ile Sarre arasındaki ileri mevzilerimize de taarruz etmiştir.

Sarre ile İsviçre hududu arasındaki cephenin şark kısmında işare değeri ehemmiyetli bir hadise kaydedilmemiştir.

Belçika tebliği

Brüksel 12 (A.A.) — 12 Mayıs öğle vakti nesrolunan resmi tebliği: Müstevîye karşı şiddetli bir mukavemet gösteren kitaatımız, hareket planı mucibince kendilerine tayin edilmiş olan mevzileri adım adım müdafaa etmektedirler. Müdafaa tertibatımız dahiline girmiş olan düşman kuvvetleri, mühim muvaffakiyetler elde edememişlerdir.

Bir çok paraşütcü müfrezeleri imha edilmiştir. Almanların bir çok taryareleri düşürülmüştür.

Brüksel 12 (A.A.) — Saat 18 de nesredilen Belçika resmi tebliği: Kitaatımız tarafından işgal edilen mevzilerin büyük bir kısmında şiddetli müsademeler cereyan etmiştir. Kitaatımız hava filolarının yardımıyla taarruza geçen sırlı cüzümları faaliyetine rağmen işgal ettikleri araziye muhafazaya muvaffak olmuşturlar. Motorlu düşman cüzümlarına karşı yapılan Fransız mukabil taarruzu muvaffakiyetle neticelenmiştir. Bir çok düşman tankı tahrip edilmiştir. Albert kanalını kaykılarla geçmek teebbüsü müdafaa kuvvetlerinin ateşle kalmıştır. Kitalarımızın gerisinde müteaddid hava bombardmanları olmuştur. Bugün zarfında 20 kadar düşman taryaresi Belçikada düşürülmüştür.

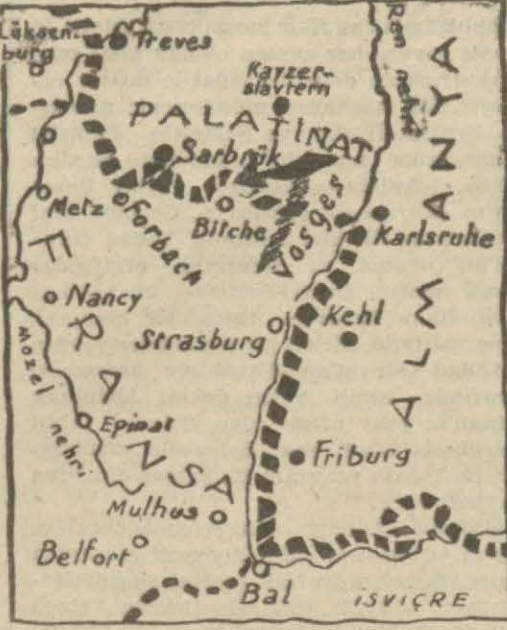
Alman tebliği

Berlin 12 (A.A.) — D.N.B. ajansı Alman orduları Başkumandanlığının şu tebliğini nesrediyor:

Ordu ile hava kuvvetleri arasındaki çok sıkı irtibat sayesinde, Alman taarruz hareketi, bütün Garp cephesinde süratle ilerlemektedir. Şimal Hollanda'da Alman kitaları, Groninge eyaletini işgal etmişler ve Hartlingne ve Urdersze'nin şark sahiline varmışlardır.

Alman kuvvetleri Yssel mevzilerinin zırladktan sonra, garbe doğru yürüyüşlerinde, Amersdoarf'dan Rhenen istikametinde uyan Grebbe hattını yarmışlardır.

Az çok cenuba doğru, Almanlar Peel

Almanların Fransız cephesine karşı taarruza geçtikleri sahayı gösterir harita

mevzilerini de keza zorlamışlar, Hasselt ile Maastricht arasındaki Albert kanalından bir geçit açmışlardır.

Hususî bir haberle bildirilen hadiseler ıanesile malumdur ki, Maastricht'in cenubu garbisinde bulunup Liege istihkamlarının en sağlam olan Ebenemael kalesi Almanların eline geçmiş bulunuyor. Bu kalenin 1000 kişiden mürekkep olan kumandanı ve efradı teslim olmuşturlar.

Liege önünde, Alman kitaları istihkamların ileri hatlarına, kısmen derin bir surette girmişlerdir.

Belçikanın cenub kısmında ilerleyen Alman kuvvetleri de düşmanın mukavemetine rağmen, süratle arazi kazanmağa muvaffak olmuşturlar.

Lüksemburg tamamen Alman kitaatının elindedir.

Mayısın 11 inci günü Alman taryareleri bir gün evvel Fransada Belçikada ve Hollanda'da düşman hava kuvvetlerine karşı başlayan büyük hava hücumlarına devam etmişlerdir. Bir çok taryare meydanlarına yeniden taarruz yapmışlardır. Hangarlar yakılmış, inşaat atölyeleri yıkılmış, benzin ve mühimmat depoları infilâklarla imha edilmiştir. Yalnız Vreux taryare meydana 30 taryare ve Orleans taryare meydana 36 taryare tahrip edilmiştir.

Hava muharebelerinde 12 si hava daft bataryaları tarafından olmak üzere 52 taryare düşürülmüştür. Çünkü gün taarruzlarımızda hava daft vesatimizin hücumları neticesinde düşürülen taryare adedinin 300 olduğunu iddia etmek hata yoktur. Fransız - Belçika hududu gerisinde tecemmül etmiş kitalar, takviye kolları, demiryolları, yürüyüş halinde askeri kollar ve kamyon kafileleri, Alman kuvvetleri tarafından muvaffakiyetle bombalanmıştır.

Belçika - Hollanda sahilinde, deniz kuvvetleri nakliye gemileri ve ihraç tertibatı da taarruza uğramıştır. Vlissinghe'de üç nakliye gemisi ile bir sarncık gemiye isabet vaki olmuştur. Şimal denizi ortasında, bir düşman muhribi, bir bomba isabetile hasara uğramıştır.

Bir takım münferid taryareler, 11 - 12 Mayıs gecesi, Almanya garbine nüfuz ederek, gayri askeri bazı hedeflere taarruz etmişlerse de mühim bir muvaffakiyet kazanamamışlardır.

Alman hava kuvvetlerinin zayıatı, elde edilen neticeye nisbetle gene ehemmiyetli değildir. 35 taryare zayıdılmıştır.

Norveçte vaziyette bir değişiklik yoktur. Narvik civarında Alman hava kuvvetleri, düşmanın deniz ve hava cüzümlarına taarruzları yapmışlardır. Bir muhrip batırılmış, diğer bir muhrip hasara uğramıştır.

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Salâhiyetler Fransız mahafili, şimdiye kadar Belçika, Hollanda ve Lüksemburgda yapılmış olan hareketin ihzarı ve müteakadem hareket olduğunu ve müteakiklerin dükkü ve evvelki geceki hareketlerinin mukarrer planı mucibince ve zayıat verilmeksizin icra edilmiş bulunduğunu kaydetmektedirler. 36 saatte kısa bir zaman zarfında Belçika ve Hollanda kuvvetleri ile irtibat temin edilmiştir. Neticeye fevkalâde memnuniyetle şayan nazarile bakılmaktadır.

Diğer taraftan müttefiklerin taryareleri, Belçika arazisinde birçok taarruzlar icra etmiş ve Maestricht muntakasındaki askeri hedeflerle yürüyüş halinde bulunan Alman kitaatını bombardman etmiştir. Dün en az 36 Alman taryaresi düşürülmüştür. Dün Lüksemburgda Almanların uğramış oldukları ağır zayıat dolayısıyla sükkün hüküm sürmüştür.

Moselle'in garbinde taarruza geçmiş olan Alman fırkası, bidayette kazanmış olduğu bir muvaffakiyetten sonra püs-kürtülmüş olup Fransız kitaatı, ileri hareketlerine devam etmektedirler.

Lorraine cephesinde Almanlar, bu sabah Forbach ile Vosgesler arasında kuvvetli bir topçu hazırlığı yapmışlar ve müteaddit taarruzlarda bulunmuşlardır. Almanlar, Borbach, Sarreguemes ve Bistche'in şimalinde Sarre'in iki tarafından da mümkün olduğu kadar fazla miktarda kuvveti atıl bırakmağa niyet etmekte olduğu, yoksa büyük muharebenin ve umumî taarruzun ıcrasına mı girişilmiş bulunduğu henüz malûm değildir.

Belçika üzerinde dün de 100 den fazla taryare düşürüldü

Brüksel 12 (A.A.) — Albert kanalı muntakasındaki askeri hareketin müsait bir vaziyet aldığını gösteren sabahki telgraflar öğleden sonra teccyüd etmiştir. 100 den fazla Alman taryaresi Belçika üzerinde Belçika ve müttefik kuvvetleri tarafından düşürülmüştür.

Belçikalıların mukabil taarruzu

Brüksel 12 (A.A.) — Bu sabah Belçikalılar tarafından kuvvetli bir mukabil taarruz yapılmıştır. Bir kaç saat içinde vaziyetin Belçikalıların lehine dönmüş olduğu zannedilmektedir. Almanlar, Limbourg muntakasından her taraftan ricat etmektedirler.

Belçikalıların mukabil taarruzu o kadar şiddetli olmuştur ki, üssülharekeleri ile temaslarının kesilmesinden korkan Almanlar, Hasselt'e doğru ricat etmeğe başlamışlardır. Şimdi bu muntakada büyük bir muharebe cereyan etmektedir. Mühim miktarda İngiliz ve Fransız hava kuvvetleri, harekâta iştirak etmektedir.

Hollandaya yapılacak sevkülceyi taarruz akim kaldı

La Haye 12 (A.A.) — Başkumandanlık, nesrettiği bir emriyevimde Hollanda'ya yapılan svekulceyi taarruzun akim kaldığını bildirmektedir. Taarruzlar, Hollanda kitaatının, muhariplik evsafını tahminde aldanmışlardır.

Alman paraşütçüleri, Hollanda'ya yapılan Alman taarruzunun musamam olduğunu gösteren deliller taşımaktadır. Zira bunların indikleri muntakalarda ellerinde hususî hüviyet varakaları bulunan, hususî vazifelerle muvazzaf sivil Almanlar görülmüştür.

Almanların hedefi

Londra 12 — Almanların Belçikadaki hareketle denize kadar inerek Belçika ile Hollanda arasındaki rabıtaı kesmek ve Maginot hattını arkadan çevirmek istedikleri anlaşılmaktadır. Belçika erkanharbiyesi bu ihtimali evvelceden düşünerek alınacak tedbirleri kararlaştırmıştır. Şimdi bu plana göre hareket devam ediyor.

Müttefik kuvvetler Hollanda ve Belçikadaki mevzilerine iltihak etmek için süratle ilerliyorlar. Hollanda'da mühim harp hareketi olmamıştır.

300 kilometrelik cephe muharebe

Londra 12 — Lüksemburg hududundan Şimal denizine kadar uzayan 300 kilometrelik bir cephe muharebeler devam ediyor. Hollanda ordusu Almanlara şiddetli mukavemet göstermektedir.

Paris 12 (A.A.) — Alman kitaatı, Hollanda'da İşel hattı ile Peels bataklıklarından ileri gidememişlerdir. Almanlar, Arnheim işgal ettikten sonra garp istikametinde biraz ilerlemişlerse de Hollandalıların mukavemeti karşısında tevakkuf etmek mecburiyetinde kalmışlardır. Cepherin diğer noktalarında Almanların bazı yerlere nüfuz etmiş oldukları haber verilmektedir. Cepheye kütle halinde bir taarruza kendilerini yol açamayan Almanlar, mühim miktarda paraşütcü indirmek sistemini tatbik etmektedirler.

Alman kalesi tahrip edildi

Amsterdam 12 (A.A.) — La Haye

den haber verildiğine göre Almanlar için Suezkade'da hazırlanmış olan Alman kalesi, şiddetli murabeden sonra tahrip edilmiştir. Bir çok Alman ölmüş, diğerleri teslim olmuşlardır.

Yüreklere parçalayıcı sahneler

Brüksel 12 (A.A.) — Liège - Brüksel hattı üzerinde mültecileri hamil iki tren bomba ve mitralyöz ateşine tutulmuştur. Kadınlarla ve çocuklarla lebaleb dolu olan vagonlarda, yürekler parçalayıcı sahneler cereyan etmiştir.

Tren Liège ile Brüksel arasındaki 100 kilometrelik mesafeyi 6 saatte ancak aşmıştır.

Amsterdam 12 (A.A.) — Dün Amsterdam'ın tam merkezine isabet eden 4 bomba, en az 20 kişiyi öldürmüştür.

Fransada ölenler

Paris 12 (A.A.) — Bir sabah gazetesi, Alman taryarelerinin Fransada siviller arasında 148 kişinin ölümüne ve 336 kişinin yaralanmasına sebebiyet verdiklerini yazmaktadır.

Taarruzun ilk günü, Alman taryareleri, Fransanın askeri hedefler bulunmayan noktalarını ve şehirlerini bombalamışlardır.

Almanlar paraşütlerle asker indirmeğe devam ediyorlar.

Brüksel 12 — Almanlar Belçikaya paraşütlerle asker indirmekte devam ediyorlar. Bunlar küçük telsizlerle Alman taryarelerine askerin vaziyetini haber veriyor. Bir Belçika fırkası bu haber üzerine bombardman edilmiştir. Bunları yakalamak için yeni tedbirler alınmıştır.

Londra 12 — Alman paraşütçüler üzerinde bulunan emri yevmilerden Hollandalının işgali kolay bir iş addedildiği anlaşılmaktadır. Paraşütçüler verilen talimata göre mühim yerleri işgal edeceklerdi. Bunda muvaffak olamamışlardır. Paraşütçüler önlere çikan otomobilleri tehdit ile istedikleri gibi kullanıyorlar. Bu hareket harp kavaidine muhaliftir.

Londra 12 — Almanlar bugün Brüksel civarına yüzlerce paraşütcü atmışlardır. Bunların arasında sivil ve papas kıyafetinde olanlar da vardı. Paraşütçüler yakalanmışlardır. Alman taryareleri polisi şaşırtmak için bazan paraşütlerle manken atıyorlar.

Hollanda'da Utrecht civarına paraşütlerle Alman askeri indirilmiştir. Bunlar gizlendikleri yerde yakalanmışlardır.

İngiltere, Alman paraşütçülere karşı tedbir aldı

Londra 12 (A.A.) — Sunday Graphic ve Sunday Times gazeteleri, İngilterenin hususî bir kıta ihdas etmek suretiyle paraşütçülere karşı tedbirler aldığını haber vermektedirler.

Yolların ve taryare meydanlarının müdafaaı için her türlü tertibat alınmıştır. Seyyar kitaları telefonla haberdar edilebilecek olan, mitralyözlerle mücehhez, bisikletli ve motosikletli kuvvetler hazırlanmıştır.

Millî kıyafeti lâbis olmyan paraşütçüler idam edilecek

Paris 12 (A.A.) — Ele geçecek olan düşman paraşütçülerinden millî üniformayı lâbis bulunmayanların derhal kurşuna dizilecekleri Başvekâlete bildirilmektedir.

Paraşütçülere ve yerli unsurlara karşı cezri tedbirler

Amsterdam 12 (A.A.) — Bütün şehirlerde Alman paraşütçülerine ve beşinci Kolona mensup yerli unsurlara karşı açılan mücadele son derece şiddetle devam etmekte ve resmi makamat tarafından çok cezri tedbirler tatbik olunmaktadır. Kontrolü kolaylaştırmak maksadile, ellerinde hüviyet varakası bulunmayan eghasın kurşuna dizilecekleri kararlaştırılmıştır. La Haye'de ahalinin saat 20,30 dan sonra sokağa çıkması yasak edilmiştir. Halk resmi makamatla sıkı bir elbirliği yapıyor. Askerin ve halkın maneviyatı mükemmeldir.

Alman hava kuvvetleri ezcümle Fransanın şimali garbisinde büyük bir faaliyet göstermişlerdir. Hava daftı topçusu ve müttefik taryareleri bu faaliyeti durdurmuşlardır. 10 ve 11 Mayıs günleri tahrip edilen düşman taryarelerinden 30 kadının hava daftı topçumuz tarafından düşürüldüğü kayde değeri bir keyfiyettir.

Belçika hükümeti Brükseli terketmeyecek

Brüksel 12 — B. Spaak gazetecilere verdiği beyanatta alınan neticelerin hiç de cesaret kırıcı olmadığını, müttefiklerin yardımının çok müessir bir şekil aldığını söyledikten sonra hükümetin Brükseli terketmek tasavvurunda olmadığını bildirmiştir.

Brüksel 12 (A.A.) — Bir çok diplomatik heyetler en kısa bir zamanda Brükseli terketmek üzere hazırlıklar yapmakla meşguldürler.

Belçika Başvekilinin nutku

Brüksel 12 — Belçika Başvekilî B. Pierlot bugün radyoda bir nutuk söyleyerek daima

açık davranacağını ve halka her şeyi olduğu gibi bildireceğini işaret ederek Almanların hücumu hakkında izahat vermiştir.

Başvekilin bu izahatına göre, cuma sabahı başlayan Alman hücumu esasında Maastricht'in en yakın iki köprüsünü tahrib emrinli verecek olan Belçikalı subay taryareden atılan bir bomba ile öldürülmüş, bu suretle köprülerin tahribi gecikmiş ve Alman motorlu kuvvetleri bu köprülerden geçerek ilerlemişlerdir. Aynı gün öğleden sonra Belçikalılar mukabil taarruza geçmişler ve Alman hatlarına giren bir subay hayatını feda ederek köprülerden birinin infilâk deposunu ateşliyerek köprüyü berhava etmiştir. Almanlar sağlam kalan diğer köprüden istifade etmişlerdir. Fakat bu arada Belçika taryareleri Almanlara mühim zayıat vermiş ve 100 Alman taryaresi düşürülmüştür. Almanlar ileri hareketlerini devam ettirememişlerdir.

Başvekil demştir ki: «Şark kalelerine karşı da şiddetli hücumlar yapılmıştır. Bütün bu hücumlar püs-kürtülmüştür. Kalelerden bazıları Alman cesetleriyle doludur. Meuse'nin şark sahilinde çok faik düşman kuvvetleri tarafından taarruza uğradık. Kitaatımız meotlu şekilde müdafaaada bulundular ve gerildiler. Fransız motorlu kitaları bir kısmı düşman işgalinde bulunan Lüksemburg eyaletine girdiler. Harekât normal şekilde inkişaf ediyor. Kitaatımızın ilerleyiş şayanı memnuniyet bir şekildedir.»

Başvekil Pierlot, halka sogukkanlıklarını muhafaza etmelerini tavsiye etmiş ve sözlerini «Müttehid bulunalım, müttefiklerin yardımile muzaffer olacağız» cümlesiyle bitirmiştir.

Başvekilin nutku esnasında Brükselde hava tehlikesi işareti verilmiştir.

Rotterdam hava meydanı kâmilten tahrip edildi

(Bas tarafı 1 nci sahifede)

bir işgal havayı sarmıştır. Dört motorlu yirmi Alman taryaresi yanmıştır. Taryare meydanında hangarlar, bütün tesisat harap olmuş, meydan delik deşik hale getirilmiştir.

La Haye'nin şimalindeki Alman kuvveti üzerine de çok şiddetli hücumlar yapılmıştır. Buradaki taryareler yakılmış, mitralyözler 18 bin kurşun atmışlardır. Burada 9 büyük Alman taryaresi harap olmuştur.

Londra 12 — Rotterdam taryare meydanı tamamen harap olduğundan dün buraya yeniden paraşütle indirilen Alman askerleri hava meydanını bırakarak şehre çekilmişlerdir. Şehirde şiddetli muharebeler oluyor.

İngiliz hava kuvvetlerinin akınları

Londra 12 — Hollanda ve Belçikadaki muharebelerde taryareler büyük faaliyet göstermektedir. Bir zaman süvarini yaptığı rol tamamen taryare verilmiştir. Hava kuvvetleri istikşaf, bombardman, piyadeyi himaye, düşman kollarında karışıklık çıkarmak için kullanılıyor.

İngiliz hava kuvvetleri Lüksemburgda 50 kamyondan mürekkep bir Alman motörize koluna hücum etmiş, bomba ve mitralyöz ateşi ile bu kolu dağıtmıştır. Bombalardan bazıları yangın çıkarmıştır. Diğer bir taryare kuvveti, hududu geçmek üzere olan bir kola taarruz etmiş büyük bir bomba büyük tahribat yapmıştır. Diğer iki akın daha iyi neticeler vermiştir.

Almanyada askerî hedefleri bombardman

Paris 12 — Taryare harbi çok şiddetlenmiştir. İki tarafın da taryareleri büyük faaliyet gösteriyor. Fransız taryareleri dün gece Almanyada askeri hedefleri bombardman etmiştir. Alman taryareleri de Fransada birçok yerlere bombalar atmışlardır. Matin gazetesi Almanların askeri olmyan yerlere, hatta köylere bombalar attıklarını yazıyor. İki gün içinde bu yüzden 148 ölü, 347 yaralı vardır.

Belçika üzerinde uçan taryareler

Londra 12 — Bu sabah on taryare Brüksel üzerinde uçmuştur. Bu yüzden pazar ayınları yapılmamıştır. Dün Alman taryareleri Amsterdamı bombardman etmişlerdir. 4 bomba şehrin merkezine düşmüştür. 20 ölü, birçok yaralı vardır. Dün Brükselde 9 defa tehlike işareti verilmiştir. Bugün Belçikada 100 den fazla taryare düşürüldüğü bildirilmektedir.

Alman taryarelerinin uçurları

Londra 12 (A.A.) — Bugün İskocyanın şimalinde hava tehlikesi işareti verilmiş ve yarım saat sürmüştür.

Londra 12 (A.A.) — Alman taryareleri olduğu sanılan taryareler, bugün Shetland adaları üzerinden uçmuştur. Aların işareti verilmiş, fakat hiçbir bomba atılmamıştır.

Doktorlar arasında

Yeni nakil ve tayinler

Ankara (Akşam) — Sıhhiye Vekâleti tarafından doktorlar arasında yeni bazı tayin ve nakiller yapılmıştır. Bu husustaki listeyi bildiriyorum:

Antakya memleket hastanesi göz mütehasısı Dr. Zihni Arıkat Samsun memleket hastanesi göz mütehasısına, Konya - Ereğli hükümet tabibi Dr. Salih Zeki Ayşan Anamur hükümet tabipliğine, İsparta merkez hükümet tabibi Dr. Mehmed Ali Kayacan Silifke hükümet tabipliğine, Anamur hükümet tabibi Dr. Galip İnankur İsparta merkez hükümet tabipliğine, Çivril hükümet tabibi Dr. Necmeddin Akakın Tire hükümet tabipliğine, Manisa sıtma Müc. eski tabibi Dr. İsmail Sarıyal Çivril hükümet tabipliğine, Vekâlet Hıfzısıhha daireti umumî ve mahallî sıhhat işleri şubesi muavin tabibi Dr. Ahmed Sakasoy Uşak hükümet tabipliğine, Balıkesir memleket hastanesi röntgen mütehasısı Dr. Salâhaddin Karay Antalya memleket hastanesi röntgen mütehasısına, Ankara N. hastanesi göz asistanı mütehasısı Dr. Osman Tür Erzurum N. hastanesi göz mütehasısına, Mardin memleket hastanesi baştabip ve dahiliye mütehasısı Dr. Halli Bayrı Kırklareli memleket hastanesi baştabip ve dahiliye mütehasısına, aşıktan asabiye mütehasısı ve İstanbul timarhanesi eski mütehasısı Dr. İzzeddin Şadan Beril Erzurum N. hastanesi asabiye mütehasısına, Samsun sıtma mücadelesi tabibi Dr. Servet Erker Samsun sıtma mücadelesi laboratuvar sefiliğine terfian. Divar-

bakır kuduz müessesesi müdürü Dr. Sami Engiz Sivas kuduz müessesesi müdürü ve mütehasısına, Erzincan merkez hükümet tabibi Dr. Fazıl Erçay Cerrahpaşa hastanesi röntgen asistanlığına, Samsun sıtma mücadele tabibi Dr. İhami Faydağr Mesudiye hükümet tabipliğine, Gebze hükümet tabibi Emin Salor Konya - Ereğli hükümet tabipliğine, Seyhan İskân müdürü Dr. Osman Özbek Adana belediye baştabipliğine, Malatya merkez belediye eski tabibi Abdullah Demirli İskenderun belediye tabipliğine, Silifke hükümet tabibi Edip Çalısikan mecburi hizmetini bitirdiğinden İzmir memleket hastanesi dahiliye asistanlığına, Uşak hükümet tabibi Dr. Refik Ereğ mecburi hizmetini bitirdiğinden Haydarpaşa N. hastanesi dahiliye asistanlığına, 938 senesi Tıp fakültesi mezunlarından Dr. Bedli Gönenc Uşak belediye tabipliğine, Eypub belediye dispenseri baştabibi operatör Dr. Mustafa Onuk Mardin memleket hastanesi baştabip ve operatörlüğüne, Niğde memleket hastanesi operatörü Dr. Rauf Tekin Bursa memleket hastanesi operatör muavinliğine, Osmaniye hastanesi operatörü Dr. Sadık Akkoyunlu Bilecik memleket hastanesi operatörlüğüne, Bursa memleket hastanesi operatör muavini Dr. Nevzat Balkır Muş memleket hastanesi operatörlüğüne, hudut ve sahiller sıhhat umum müdürlüğü müfettişi Dr. Edip Süren 80 lira maaşla ikinci sınıf olarak Çorum Sıhhat ve I. M. müdürlüğüne.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Nasıl ahabab olmuş

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika No. 61

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Vezir Nâzır İşoyu Valide Sultan aleyhine iyice tahrik etmişti, İšo birdenbire hidetlendi ve: ...

Nuri beni görünce koluna asıldı, söylenmeğe başladı.

— Seni hain, vefasız seni... Ne zaman danberi bir kere olsun uğramazsın ha!... Yahu bu ne biçim arkadaşlık? Bu nasıl dostluk?...

Hakikaten onu epey zamandanberi görmemişim. Bir türlü işlerimden vakit bulup arkadaşımın evine uğrayamamıştım. Nuri:

— Sana burada ras gelmem pek iyi oldu. İşte tam bizim sokagın başındayız... Yürü bizi eve gidiyoruz.

Onun ne derecede inatçı olduğunu bildiğim için fazla ısrar etmedim. Zaten oturduğu apartman da pek yakındı. Konuşma konuşa yürüdük. Merdivenlerden çıktık. Arkadaşım anahtarları ile kapısını açtı. İçeri girdik. Nuri:

— Sen şu balkonda biraz otur da ben güzel bir çay hazırlayayım... dedi.

Balkona çıktım. Lâkin o da birdenbire telaşa yanıma geldi. Gülererek:

— Senin öyle huyun yoktur amma, dedi, sakın şu karşıkı balkondaki genç kadına sırtıyım filân deme... Yoksa bundan cınayet çıkar...

Baktım, karşıda yeni tarzda yapılmış bir binanın balkonunda hakikaten çok güzel, genç bir kadın... İki balkon birbirine pek yakın olduğu için genç kadının yüzünün bütün hatlarını iyice görüyordum. Arkadaşım la bu güzel kadın karşında karşıya gülümseyerek selâmlaştı. Nuri ile beraber tekrar içeriye girdik. Zaman sordum:

— Güzel komşunla aran pek iyi gibi görünüyor... Ahababı nasıl bu derece ileri götürdün?...

Nuri gülmüşedi:

— Onunla ahababı nasıl ilerlettikimi otu-
rup sana anlatsam kadın ruhunun ne kadar karma karışık birşey olduğunu bir kere daha anlarsın... Hele dur evvelâ şu çayları hazırlayayım da...

Biraz sonra balkonlu odada çayları hazırlamıştı. Karşılıklı geçtik. Uzaktan genç kadını görebiliyorduk. Nuri bana:

— Nasıl? dedi, uzaktan güneşin altında saçlarının ne güzel parıltısı var değil mi?... Onunla ahabab olmak için her fedakârlığa katlanmak değmez mi?... Fevkalâde güzel bir kadın... Sen de öyle bulmuyor musun?

— Evet, çok güzel!...

— Bak onunla nasıl ahabab olduğumun sana anlatayım. Buraya taşındığımın beşinci günü idi. Ancak yerleşebilmişim. Yorgunluğumu almak için şu pencerenin yanında ki iskemleye oturdum bir sigara tellendiriyordum. Birdenbire gözlerim karşıkı balkona ilişti. Bu güzel kadını gördüm. Onu seyretmek bile bir zevkti. Yeni evimin penceresinden bu kadar güzel bir manzara görmediğimi tahmin etmemiştim.

O günden sonra onu her zaman görüyordum. Artık benim için en büyük zevklerden biri de bu olmuştu. Evime gelir gelmez pencereme, balkona koşuyor, onu seyretiliyordum.

İşin gülünç tarafını söylüyeyim mi? Balkona çıkmadan yahud pencerenin kenarına yaklaşmadan evvel sanki güveyi grecekmişim gibi saçımın taranış tarzına kadar herşeyime, üstüme başıma dikkat ediyordum.

Onun nazarı dikkatini celbetmek için gramofonunda, hiç de sevmediğim halde, en hassas, en ince musiki parçaları olarak tanılan alafranga havaları çalıyordum. Bu suretle ne kadar ince zevkli, ne kadar hassas bir adam olduğumu ona isbata çalışıyordum. Halbuki doğrusunu istersen ben bahriye çiftelilerinden başka hiç bir musiki-den ne anlarım, ne hoşlanırım... Lâkin dünyaca meşhur musikînasların en güzel diye tanılan eserlerini çaldığım halde onun dikkatini çekemiyordum.

Genç kadının yüzü onun pek ince ruhlu bir mahlûk olduğuna âdeta uzaktan bağırtıyor gibi idi. Nihayet onun dikkatine çarpmak, alâkasını üzerime toplamak için kendime bir sanatkar süsü vermeği kararlaştırdım. Bir metre muşamba, bir alay fırça ala-

rak güya balkonda resim yapıyordum gibi davrandım. Bu sahte ressamlık da para etmedi. O, gene bana ehemmiyet vermiyordu.

Nihayet kendi balkonumdan bir takım sinema artistlerinin taklidini yaparak sanki ona pek ziyade meftunumum gibi hareketler yapmağa başladım. Meselâ işaret parmağımı şakağıma dayıyarak, eski zaman aşıkları gibi saatlerce gözlerimi ona dikeyiyor, böylece kalyordum.

Fakat herşey nafîle idi. Ona uzaktan yaptığım iltifatlı hareketlerin hiç biri para etmiyordu. Bir gün etrafımı daha dikkatli kontrol edince hayretler içinde kaldım. Meğer güzel komşumun meftunu yalnız ben değilmişim.

Civardaki apartmanların üçlünden, muhtelif yaşta üç erkekten ona daha ne iltifatlı işaretler yağıyordu. O bütün bunlara, ben de dahil olduğum halde, katilen aldırış etmiyordu, hergün balkonunda rahat rahat güneş banyosu yapıyordu.

Artık ben de onunla ahabab olmaktan ümidimi kesmişim. Lâkin bir gün son bir defa ona hayranlığımı ifade etmek için uzaktan bir takım işaretler yapıyordum.

Lâkin o birdenbire fena hidetlenmiş gibi yerinden fırladı. İçeri girdi. Balkon kapılarını hızla vurup kapattı. Ben fena halde bozulmuş ve öfkelenmişim. Onun bu hareketi pek izetti nefsimde dokunmuştu.

Birdenbire nasıl oldu bilmiyorum. Kendimi mi kaybettim nedir? Ben de ona karşı yüzümü buruşturdum. Ve dilimi çıkardım. Bu suretle günlerdenberi onun bana çektiği şeylerin, bilhassa son yaptığı hakaretin intikamını almış oluyordum.

Lâkin bu yaptığım âdi, çocukça hareketten hemen bir saniye sonra pişman olmuşum. Artık güzel komşunla aramda herşey bitmişti. Ben de ona hakaret etmişim.

Lâkin hayret!... Benim dilimi çıkarmam, yüzümü buruşturmam üzerine o ilk defa olarak bana gülmüştü. Evet, bana bakarak gülmüştü. Hafifçe bir kere daha dilimi çıkardım.

O da küçücük, uzaktan bile sivri ve kırmızıllığı belli olan dilini çıkarak mukabele etmez mi? Bir kere daha ben dilimi çıkardım. O da çıkardı. Ben bir daha, o da bir daha... Hem de gülmüşüyordu. İşte biz böylece birbirimize dil çıkarak anlaşıp, selâmlaştık. Bu hergün devam etti.

Hayretler içinde idim. Ona günlerce en kibar en nazik şekillerde hayranlığımı göstermişim de mukabelede bulunmamış, benimle alâkadar olmamıştı. Fakat dilimi çıkardım, yüzümü buruşturunca mesele değişmişti.

Kadın ruhu bu birader... Civarda kendisine o derece iltifat saçanlar olduğu halde o kimseye ehemmiyet vermemişti. Kendisine dil çıkarmış, surat buruşturan adamla ahabab olmuştu. Zahir iltifattan bıkmış olacak... Hoş bazı kadınlar da sert muameleden hoşlanırlar ya... Bu da onların bir başka türüsü.

Hikmet Feridun Es

Osmanlı Bankasından:

İLÂN

Osmanlı Bankasının Galata idare merkezile, Yeniciami ve Beyoğlu şubeleri veznelerile kiralık kasa daireleri 15 Mayıs çarşamba gününden itibaren iş'arı ahire değin aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaktır:

VEZNE SAATLERİ

Saat 9 dan saat 14 e kadar Adi günler
Saat 9 dan saat 11,30 a kadar cumartesi günleri

KİRALIK KASA DAİRESİ SAATLERİ

Saat 9 dan saat 16 ya kadar Adi günler
Saat 9 dan saat 12,30 a kadar Cumartesi günleri

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Öğeleri 19.74 metre ve akşamları 31.7 metre kısa dalga postaları ile her gün yapılmakta olan cenebi dillerde haberler ve programı:

	Birinci servis	İkinci servis
İranca	Saat 12.00	Saat 17.30
Arapça	» 12.15	» 17.45
Elence	» 13.45	» 18.45
Fransızca	» 14.00	» 21.00
İngilizce	» 14.15	» 21.15
Bulgarca	» 14.30	» 18.30

Fazartesi 13/5/940

12,30: Program ve memleket saat ayarı,
12,35: Ajans ve meteoroloji haberleri,
12,50: Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.),
13,30 - 14: Müzik: Karışık program (Pl.).

18: Program ve memleket saat ayarı,
18,05: Müzik: Operet Potpuri ve Kuple'leri (Pl.),
18,30: Müzik: Radyo Caz Orkestrası (Şef: İbrahim Özgür),
19,10: Müzik: Saz eserleri ve türküler. Radyo Saz Heyeti ve bütün okuyucular,
19,45: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri,
20: Müzik. Çalanlar: Kemal N. Seyhun, Resad Erer, Fahri Kopuz, İzzeddin Ökte, 1 — Okuyan: Sadi Hoşses. 1 — Neva peşrevi, 2 — Rauf Yekta — Neva beste: (Ey bülbül), 3 — Suphi Ziya — Uşşak şarkı: (Dökülmüş zambak gibi), 4 — S. Kaynak — Tahir türküsü: (Çıkar yücelerden haber sorarım), 5 — Türkü: (Yeşilde kurbâğalar), 2 — Okuyan: Nebile Raif. 1 — Artaki — Evic şarkı: (Aşkınla harab olduğumu söyleyebilsem), 2 — Artaki — Ferahşâk şarkı: (Ruhumda bahar açtı), 3 — Nikoğos — Ferahşâk şarkı: (Bir tıflı yosma edasın), 20,30: Konuşma (Umumi Terbiye ve Beden Terbiyesi), 20,45: Müzik. Çalanlar: Fahre Fersan, Cevdet Kozan, Refik Fersan. 1 — Okuyan: Radife Erten. 1 — Medeni Aziz Ef. — Hicazkâr şarkı: (Vazgeçip nazi edadan), 2 — Osman Nihad — Hicazkâr şarkı: (Elle-
re uzaktan bak), 3 — Tahir ağa — Hicazkâr şarkı: (Gönülüm bir tıflı dilbaz), 4 — Zekâî Dede — Hicazkâr yürük semal: (Bülbül gibi pür oldu), 2 — Okuyan: Mahmud Karındaş. 1 — Hicaz türküsü: (Yürü dilber yürü saçın sürünsün), 2 — Hicaz türküsü: (Baharın zamanı geldi), 3 — Hicaz türküsü: (Karanfil olacaksın), 21,10: Konuşma (Fen ve tabiat bilgileri), 21,30: Müzik: Konser takdimi — Halil Bedîl Yönetken; ve Radyo Orkestrası (Şef: Dr. E. Praetorius), 22,30: Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham — tahvilât, kambiyo — nukud borsası (fiat), 22,50: Müzik: Cazband (Pl.), 23,25 - 23,30: Yarınki program ve kapanış.

BU GECEKİ

Nöbetçi eczaneler

Eminönü muntakasında: Merkezde (Salih Necati), Kumkapıda (Cemil), Küçükpazarda (Yorgi), Alemarda (Ali Rıza), Fatih muntakasında: Şehrininde (Hamdi), Karagümrükte (Fuad), Fenerde (Emilyadis), Samatya'da (Ridvan), Aksarayda (Sarım), Beyoğlu muntakasında: Merkezde (Matkoviç), (İtimad), Taksimde (Kemal Rebul), Şişlide (Halk), Galatada (İsmet), Kasımpaşada (Müeyyid), Hasköyde (Halicioğlu), Kadıköyde (Nejad), (Nami), Üsküdar'da (Fuad Hasip), Sarıyerde (Osman), Beşiktaşta (Vidin), Büyükdada (Şinasi Rıza), Heybelladada (Tanaş) eczaneleri.
[Ortaköy, Arnavudköy, Bebek eczaneleri her gece nöbetçidir.]

Akba müesseseleri

Ankara'da her dilden kitap, gazete, mecmua ve kurtasiye ucuş olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için hân kabul abone kaydedilir. Parker dolma kalemlerinin Ankara'da satış yeridir. Telefon: 3377.

Hidettlenmişti...

Ciddi bir tavırla:

— Hakikî mücrim ben miyim? - diye sordu. - Hayır... Ben ki, dünyaya gelmesinin arzu etmemiştim...

Gözlerinde bir damla yaş parladı.

— Dümensiz ve yelkensiz bir tekne gibi, hayat denizinin dalgaları ortasına atıldım. Ne de fırtınalı bir havaydı... Bu mukayeseyi yapıyorum. Zira kaptansınız. Takdir buyurun.

Bu şerait altında ne olabiliirdim? Tesedüflerin cereyanları beni alıp sürükledi.

İçini çekti:

— Halâ hayalimde şekli menkuş kalan bir ihtiyar kadın, beni beş yaşına kadar büyüttü. O yaştan sonra, kendimi bir hocaların terbiyesinde buldum... Bu hoca... Onu tamamazsınız... O, bildiğim insanların en sinsisi, en meş'umudur.

Kaptan sözü keserek:

— Baha bey mi? - diye sordu.

— Evet,

— Devam edin.

Süha, gittikçe artan bir heyecanla konuşuyordu:

— Baha, bir yilandır... Yılanın da zehiridir... Bu mahlûku, hayatta tepelen bir zuhur etmiş... Kim olduğunu şayed bilseydim Bahanın projelerine hizmet etmezdim. Meğer ha-

yatının bir tek gayesi varmış: Yılan başını, ezildiği yerden kaldırıp hasmını ısırarak... Ve belki de sonra ölmek... Hakkı da vardı ya: Bu adam zengindi... Mukadderat, onun eline büyük bir servet tevdi etmiş... Parasını iyi yerlere sarfedebilirdi... Hiç bir eksiği olmayanlar için iyilik yapmak kolaydır... Halbuki babam, bütün hayatında bir tek iyilik yapmamış... Bilâkis fenalıklar işlemiş... Baştan çıkardığı, felâkete sürüklediği kadına yardım etmek, dünyaya gelmesine sebebiyet verdiği çocuğun mukadderatı alâkadar olmak hevesini bile göstermemiş... Komşunun hizmetçisini baştan çıkardıktan sonra üstüne bir belâ sıçramasın diye ustasının dükkânından kaçıp başka tarafta kapılanan bakkal çırağı gibi hareket etmiş... Bu insanların belki bir de mazereti vardır. Zira fakirdirler. Doğacak çocuğun geçimini sırtlarına almaktan korkarlar... Hem sonra bunlar tahsil ve terbiyeden mahrumdurlar... Kendileri de biçarelerdir... Halbuki Kolonberi zade Kudret beyefendi böyle mi ya?... Fevkalâde zengin, tahsilli, terbiyeli!... İçtimai mevkî sahibi... Bir kaç bin lirayı gözden çıkarsaydı da metresile evlâdının hayatını yoluna koysaydı ne kaybederdi?... Üç senelik emsalsiz bir sadakat-

doğusmekle gösterecek.

Sultan Mehmedin Semerkandda hazırlattığı bir fırka asker hemen yola çıkmıştı. İmad bu askerle birlikte Otrar'a gitti.

Bir memlekette iki hükümdar..

Türkân hatun, İmad'ın tahliye ve af edilşinden çok memnundu. İmad gibi merve fedakâr bir adam ona her zaman lâzım olacaktı. Fakat o, İşoyu da çocuğıle beraber İmad'a vermek fikrinde idi. Hattâ İmad kaleden çıkarılırken, Türkân hatunun adamlarından biri, delikanlının yanına sokulark:

— Bir çocuğun dünyaya geldi. İšo hükümdar zevcesi oldu. Fakat, yakında valide sultan onu oğlundan ayırıp sana verecek. Sen, hükümdara sadakatle hizmet etmekte devam et!

Demisti. İmadevinde zindandan çıkarak Otrar yolunu tutmuştu. Valide sultan, İşo'nun Semerkand sarayında hükümdar zevceleri sırasına geçişinden memnun değildi. İšo çok zeki bir kadındı. Onun hareme girdiği gündenberi saray kadınları telaş ve korku içinde yaşıyordu. İşo'dan herkes çekiniyor, onun şimşek gibi keskin ve mânalı bakışlarından bütün cariyeler korkuyordu. İšo, yavaş yavaş her şeye burununu sokmağa başlamıştı. Sultan Mehmed, İşo'yu o kadar şımartmıştı ki... Bir gün, İşo: «Bu memlekette kaç hükümdar var?» sözle, Türkân hatunun da ikinci bir hükümdar salâhiyeti ile yaşadığını ima etmekten kendisini alamamış ve bu söz derhal valide sultanın kulağına gitmişti.

Bu haberi getirdikleri zaman, vezir Nâsır, valide sultanla konuşuyordu.

Türkân sultanın birdenbire kanı dönmüş:

— Şımarık Bağdad yosması, nihayet bana kadar dil uzatmak cesaretini gösterdi. Diyerek, hidetinden ateş püskürmeğe başlamıştı.

Vezir Nâsır:

— Boş yere hidetlenmeyin, sultanım! dedi. Kulunuz onun dilini kolayca koparmasını bilirim.

— Hayır. Onun dilini ben de koparabilirim. Fakat, ben onun saraydan uzaklaşmasını istiyorum. İmad'dan ne haberler var? Otrar'dan muzaffer olarak dönebilecek mi?

— Çok iyi haberler geliyor, sultanım! İmad, Otrar civarında bir hayli Moğol casusu yakalamış. ve Moğollar Otrar'dan fîrar etmişler.

— Çok iyi. Ben de İmad'dan bunu umuyordum. Yakında dönerse, İşo'yu ona vermek için çareler arayalım. Bu kadın, oğlunun bütün zevcelerini gücendiriyor...

Vezir Nâsır, harem dairesine serbeşe girip çıkardı. Bir gün, sultan Mehmed (Şâhinde) nin türbesini ziyarete gitmişti. Nâsır, bu fırsatı kaçırmadı, derhal hareme geçerek, İşo'yu ziyarete etti:

— İmad'dan bir mektup aldım, yakında muzaffer olarak dönecekmış... Size de selâmı var! dedi.

İşo'nun canı sıkıldı:

— Benim İmad'la bir alâkam yoktur. Ben, sultan Mehmedin zevcesiyim. Bir daha bana ondan bahsetme!

Nâsır gülmüşedi:

— Sultan Mehmedin nikâhlı zevcesi olduğunuz amma, halâ bir cariyeye gibi yaşıyorsunuz! Valide sultan, sizden çok daha nüfuzludur. O, her istediğini yapıyor ve yaptırıyor. Siz ise, (Şâhinde) nin türbesini bir kere bile ziyarete gidemediniz!

Vezir Nâsır, İşo'yu valide sultan aleyhine iyice tahrik etmişti. İşo — ne de olsa genç bir kadındı. Saray entrikalarında tecrübesi yoktu — birdenbire hidetlendi:

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 154

Nakleden : (V4 - N4)

— Neymiş?

— Sizi kurtarmak... Evlâdımınızın gibi...

— Görüyorum ki, evrakı Baha beyden almışsınız... Zavalı, intikamını almakla beraber, beni yani arkadaşımı ve şerikini de düşünmüş... O, beni bir âlet gibi kullandı... Tehlikenin ortasına attı... Fakat aynı zamanda da kurtulmamı istedi... Arkamdan sizi yolladı...

— Cidden sizi kurtarmak istiyorum, oğlum... Size acıyorum... Zengin bir adamım... Servetimin kuvveti size yardım edebilirim...

— Mersi, beyefendi.

— Teklifimi kabul ediyor musunuz? — Kurtulmak... Para... Yardım... Adam sen de... Bunların ne lüzumu var?...

— Paranın ve kurtulmanın lüzumu olmaz mı?... İstanbul'dan ilk hareket edecek bir vapura yahut trene biner, hudud harici kaçarsınız... Ben kaptanım... Vastalarım çoktur... Size her türlü muaveneti gösterebilirim...

— Birçok diğer insanlarınki gibi... Hayat memat mücadelesi... Muharebe benziyor... Yenmek lâzım... Yendik... Hayatım pek şaşıyahtı... Ve işte pederi zısanım gibi muhterem bir zatın da kızına talip oldum... Piç, metrük bir çocuk olduğum halde onu bana verdiler... Hayatta muvaffak oluyordum... Her işim yolunda gidiyordu... Öntüme birdenbire bir talihsizlik çıktı... Beni bir takım cinayetlerle itham ediyorlar... Beni tevkif etmek istiyorlar... Polis, mahkeme, sepha beni bekliyor... Görüyorsunuz ya...

— Ansızın, müstehzi tavrını terketti.

— Para hususunda hiç bir sıkıntı yok... Benim de pek müteber, muhterem olan pederim yok mu?... Ondan icap eden muaveneti görebilirim... Ben esasen kendim de zengim...

— Amma sizin şahsî servetiniz gayri meşru yollardan ele geçmiş...

— Daha beter... Cinayet yolile...

— Vah zavalı... Hayatınız müthiş bir kâbus... Demek ki...

— Birçok diğer insanlarınki gibi... Hayat memat mücadelesi... Muharebe benziyor... Yenmek lâzım... Yendik... Hayatım pek şaşıyahtı... Ve işte pederi zısanım gibi muhterem bir zatın da kızına talip oldum... Piç, metrük bir çocuk olduğum halde onu bana verdiler... Hayatta muvaffak oluyordum... Her işim yolunda gidiyordu... Öntüme birdenbire bir talihsizlik çıktı... Beni bir takım cinayetlerle itham ediyorlar... Beni tevkif etmek istiyorlar... Polis, mahkeme, sepha beni bekliyor... Görüyorsunuz ya...

— Ansızın, müstehzi tavrını terketti.

Hidettlenmişti...

Ciddi bir tavırla:

— Hakikî mücrim ben miyim? - diye sordu. - Hayır... Ben ki, dünyaya gelmesinin arzu etmemiştim...

Gözlerinde bir damla yaş parladı.

— Dümensiz ve yelkensiz bir tekne gibi, hayat denizinin dalgaları ortasına atıldım. Ne de fırtınalı bir havaydı... Bu mukayeseyi yapıyorum. Zira kaptansınız. Takdir buyurun.

Bu şerait altında ne olabiliirdim? Tesedüflerin cereyanları beni alıp sürükledi.

İçini çekti:

— Halâ hayalimde şekli menkuş kalan bir ihtiyar kadın, beni beş yaşına kadar büyüttü. O yaştan sonra, kendimi bir hocaların terbiyesinde buldum... Bu hoca... Onu tamamazsınız... O, bildiğim insanların en sinsisi, en meş'umudur.

Kaptan sözü keserek:

— Baha bey mi? - diye sordu.

— Evet,

— Devam edin.

Süha, gittikçe artan bir heyecanla konuşuyordu:

— Baha, bir yilandır... Yılanın da zehiridir... Bu mahlûku, hayatta tepelen bir zuhur etmiş... Kim olduğunu şayed bilseydim Bahanın projelerine hizmet etmezdim. Meğer ha-

tan sonra annemi kovup atmak... Sebebi!... Evlenecekmiş beyefendi... Annemin mektubunu siz de okursanız yüreğiniz parça parça olacaktır... İçini çekti.

— Baha, intikam alıyor... Pek iyi ediyor... Annemin de intikamını alıyor demektir... Bu nefret ettiğim babayı daha alçaltmak için, şayed kabil olsaydı daha fazla cinayetler işlerdim... Sonuncu cinayetimi bilmiyor o... Size anlatayım, bakın...

— Son cinayetiniz mi?

— Evet.

— Nerede?

— İstanbul'da... Dinleyin, bakın... Ben hırsızım... Canlıyım... Tasavvurunuzdan daha berbat bir herifim ben... Ah, şurada olup beni dinlemesini öyle isterdim ki... Belkışık... Zavalı Belkışık... O, annesine çekmiş... Ben, zengin bir ailenin kızı olduğum için, sevmememe rağmen ona kur yapıyordum... Gönülüm başkasındaydı... Benim gibi terk edilmiş bir kızı seviyordum... Hem de ne büyük bir aşkla seviyordum onu... Bu bahsettığım kızı tanırınız...

Kaptan:

— Heyat... Evet... - dedi.

— Bu kız, sevilmeğe layıktır.

(Arkası var)

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIALI

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No. 187

Pariste Şerif paşaya yapılan suikast — Küveyt emirinin bir arzusu

Siyasi mütecileri himaye etmek isteyen kale kumandanı mütecilere irad eylediği suallerle onları kayalık-ların himayesine sığınmış oldukları ifadesine sevketti.

Kayalıklardan kendilerini görmele-rine imkân olamayacağı için bu ifade ile nöbetçiler de cezadan kurtulmuş oldular.

Firarilerin serbestilerine nail ol-mak için bunca zahmetler ve sıkıntı-lar çekmelerine, hayat tehlikesi ge-çirmelerine lüzum olmadığı anlaşılmakta gecikmedi:

Sivastopol konsolosu Cemil bey, Ahmed Bedevi beyi çağırarak taklibi hükümet mahkûmlarının affedildik-lerini tebliğ ve tebşir etti.

Şerif paşaya suikast!

İttihad ve Terakki ile muhalifleri-nin Nazım paşa ile Mahmud Şevket paşanın ve yanlarında bulunan diğer birkaç kişinin ifnasını intaç eden ve fırka ihtilâflarıyla hırsı cahin o seneler-de ne fecialara meydan açtığına gös-teren can pazarı mücadelesinde bir de eski Şürayı devlet reisi ve Hariciye Nazırı Kürd Said paşanın oğlu Şerif paşa hakkında bir suikast meselesi mevcuddur. Ancak etrafında birçok rivayetler devran eden bu mesele bu-güne kadar lâyıkile tenevvür etmiş değildir.

Bu maddeye dair İttihad ve Terak-ki muhaliflerinin yazdıklarından baş-ka neşriyate tesadüf edemedim.

Bunlardan Mehmed Salâhaddin bey (Bildiklerim) risalesinde Şerif pa-şadan tevahhuş eden İttihad ve Terak-ki rüesasının, paşayı bazı mevalid ile aldatıp İstanbulu celb ile kaletmek kararını vermiş olduklarını ve bu düzene birkaç defa teşebbüs eylemiş-lerse de muvaffak olamadıklarını, İs-tanbula celbedemeyince de Pariste turnbula teşebbüsüne giriştiklerini id-dia ediyor. Yazdıklarının hulâsası şu-dur:

(Parise fedailer ve memurlar gön-derilmişti. Tertibat ikmal edildi. Asıl suikastı icraya İstanbul muhafızı Ce-mal beyin Pariste Ali Cevad müstear namını taşıyan Mehmed Kemal is-minde bir yaveri — ki Arapkirli bir polis'in oğlu idi ve Selânikte İttihad ve Terakki cemiyetine intisab eyle-mişti — memur edilmisti. İskender isminde birisile Şerif paşadan aylık alanlardan Bühraneddin namında di-ğer biri Kemal beyin Şerif paşanın meskenine girmesine yardım edecek-lerdi.

Şerif paşa Pariste Pombe sokağın-da 115 numarada oturuyordu.

Ali Cevad — Mehmed Kemal 1914 kânunusanasininin 13 üncü günü bura-ya gelir ise de kalabalık gördüğü için avdet eder.

Ertesi günü sabahleyin bilâ sual ve bilâ teklif içeriye girerek harem dai-resine doğru ilerlemeğe başlar. Bunu gören hizmetkârlar men'e kıyam ederlerse de Kemal bir Türk hizmet-kârı ağır, Fransız şoförü hafif surette yaralıyarak harem kısmına dalar. Gördüğü kadınlara karşı da silâh kullanır.

Şerif paşanın damadı Salih bey silâh seslerine koşar; Kemal bey ona karşı da silâh atmağa başlamasıle Sa-lih bey mukabele ederek mütecavizi öldürür.)

Bu mesele hakkında malûmatı var ise bildirmesi için vaki olan ricam üzerine, gönderdiği bir mektupta B. Ahmed Bedevi şu izahatı vermekte-dir:

(Şerif paşayı öldürmeğe teşebbüs eden Trabzon hapishanesi müdürü Mustafa beyin oğlu Elâziz vilâyeti da-hilinde Ağın nahiyesinden Kemal bey-dir. Kemal bey Bahriye Nazırı Cemal paşanın yaveri idi.

Suikast teşebbüsü için Parise gi-dince, Şerif paşanın oturduğu aparti-mana uğrıyarak paşayı sormuş, fakat eyde olmadığa cevabını almıştır.

Şerif paşa, kendisini soran yaban-cılara böyle cevap verilmesini adam-larına emretmiştir.

Kemal bey diğer bir defa uğramış, kapıyı açan ahçıyı iterek cebren apar-tımına girmiş, rasgele silâh atmağa başlamıştır. — Bundan maksadı Şe-rif paşanın silâh sesine koşarak kar-sısına çıkması olacak. — Bu sırada Şerif paşa banyoda bulunuyordu. Silâh seslerini işiten damadı Salih bey — hâlen İstanbuldadır — hemen sa-londan dışarıya fırlıyarak elindeki rovelveri Kemal beye tevcih etmiş ve onu öldürmüştür.

Bu suikastın sebebine gelince:

O günlerde İttihad ve Terakki hü-kûmeti Paris piyasasından bir istik-raz akdine teşebbüs etmişti. Maliye Nazırı Cavid bey bu istikraza Fransa hükûmetinin rızasını tahsil eylemişti.

Şerif paşa ise muhalifi bulunduğu İttihad ve Terakki hükûmetinin mu-vaffakiyetini önlemek sevdasına düş-müş, Paris sokaklarına İttihad ve Terakki ve istikraz aleyhine yataflar ya-pıstırtmıştı.

Diğer muhalifler, hususile prens Sabahaddin bey memleketin ihtiya-cını düşünerek Şerif paşanın bu ha-reketlerine taraftar değillerdi.

Bugünlerde Polis müdürü umumi si Azmi bey de Pariste bulunuyordu. Yaver Kemal beyin Pariste ölümün-den sonra babası Mustafa bey çok-tanberi mektup göndermiyen oğlu-nun sıhhat ve afiyetinden haber al-mak üzere Trabzondan İstanbula gel-di ve Cemal paşaya müracaatta bu-lundu.

Cemal paşa, Kemal beyin fevkalâde bir vazife ile haricte bulunduğunu ve kendisine para gönderdiğini söyleye-rek Mustafa beyi teskine çalıştı ve ona üç yüz altın verdi.

Mustafa bey bu sözlerden ve ken-disine verilen bu paradan şüphelen-mekle beraber yapılacak bir şey ol-madığından, tevekkül ile Trabzona avdet etti.

Mustafa bey vefat edince, Kemal beyin üvey validesi Fatma hanım ile öz kardeşi Münire hanım, Cemal pa-şası tarafından İstanbula celbedildiler; Üsküdar'da ikametlerine tahsis edilen bir evde yerleştirildiler.

Bu allenin işesi — mütarekede Av-rupaya firarına kadar — Cemal pa-şası tarafından temin edilmiş, Münire hanımın tahsili dahi ihmal olunma-mıştır.

Cemal paşanın firarından sonra hâmisiz kalan bu aile, zarurî, Trab-zona avdet etmiştir.)

Bu suikast meselesinin muzlim noktaları hakkında malûmatı olanlar bildiklerini yazarlarsa tarihe hizmet etmiş olurlar, itikadındayım.

Ne olurdu?

Mahmud Şevket paşanın itilâfından sonra Mısırlı Said Halim paşa sada-retinde Küveyt emiri Mübareküssa-bah İstanbul'a bir heyet göndermişti. Bu heyet padişahın büyük bir resm-i-nin Mübareküssabaha götürülmek üzere kendilerine verilmesi arzusun-u izhar eylemişti.

İngiltere kralı beşinci George bu emire bir resmini hediye etmişti. Mü-barek bu resmi işi odasında yazhane-sinin karşısına asmıştı; oturduğu ye-rin baş üstü tarafını da sultan Reşad-ın resmini asmak üzere boş bırak-mıştı.

Divaniye mebusu Mitat paşa oğlu Ali Haydar bey heyetin sultan Reşad-ı takdimi ve padişahın resminin Küveyt emirine gönderilmesi için hü-kûmet nezdinde teşebbüste bulundu. Aldıran olmadı. Kimsenin baş çevir-medigi, daha doğrusu herkesin yüz çevirdiği heyet de müteessiren Kü-veyte avdet etti. (1)

Acaba Küveyt emirinin odasında sultan Reşadın resmi beşinci Georg'un resmi ile karşı karşıya durmuş olsay-dı bundan devlete ne zarar gelmek ihtimali var idi?

(Arkası var)

(1) Tan gazetesinde Ali Haydar Mitat hatıratı.

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkalâde ahvalın devamı müdde-tince gayri muayyen günlerde hafta-da iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

İŞ ARIYOR — Orta mektep mezunu ve daktilo bilen bir bayan iş arıyor. İsteklile-rin (S. A.) rûmuna mektupla müracaat-ları.

İKİ BAYAN İŞ ARIYOR — Eski ve yeni Türkçeyi bilir diğeri ise eski Türkçeyi ve yeni Türkçeyi okur yazar temiz bir alle-den sabah gidip akşam gelmek üzere ev işlerinde anılarları, kendilerine münasib bir iş arıyorlar. Akşam gazetesinde (B. A.) rûmuna mektupla müracaatları.

FAAL BİR GENÇ İŞ ARIYOR — Türkçe, Fransızca aşınayım, daktiloda seri yazar, takibat ve büro işlerine vakıfım. Bonservi-sim vardır. Avukat nezdinde, büro veya mü-esselelerde çalışırım, isteyenler Galata posta kutusu 1130 No. ya mektupla müracaat-ları.

BİR TÜRK GENÇİ İŞ ARIYOR — Eski ve yeni türkçe okur yazar daktiloyu da se-ri yazar. Her ne iş olursa olsun başarabilirim. Kanaatkâr ve aynı zamanda işi bağırdığı anlaşıldıktan sonra kabul eder. İcabında dışarıya da gider. Akşamda (İ. B.) rûmuna mektupla müracaatları. — 1

İŞ ARIYORUM — Eski ve yeni yazıyı okur yazar, İtalyanca, Rusça, Bulgarca, Arnavutça, Türkçeyi mükemmel ve daktilo da bilen elinde bonservisi mevcut askerlikle alakası yoktur. Mûnasip bir iş arıyor. An-kara ve buna mûmasil yerlere gelebilir. Tahsilât işlerinde ve muamele takibatında ihtisası vardır. Şahsi kefalet te verebilir. Akşam'da H. A. rûmuna mektupla müracaat. — 1

ALMANCADA TÜRKÇEYE — Ve mü-teakillen her nevi ve bilhassa teknik ter-cümeleri hatasız yapılır ve makine ile tek-sir edilir. Elektrik ve makine aksamı he-sapları yapılır. Lâleli Aksaray cad. (3) No. 1 inci kat. — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR KASAP TEZGAHTAR ARIYOR — Kasap dükkanında tezgâhtarlık yapabile-cek bay veya bayana ihtiyaç vardır. İstek-lilerin Nişantaşı Emin Ef. sokak No. 9 ba-yan Zehraya mektupla müracaatları.

ACELE İKİ BAYAN ARIYOR — Bir terzihane de biçki ve dikiş öğrenmek üzere çalışmak isteyen iki bayana ihtiyaç vardır. Arzu edenler Akşam gazetesini ilân memuru Bay Nuri Keser'e bizzat müracaatları. — 1

DADI ARIYOR — Yazda Büyükdada oturan bir aile için üç buçuk ve dokuz ya-şında iki çocuğa bakmak üzere tecrübeli bir şevstere ve yahut iyi bir alleden bir ba-yanaya ihtiyaç vardır. Lisan bilenler terah oluncaktır. Beyoğlu postahanesi 254 nu-maralı posta kutusu adresine mektupla müracaat. — 2

DAKTİLO ARIYOR — Galatada Bey-oğlu dördüncü noter dairesinde bir dakti-loya ihtiyaç vardır. Eski harfleri de bil-mesi şarttır. Galata Mertebani sokağında eski Hrisoveloni bankası yerindeki 4 üncü noter dairesine müracaat. — 5

3 — SATILIK EŞYA

KELEPİR SATILIK SİNEMA MAKİNE-Sİ — 939 model seyyar sesli (Sinema Ka-nika) markalı görmek için Mahmudpaşa Küçük han 46 numaraya müracaat. — 1

VİTRİNALI BUZ DOLABI — Kelvinatör marka 180 m. altı depolu yeni halde satı-lıktır. Tütün gümrük No. 22 Kâmil Kural. Tel: 23674. — 2

SATILIK MOTOSİKLET — Çok az kul-lanılmış bir buçuk beygir kuvvetinde Dya-mant marka motosiklet satılıktır. Fener-bahçede 99 No. da Piyere müracaat

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTI-MAN — Ayazpaşa Park Otel karşısı İkiz kardeşler apartimanı 2 numaralı daire mevsimlik kiralıktır. Hergün 11 den 3 çö kadar görülebilir. Telefon: 44399 — 3

ACELE SATILIK VE KİRALIK VİLLÂ — Göztepe Çifte havuzlarda tramvaya 2 da-kika mesafede bütün konforu havi bir villâ Anadolu'ya gitmek münasebetiyle acele sat-ılık veya kiralıktır. Göztepe Tepeoğz so-kak 12 numaraya müracaat.

SATILIK AĞAÇLI BAHÇE — Fenerbah-çe Stadi civarında ve şimendifer güzergâ-hında, içerisinde beşer odalı iki daireli olan köşk, kuyu ve yetmişli cesim, çam ve na-dide ağaçları olan duvarla çevrili 21 dö-nüm bahçe ucuz fiatle satılıktır. Görüşmek için saat 12 - 13 ve 17 - 18 arasında 42527 ye telefon edilmesi. — 2

KİRALIK MEVSİM İÇİN APARTIMAN — Taksim meydanı çok yakın caddede üze-rinde iki tarafı her türlü konforu havi dört odalı bir apartiman yaz mevsimi için kira-ya verilecektir. Her türlü eşya mevcuttur. Görmek ve konuşmak için sabahları 42942 numaraya telefon ediniz. — 4

KİRALIK KÖŞK — Kızıltoprakla Kala-mıs arasında öntü tramvay caddesine ve arkası Kalamıs koyuna bakan, büyük bah-çe içinde, bütün konforu haiz biri beş ve diğeri yedi odalı iki köşk mobilyalı veya mobilyasız olarak kiralıktır. Arzu edenlerin Kızıltoprak Bağdad caddesinde 128 numara müracaatları. — 2

ACELE SATILIK EV — On oda iki salon banyo iki mutfak elektrik, terkos telefon or-ta kat parke bahçesi büyük Avrupa ağaç-ları nezareti Çamlıca'ya karşı içindekilere müracaat. Adres: Ortaköy Aydınlık sokak No. 1

KİRALIK HANE — Arnavutköy Setüstü No. 10 denize nezareti fevkalâde tramvaya yakın tekmil ev dokuz oda ve yahut altı oda kiraya verilecek, telefon, terkos, sarnıç banyo büyük bahçe her katta mutfak iki alle oturma elverişli her cumartesi perşem-be günleri saat ikiden altıya kadar ev görü-lebilir. Görüşmek için telefon: 49322 — 1

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Kadıkö-yünde, Opera ve Süreyya sinemaları karşı-sında modern bir büfe şeklinde, tütün, siga-ra, bîlûmün inhisar mevadi, pasta, sanda-vice meşrubatçı dükkan — laşraya azimet do-layısıyla devredilecektir. Bahariye Nazmi-bey sokak 1 No. N. Erkmen mektupla müracaat.

MEVSİMLİK VEYA SENELİK MOBİLYE-Lİ VEYA MOBİLYESİZ KİRALIK APARTI-MAN DAİRESİ — Şişlinin en havadar ve önü caddeye arkası kırlara nazır sabah akşam güneşini içine alan ve fakat kısm rüzgârlarına karşı mahfuz ve tramvay istasyonuna bir dakika mesafede bulunan bir apartimanın geniş bir daireli mevsimlik veya senelik mobilyeli veya mobilyesiz ola-rak kiralıktır. Dairede kaloriferden maada her türlü konfor mevcuttur. Arzu edenler 80113 telefon numarasından randevu ala-rak gelip gezer ve görülebilir.

ACELE SATILIK APARTIMAN — Fatih-te Fevzi paşa caddesinde Hırkaiserif caddesi 17 numaralı dört daireli odaları geniş, iki daireli dörder ve iki daireli beşer oda-lı ve bütün konforu havi nezareti fevkalâde denizi görür yeni, kârgir, senevi bin beş yüz lira kira getirmekte bulunan apartiman maktuen on beş bin liraya satılıktır. Tali-plerin mezkûr apartiman dördüncü daire-sine hergün öğleden sonra müracaatları. — 3

ACELE SATILIK ARSA — Cihangir Saka-başı Altın Bilezik sokağında altı numaralı apartimanın bitişliği on beş metre cephe-li icabında yarısı ifraz suretinde yahut tama-mı ayrıca aynı civarda sekiz metre cephe-li olan ve her ikisi de deniz nezaretini havi bulunan arsalar satılıktır. Taksim İstiklâl caddesinde kırk üç numaralı dükkan sahi-bi Ali Dilere müracaat. — 4

DEVREN KİRALIK APARTIMAN — Maç-ka Palas büyük dairelerinden biri 25 lıraya devren kiralıktır. 3 üncü kapı 16 nu-maraya müracaat.

DUYULMAMIŞ FIRSAT — Yıldızda müs-takill dört daireli gayet vasi bahçeli 60 lıraya mürtehammül fevkalâde bir konak acele 3000 liraya satılık. Beyoğlu, Ağacamlı cad. No. 31/1 Aile mutfakına müracaat. — 2

KİRALIK KONFORLU DAİRE — Tak-sim Talimhane Topçular caddesi ikinci kat dört oda kalorifer her gün sıcak su. Aylı-ğı 45 liraya devren kiralıktır. Galata: Bil-lür sokak Güneş han birinci katta bay Asım Yolaça müracaat. — 6

KİRALIK APARTIMAN — Şişli tramvay caddesinde Etfal hastanesi durağında No. 318 Kutlu Ap. 1 numaralı daire dört geniş, iki ufak oda devren ehven fiatle beş ay ki-ralıktır. Senelik te mümkündür. İçindekilere müracaat.

KİRALIK EV — Nişantaşında Vali kona-ğı karşısında İtam sokağında 3 No. bah-çeli, denize ve yeşil sahaya nazır 7 odalı, banyolu iki katlı ev mobilyalı veya mobilyasız mevsimlik veya senelik kiralıktır. İçindekilere 80664 No. ya telefonla müracaat. — 1

KİRALIK MÖBLE KÜÇÜK APARTI-MAN — Taksim Topçu caddesi Atamer apartimanında 3 odalı ve her konforu havi 4 numaralı daire yaz mevsimi için möble olarak kiralıktır. Hergün öğleye kadar mezkûr daireye müracaat edilmesi. — 4

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTI-MAN — Taksim Talimhane Aydede caddesinde 5 odalı sıcak su, telefon vesair konforu havi möble bir apartiman mayıstan itibaren yaz mevsimi için kiralıktır. Hergün saat ikiyi kadar 44241 numaraya telefon edilmesi. — 2

ACELE SATILIK VE KİRALIK APARTI-MAN — Maçka Teşvikiye caddesi 29/31 numaralı üç katlı 25 odalı havadar bahçeli ve iki caddeye yüzü ve gayet geniş balkonu ve kısmen ihzar edilmiş kalorifer tesisatı ve denize nezareti olan mücedded apartiman satılık ve kiralıktır. Taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 12

AYASPAŞADA KİRALIK VİLLÂ — On bir oda kalorifer ve sıcak su tertibatı tam konforlu Marmaraya ve Boğaza hâkim nezareti bir villâ kiralıktır. Müracaat: Sa-rayarkası Namıkpaşa sokak 7 No. 1 ev. Telefon: 40552. — 2

SATILIK HANELER — Az bir masrafla apartiman olmağa müsait şehrin en güzel yeri olan Çağaloğlu Teskereci sokağında 6, 8, 13 No. üç kat üzerine kâgır sağlam üç ha-ne satılıktır. Görmek için hergün Teskere-ci sokak No. 8 haneye müracaat.

İRADLI KÖŞK — Ortaköye 15 dakika. Meyva ağaçları süslü, içinde 5 odalı bir evi, 40 ineklik bir ahır, mebzûl tatlı su-yu olan 40 dönümlük çok münbit bir bah-çe ucuz fiatle kiralıktır. Bahçekapıda Taş handa numara 4 - 5 e müracaat. — 2

BÜYÜK VE KÜÇÜK KİRALIK İKİ KÖŞK — Biri 8 oda banyo mutfak eşyalı diğeri 3 oda bir hol büyük tarası mutfak eş-yalı ve eşyasız büyük bahçe, meyva, seb-ze, çiçek, çamlık denize ve istasyona 5 da-kika mesafede Adalara nazır mebzûl su elektrik, telefon. Adres Küçük Yalı asfalt üstü. Telefon: 52.248. — 9

KİRALIK DÜKKÂN ARIYOR — Tak-simden Tünele kadar küçük kiralık dükkan olan Akşam gazetesi (E.) rûmuna mek-tupla müracaat edilmesi.

SATILIK KÂRGİR EV — Topkapıda: Da-vudpaşa caddesi Takyeci mahallesinde (1) No. 1 gayet geniş bahçeli meyva ağaçları-cadde üzerindeki kârgir ev satılıktır. İs-tekkilerin görüşmek üzere Galatada Mum-hane caddesinde 53 No. 1 İbrahim Rifat Hanında Nureddin Canbakana müracaat-ları. — 3

KİRALIK — Anadoluhisarında Göksu mevkîinde kâin meşhur Göksu Testi ve Sakı imalâthanesi kiraya verilecektir. Tali-plerin Anadoluhisarında 31 No. 1 Esatı bey yalısına müracaatları. — 1

SATILIK APARTIMAN — Galata Yük-sekkaldırım Doyçe Bank yanında No. 68 büyük bir mağazayı muhtevi - üç katlı tam konfor - Müracaat: Merkez Bankası kontrolde Cemal Kutriye. — 6

5 — MÜTEFERİK

İNGİLİZCE VE ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metotla verilir. — Fransızca'yı mükem-mel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rûmuna mek-tupla müracaat. — 11

EVLÂDLIK İSTEYENLERİN NAZARI DİKKATİNE — Bir kız bir oğlan ikiz doku-zar aylık temiz bir aile çocuğu evlâdlık ola-rak iyi bir kimseye verilmek isteniyor. Ba-lat Mollaşkı mahallesi Türbe sokak 13 No. Necati Küçükenses'e müracaat.

SATILIK ÇOBAN KÖPEĞİ — 3 yaşında erkek damızlık çoban köpeği satılıktır. İs-teyenlerin Mecidiye köyünde kahveci Ce-mal Topala müracaat etmeleri. — 1

BİR BAYAN — 6 ilâ 13 yaşında çocukla-ra Fransızca ve Türkçe ders verir ve imti-hanlara hazırlar. (Akşam) da N. S. rûmu-zuna mektupla müracaat. — 1

HALİSÜDDEM BOLDOK KÖPEĞİ — İs-tiyorum. İki yaştan aşağı dişi, erkek tek veya çift satanların her zaman 44163 veya 38.. 109 a telefon etmeleri. — 8

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres ola-rak göstermiş olan kartlerimizden

H. F. — T. T. — B. S. — B. A.

namılarına gelen mektupları idareha-nemizden aldurmaları mercudur.

Çocuk hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazardan maada her gün saat 15 den sonra Tel: 40127

Göz Müttehassısı

Dr. Şükrü Ertan

(Çağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartimanı) Telefon: 22566

Müflis İbrahim Ethem ve Koço Kozadinos ve Artin Güler İflâs İdaresinden :

Yazılı müflislere aid olup İstanbulda Mahmutpaşada Üst başında 39/41 No. lu Mağazaya nakledilen:

Yünlü, İpekli ve Pamuklu Kumaşlar

ile muhtelif kadın pardesüleri satılmaktadır. Satış 3 Mayıs 940 Pazartesi akşa-mına kadar devam edecektir. Keyfiyet ilân olunur.

İflâs İdare azaları

Avukat Reşad, İsmil, Alkiviyyadi, Ağah

* İstanbul Belediyesi ilânları *

Haseki, Cerahpaşa, Beyoğlu ve Zührevi hastahklar hastahanalerile Zeynep Kâmil Doğumevi için alımacak un, makarna, şehriye, nişasta ve piring unu açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 661 lira 79 kuruş ve ilk teminatı 49 lira 64 kuruştur. Şart-name Zabıt ve Muamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 24/5/940 cuma günü saat 14 de daimi encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat mabkuz veya mektup-ları ve 940 yılına ait ticaret odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte daimi encümen-de bulunmaları. (3802)

— Nakil —

Vakıf Paralar Müdürlüğünden :

İdaremi, Dördüncü Vakıf hanım zemin katından, Yenipostane karşı-
sında inşa olunan (Valde hanı) nın birinci katına nakledilmekte olduğun-
dan sayın müşterilerimizin ve alâkadarların 13 Mayıs 940 pazartesi gü-
nünden itibaren Valde hanındaki idareme müracaat etmeleri rica olunur.

(3860)

Toprak mahsulleri ofisinden :

Hâlen sahipleri elinde bulunan 1939 ve daha evvelki seneler mahsulü afyonların toprak mahsulleri ofisince aşağıdaki şartlarla ve peşin para ile mübayaasına karar verilmiştir.

A — Afyonlar 1940 senesi Mayıs nihayetine kadar İstanbul deposuna teslim edilmiş bulunacaktır.

b — Bu müddet zarfında getirilen afyon depoya giriş sırasıyla muayeneye tabi tutulacak, ince ve kabası tefrik edildikten sonra usulî dairesinde nümunesi alınarak tah-
mili ve bunu müteakip tartısı ve kat'î tesellümü yapılarak bedelleri ödenecektir.

c — Hikemi muayene neticesinde mağşu bulunan afyonlar mübayaaya edilmeyecektir.

d — Bu afyonlar için takdir edilen kıymet ince toplanmış olanların beher morfin derecesi «40» kırk kuruş ve kaba toplanmış olanların beher morfin derecesi «30» otuz ku-
ruştur.

e — İstanbul haricinde bulunan mütevassıt veya zürra ellerinde bulunan afyonları-
rını bizzat İstanbul'a getirmedikleri takdirde afyonlarının iptidai ve kat'î teslim ve te-
sellüm muamelesi, bedellerinin tahsili için noterden musaddak bir vekâletname ile İs-
tanbulda münasip görecekları bir mutemedi vekil tayin edebillir. «3620»

Pudra

Balsamin KANZUK

Cazip ve sehhar kadın güzellik ve letafetinin ideal muhafızdır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU, İSTANBUL

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme
Umum idaresi ilânları

Muhammen bedel ve teminat miktarı aşağıda yazılı 135 ton civata ve somun
21/6/1940 Cuma günü saat 15 te kapalı zarf usulü ile Ankara'da İdare binasında satın
alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin aşağıda yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin et-
tiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar Komisyon reisliğine vermeleri lâ-
zımdır.

Şartnameler (231) iki yüz otuz bir kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde sa-
tılmaktadır. (3638)

	Muhammen bedel	Muvakkat teminat
	Lira	Lira K.
Yerli malı teklif edildiği takdirde	67672	6433 60
Cif olarak cenebi malı teklif edildiği takdirde	46134	3460 05

Doktor ve Eczacı aranıyor

İdaremin muhtelif yerlerinde istihdam edilmek üzere kısım hekimlerine ve eczacı-
lara ihtiyaç vardır. Hekimlere verilecek maaş 177 lira olup eczacılarınki 100 liradır.
Serbest bulunmak ve yaşları 45 den yukarı olmamak üzere taliplerin D. Demir yolları
mat işleri müdürlüğüne müracaatları. «2117» «3742»

Devlet Demiryolları: 9 ncu İşletme Müdürlüğünden:

İstanbul Banliyösünde kış servisi dolayısı ile Yeşilköy - K. Çekmece arasındaki sefer-
leri lâğvedilmiş bulunan İstanbuldan kalkan 18, 22, 26, 32, 34, 44, 46, 52; 54 ve K. Çekmece-
den kalkan 23, 27, 31, 37, 39, 49, 51, 55. 87 numaralı katarlar Mayıs 1940 sonuna kadar
yalnız 12, 19, 26 tarihlerine raslayan pazar günleri ve 1 Haziran 1940 cumartesi gününden
itibaren de her gün Yeşilköy - K. Çekmece arasında yeni bir iş'ara kadar seyrisefere baş-
layacaktır. (3912)

HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENİ EŞYA FABRİKASI

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madenî mobleler fabrikanın salonlarında
teşhir edilmektedir. Bir defa mallarınızı görmeniz menfaatiniz iktizasının-
dandır. Sirkeci, Salkınoğut, Demirkapı caddesi No. 7 Tel: 21632

Öksürenlere: **Katran Hakkı Ekrem**
Hakkı Katran pastilleri de vardır

İstanbul Kambiyo
Müdürlüğünden

Mektep mezunu Daktilo alına-
caktır. Lâzım vesaik ile beraber
15/5/940 akşamına kadar İstan-
bul Kambiyo Müdürlüğüne mü-
racaat olunması.

Doktor

Bahaddin Lütfi Varnalı
Operatör Ürolog

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül
yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında,
Emir Nevruz sokağı Panaiya
aprt. No. 2. Telef. 42203

İzona

SAÇ SABUNU

Saçlarınızı muhafaza için harikölade
tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.
30 Kuruştur

Bahçenizi süslemek için hiç
düşünmeden

Ethem ve Ali kardeşler
Çiçek bahçesine gidiniz!

En güzel ve nadide çiçek fidanları
orada ehven şeraitle bulacaksınız.
Şişli Siraceviz numara: 98

SEHHAH ve CAZİP
TENİ'ni NASIL
MUHAFAZA
EDİYOR?

10 senelik
izdivaçtan
sonra

Her kadın-hattâ 40 tan yukarı
olanlar bile- açık, taze ve ku-
sursuz bir tene genç kızların
bile iftihar edebileceği nermine
ve yumuşak bir cilde malik olabilir-
ler. Bunu, Tokalon ile tedavi,
-günde 3 dakika- 10 günde garan-
ti edebilir.

Her akşam yatmadan evvel
cild unsuru olan pembe renk-
teki Tokalon kremi kullanı-
nız. Terkibinde Viyana üniver-
sitesinin meşhur bir profesörü
tarafından keşif ve «BIOCEL»
tabir edilen kıymetli gençlik
cevheri vardır. Siz uyurken cild-
inizi besler ve gençleştirir.
Buruşuklukları giderir. Her sa-
bah da yağsız beyaz renkteki
Tokalon kremi kullanınız. Si-
yah benleri eritir ve açık mesa-
meleri sıklaştırır ve cildi yu-
muşatıp gençleştirir. 10 gün
zarfında müsmir bir netice elde
edeceksiniz.

Dr. HORHORUNİ

Hastalarını akşama kadar
Sirkeci Viyana Otelı yanındaki mu-
ayenehanesinde tedavi eder.
Telefon: 24131

OKTA

SAÇ SABUNU

Saçları ve Baş cildini
muhafaza eden yeni
tıbbi sabundur.

ECZANELERDEN İSTEYİNİZ

Fiatı 35 kuruştur

Santa

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet
kolay müessir bir müstahzardır.

Barsak Solucanlarına

karşı gayet tesirlidir. Barsak solucanlarının büyüklük ve Küçüklükde
sebebi olacağı tehlikeler göz önüne alınarak solucan hastalıklarında bunu
kullanmaları faydalıdır.

Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu
müstahzar her eczanede bulunur.

Kutusu 20 kuruştur.

Santa Vekâletinin mübâdelesi hâzirdir. Eczacı ile satılır.

Türkiye Cumhuriyeti

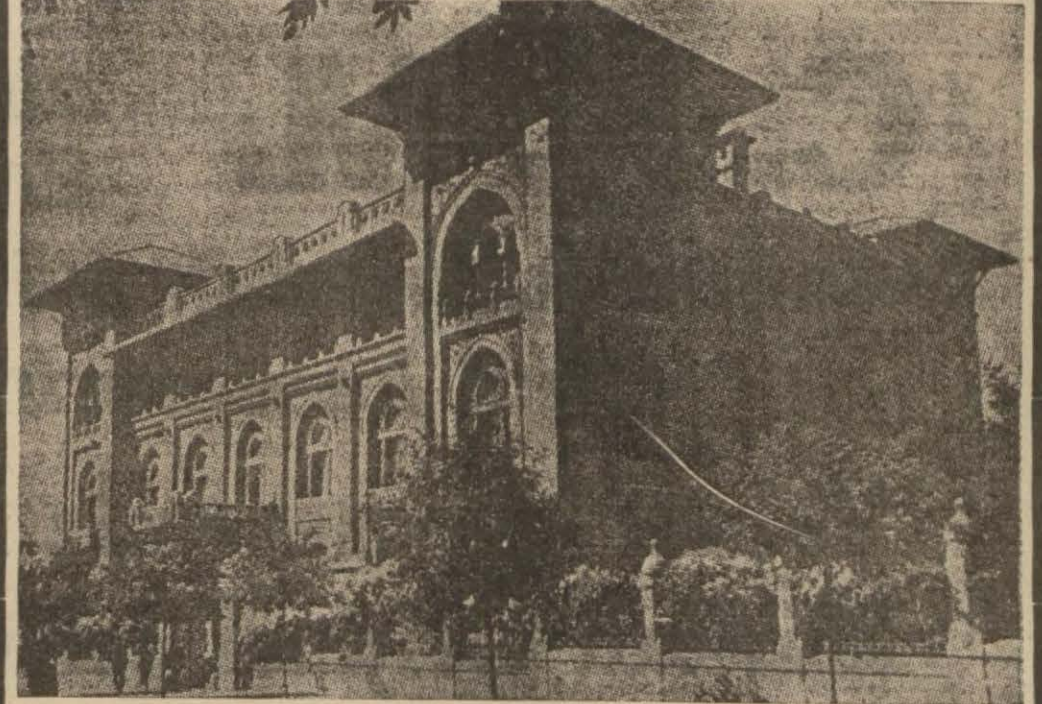
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100. 000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az
50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna
göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı
düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faziasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinciâkânun, 1 Mart ve 1 Haziran
tarihlerinde çekilecektir.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

Cinsi	Miktarı	Muhammen B.	% 7,5 teminat	Eksiltmenin
		Lira Kr.	Lira Kr.	şekli saati
Beyaz yaldızlı kâğıt	8000 tabaka	600 —	45 —	Açık ek. 14
Kompresör	1 adet	— —	— —	Pazarlık 14,30
I — Nümune ve şartnamesi	muicibince yukarıda yazılı malzeme	hizalarında gösteri-		
len usullerle satın alınacaktır.				
II — Kâğıt muhammen bedeli,	muvakkat teminatı,	eksiltme saatleri	hizalarında ya-	
zıdır.				
III — Eksiltme 16/V/940	Perşembe günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesin-	deki Alım komisyonunda	ya yapılacaktır.	
IV — Şartname ve nümune	sözü geçen şubeden parasız alınabilir.			
V — İsteklilerin eksiltme ve	pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 gü-	venme paraları ile birlikte	mezkur komisyona müracaatları.	(3513)

Devlet Denizyolları İşletme umum
müdürlüğü ilânları13 Mayıs'dan 20 Mayıs'a kadar muhtelif hatlara
kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve
saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	—	Salı 12 de (Tari), perşembe 12 de (Cumhuriyet) ve pazar 16 da (Ankara). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	—	Salı 18 de (Üğen), cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	—	Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	—	Pazartesi 13, salı 9.50, çarşamba, perşembe, cuma 16 da ve pazar 8.30 da (Trak). Ayrıca cumartesi 14 de ve pazar 19 da (Marakaz). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	—	Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Marakaz). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba 20 de (Antalya), cumartesi 20 de (Üğen). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	—	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.
Ayvahk hattına	—	Çarşamba 15 de (Kemâl), cumartesi 15 de (Bartın). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	—	Pazar 11 de (İzmir). Galata rıhtımından.
Mersin hattına	—	Salı 10 da (Çanakkale), cuma 10 da (Dumlupınar). Sirkeci rıhtımından.

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malumat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği	—	Galata rıhtımı, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube Acenteliği	—	Galata rıhtımı. Mntaka Liman Reisliği binası altında.	40133
Sirkeci Şube Acenteliği	—	Sirkeci, Yolcu Salonu.	22740

(3839)

İdaremi ihtiyaç için muhtelif cins «45» kalem malzeme pazarlıkla satın alınacaktır.

İsteklilerin bu malzemenin miktar ve cinslerini gösteren listeleri malzeme şube-
mizden aldurmaları ve mevcut malları ile fiatlarını gösteren tekliflerini en geç 15/5/940
günü saat 14 de kadar umum müdürlük binasındaki komisyona vermeleri lâzımdır. (3924)

C. K. M. ?

Merak Edenler Var, C. K. M. Nedir?

KİMİNDİR? NE DEMEKTİR?

C. K. M. Cevad, Kemal, Mağazasının ilk Harfleridir

C. K. M. nin Paristen ve Londradan getirdiği En Yeni ve Bütün Müşterilerinin, Takdirini kazandığı yünlü kumaşlarını, ipekli emprimelerini Yeni ketenlerini görmeden karar vermeyin.

Yalnız Müessesemiz için imal ettirilen **C. K. M. 111/X** Markalı Orijinal çoraplarımızı bir defa görmemiz kâfidir.

Beyoğlu - Galatasaray (Eski Piyango Müdürlük Binası)

TELEFON : 49394

19 MAYIS

FEVKALÂDE

PIYANGOSU

1 — 19 Mayıs fevkalâde Piyangosu Yeni Otomatik dönen kürelerle yapılan ilk keşide olacaktır. İtimat veren, şans getiren bu küreler elektrikle işlemektedir. 2 — Keşide 19 Mayıs Gençlik Bayramını müteakip, Ankara'da 19 Mayıs Stadyumunda on binlerce halkın huzurunda yapılacaktır. 3 — 19 Mayıs fevkalâde Piyangosunda onda bir bileti yoktur. Tam bileti ve yarım bileti vardır. Tam bileti ikramiyenin tamamı olan (50.000) lirayı yarım bileti (25.000) lirayı tam olarak kazanabilecektir. 4 — Tam biletliler (2) liraya, yarım biletliler (1) liraya satılmaktadır. Bu biletliler satış giselerinde, bayilerde, Ziraat Bankası şubelerinde Posta giselerinde bulabilirsiniz. 5 — Bu keşide (200.000) bileti vardır. Bu biletlilerin (42.228) adedi muhakkak surette ikramiye kazanacaktır. Yani isabet nisbeti yüzde yirmi birden fazladır. 6 — 19 Mayıs fevkalâde Piyangosu için onar biletlilik karneler ihdas edilmiştir. (2) liralık biletlilerden mürekkep olan karneler (20), (1) liralık karnelerden mürekkep olan karneler (10) liraya satılmaktadır. 7 — Karnelerdeki numaraların son rakkamları (0) dan (9) a kadar olan rakkamlarla nihayetlenmiştir. Bu suretle her karneye mutlaka iki ikramiye isabet edecektir. 8 — Bu, şu demektir: (20) liralık karne alanlar muhakkak surette (5) lira, (10) liralık karne alanlar muhakkak surette (2,50) lira kazanacaklar, bu suretle karnelerin fiatı (15) liraya ve (7,50) liraya düşecektir. 9 — Dönen kürelerimiz ve 19 Mayıs fevkalâde Piyangosu hakkında fazla tafsilâtı parasız olarak dağıtılan Broşürlerimizde bulacaksınız. 10 — 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramını ümitsiz bir halde geçirmeyiniz. Bugün alacağınız (2) liralık tam bir bileti tamam (50.000) lira kazanabilirsiniz.

PLAN	
ADET	LİRA
1 İKRAMİYE	50.000
1	10.000
2	5.000
4	2.500
20	1.000
200	100
2.000	10
20.000	3
200.000	2
42.228	240.000

2 LİRAYA TAM

50 000 LİRA

